

REV. JŌSHŌ ADRIAN CÎRLEA

**ADEVĂRATA ÎNVĂȚĂTURĂ
DESPRE BUDDHA AMIDA
ȘI TĂRÂMUL PUR**

Dharma Lion Publications

CRAIOVA, 2016

Copyright © Adrian Gheorghe Cîrlea

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate autorului. Reproducerea parțială sau integrală a textului, prin orice procedeu, fără acordul scris al autorului, este interzisă și se pedepsește conform legilor în vigoare.

Copyright © Adrian Gheorghe Cîrlea

All rights reserved. No part of this book may be reproduced without prior written permission from the author.

Sangha Buddhistă Jodo Shinshu din România

www.shinbuddhism-romania.info – site-ul oficial

www.josho-adrian.blogspot.com – blogul personal al autorului

Adrian Gheorghe Cîrlea

Oficiul postal 3, ghiseul postal 3,

Casuta postala 615, cod 200900

Craiova, Dolj,

România

telefon: 0725854326

e-mail: josho_adrian@yahoo.com

De același autor:

Buddhismul Compasiunii, editura Sitech, Craiova, 2005, republicată pentru distribuție gratuită de Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, Taiwan (2007)

Calea acceptării – comentariu la Tannisho, publicată pentru distribuție gratuită de Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, Taiwan (2010)

Învățăături buddhiste Jodo Shinshu, Dharma Lion Publications, Craiova, 2011, retipărită pentru distribuție gratuită de Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2013

Cele 48 Legăminte ale lui Buddha Amida publicată pentru distribuție gratuită de Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, Taiwan, (2015)

Printed and donated for free distribution by

The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation

11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Tel: 886-2-23951198, Fax: 886-2-23913415

E-mail: overseas@budaedu.org

This book is for free distribution, it is not to be sold.

Această carte este pentru distribuție gratuită.

Vânzarea ei este strict interzisă.

*Dedic această carte părinților și bunicilor mei
din această viață (Gheorghe, Tamara,
Constantin, Ioana, Gheorghe, Cristina) și din
cele trecute.*

*Fie ca ei să aibă întotdeauna pace, iubire și
fericire în suflet, să se încreadă în Buddha
Amida și să se nască în Tărâmul Său Pur.*

CUPRINS

Introducere.....	6
PARTEA I.	
ADEVĂRATA ÎNVĂȚĂTURĂ DESPRE SAMSARA.....	9
"Învățătura buddhistă despre om, karma și renaștere"	10
Buddha Dharma nu recunoaste existența unui zeu suprem și creator al lumii	13
Câteva explicații buddhiste despre originea și existența universului.....	24
Două întrebări despre natura de Buddha și Samsara	40
Credința într-un zeu creator este o piedică în primirea shinjinului	43
PARTEA A II -A	
ADEVĂRATA ÎNVĂȚĂTURĂ DESPRE BUDDHA AMIDA ȘI TĂRÂMUL SĂU PUR.....	48
Dacă Legământul lui Buddha Amida este adevărat	49
Învățătura lui Buddha Shakyamuni despre Buddha Amida	54
Buddha Amida și Tărâmul Său Pur explicate prin Doctrina Celor Trei Corpuri (Aspecte) și a Celor Două Corpuri	73
Cele două aspecte ale Tărâmului Pur	85
Consecințele karmice ale negării existenței lui Buddha Amida	93
Colecție de pasaje despre adevăratul sens al nașterii în Tărâmul Pur al lui Buddha Amida	97

INTRODUCERE

Această carte face parte dintr-un proiect pe termen lung început în urmă cu câțiva ani ca reacție la apariția în sangha (comunitatea) Jodo Shinshu internațională a unor viziuni greșite care amenință să distrugă șansa multora de a asculta Dharma autentică despre Buddha Amida. Ea este, de asemenea, o muncă în desfășurare iar cititorii se pot aștepta să revin mai devreme sau mai târziu cu noi ediții și îmbunătățiri.

După cum știm, Dharma este a doua din Cele Trei Comori (Buddha, Dharma, Sangha) în care ne refugiem când devenim discipoli buddhiști. Pe scurt, rolul Sangha este de a asigura o transmisie autentică a Dharmei așa cum a fost ea propovăduită de Buddha Shakyamuni și Maeștrii tradiției noastre, pentru ca toți să putem primi credința (shinjin) și să atingem Buddheitatea în Tărâmul Pur. Fără o astfel de transmisie corectă nu există de fapt, nicio o sangha și nici o șansă de a atinge eliberarea din nașterile și morțile repetate.

Mai mult decât atât, Dharma este medicamentul suprem oferit de Buddha, cel mai bun Doctor, iar când îl primim trebuie să avem atitudinea unor pacienți smeriți și recunoscători, a căror sănătate și salvare depinde în întregime de prescripția Doctorului și de administrarea corectă a medicamentului. Dacă suntem preoți și învățători nu putem fi delăsători în ceea ce privește salvarea ființelor din naștere și moarte, la fel cum un bun farmacist nu oferă otravă celor care vin la el să primească medicamentul prescris de doctorul lor.

Atât timp cât noi înșine nu suntem Doctori (Buddhași) nu avem autoritatea de a schimba Medicamentul (Dharma), rolul nostru fiind doar acela de a acționa asemenea unui bun farmacist care oferă celorlalți exact ceea ce le-a prescris Doctorul (Buddha). Cu adevărat, Amida Dharma nu este proprietatea noastră iar atunci când ne referim la ea trebuie să ne comportăm ca niște transmițători, nu ca și cum am fi creatori acesteia. Exact asta încerc să fac aici - să arăt adevărata învățătură despre Buddha Amida și Tărâmul Său Pur, contracarând în

aceiași timp unele dintre cele mai răspândite viziuni greșite ale vremurilor noastre.

Vorbind la modul general, există două mari categorii de înțelegeri greșite care trebuiesc evitate de adepții școlii noastre: 1) eternalismul și 2) nihilismul.

Din prima categorie face parte credința într-un zeu creator și etern iar în a doua sunt cuprinse negarea vieții de după moarte, a renașterii, precum și a existenței transcendente a Buddhașilor și a Tărâmurilor asociate cu aceștia, mai ales a lui Buddha Amida și a Tărâmului Său Pur. Ambele apar în diferite forme în sangha noastră internațională și ambele trebuie contracarate de orice adept autentic și mai ales de către acei preoți și învățători care sunt responsabili cu transmisia corectă a Dharmei despre Buddha Amida.

În această carte voi trata aceste două categorii de viziuni greșite în două părți:

- 1) Adevărata învățătură despre Samsara
- 2) Adevărata învățătură despre Buddha Amida și Tărâmul Său Pur

Cele două sunt strâns legate între ele, prima servind ca introducere la ultima și totodată oferind celor interesați câteva noțiuni fundamentale despre lumile samsarice, karma, natura de Buddha, Nirvana șamd, care sunt foarte importante în înțelegerea învățăturii despre Buddha Amida și Tărâmul Său Pur.

Astfel, în timp ce ascultă învățătura lui Buddha Shakyamuni despre Samsara și Tărâmul Pur al Iluminării, aspirația autentică de a scăpa din prima și dorința de a renaște în a doua poate apărea în mintea și inima cititorului. Dacă acest lucru se va întâmpla, atunci eforturile de a scrie această carte nu au fost în zadar.

Namo Amida Butsu,
Josho Adrian Cîrlea

București,
21 Noiembrie 2559 era buddhistă/ 2015 e.n.

PARTEA I
ADEVĂRATA ÎNVĂȚĂTURĂ DESPRE SAMSARA

Învățătura buddhistă despre om, karma și renaștere

Samsara este ciclul nașterilor și morților repetate prin care ființele neiluminate sunt nevoite să treacă din cauza propriilor iluzii și patimi oarbe. Însă înainte de a intra în detalii pe această temă, haideți să înțelegem cum explică buddhismul noțiunile de „ființă”, „persoană” „karma” și „renaștere”.

Imaginați-vă că aveți înaintea voastră un automobil. Acum închipuiți-vă că desfaceți una din roți și că o puneți deoparte. Este această roată automobilul? Luați apoi o altă roată și procedați la fel punându-vă aceeași întrebare. Continuați să desfaceți automobilul în bucăți și nu vă opriți până când nu a mai rămas nici o piesă asamblată. Întrebați-vă acum din nou: sunt toate aceste componente luate separat, automobilul? Este așa aceasta, automobilul, roata aceasta ori volanul acesta? Vă veți da seama în mod logic că răspunsul este nu. Atunci, ce este de fapt automobilul? Răspuns: Un nume pentru un ansamblu de elemente aflate împreună.

Ce este omul din punct de vedere buddhist? Un ansamblu de diverse senzații, sentimente, idei, gânduri etc., aflate împreună la un moment dat. Caracteristica fundamentală a acestui ansamblu este mișcarea, dinamismul. Ceea ce vedeți voi când vă uitați la un om este o imagine a acestei mișcări, o imagine a acestui ansamblu aflat în continuă mișcare. Dacă vă uitați la acea persoană când avea trei ani nu vedeți același lucru. Asta deoarece atunci ați fi observat alt aspect al mișcării. Elementele constitutive ale personalității ar fi avut atunci un alt aspect și o altă formă. Peste 20 de ani veți vedea, spre exemplu, un alt Ion, George sau Mihai. Ceva se mai păstrează, însă în același timp ceva se schimbă. Eu nu sunt identic cu cel de la trei ani, și peste 20 de ani nu voi mai fi complet la fel cu cel de acum. Aceasta în buddhism se numește doctrina non-egoului.

Toate lucrurile există datorită cauzelor și condițiilor, așadar ele nu au o natură proprie, o identitate neschimbabilă. De aceea, se spune despre ele că sunt vide. Când cauzele și condițiile se întrunesc un anumit lucru există, când ele dispar acel lucru dispare de asemenea. Când cauzele și condițiile se schimbă acel lucru se schimbă și el.

Sa revenim insa la parabola automobilului. Ce pune în miscare acest ansamblu numit om? Buddhismul spune: dorinta, setea. Diversele noastre dorinte si tendinte ne fac să mergem în cutare sau cutare directie, ne schimbă istoria personală si dau nastere la karmă, la actiune.

Karma este legea cauzei si a efectului. Cuvântul "karma" vine de la termenul sanscrit "karman" ce înseamnă actiune. Actiune cu gândul, cu fapta si cuvântul. Există asadar, trei tipuri de karmă: a gândirii, a vorbirii si a corpului. Tot ceea ce gândim, spunem si facem va avea un efect în istoria noastră personală. Ceea ce suntem noi acum, este rezultatul a ceea ce am gândit, spus si făcut în trecut, în altă viață sau în viața actuală, iar ceea ce gândim, spunem si facem în prezent ne va crea pe noi în viitor.

Am zis că omul se află în continuă schimbare si că peste zece ani, spre exemplu, nu mai este identic cu cel de acum. Am spus însă, că desi nu mai este identic, ceva totusi se păstrează; ei bine, acest ceva este continuitatea cauzală. Când un țaran dă foc unei grămezi de paie iar focul se extinde în tot satul si arde casa unui alt țaran de la celălalt capăt al comunei, primul țaran ar putea spune că el nu este cu nimic vinovat de acest dezastru, pentru că focul ce a ars casa țaranului de la celălalt capăt al comunei nu este identic cu flacăra folosită de el la aprinderea paielor sale. Există însă, o continuitate cauzală între primul foc si cel care a ars casa celui de-al doilea țaran. Asa stau lucrurile si în ceea ce priveste karma.

Ansamblul aflat în continuă miscare, adică omul, e pus în miscare de dorință, care generează karmă. Noi suntem produsul karnei noastre. Karma poate dura la nesfârșit și determină nașterea noastră într-o altă viață. Așadar, am ajuns la ceea ce se numeste "reîncarnare". Din punct de vedere buddhist însă, cuvântul mai potrivit este "renaștere". Când zicem reîncarnare este ca și cum ne-am referi la faptul că ar exista ceva de sine stătător și neschimbabil care trece de la un corp la altul. Noi însă, în prezentarea noastră, am specificat faptul că ansamblul numit om se află în continuă miscare și transformare. Asadar, cuvântul renaștere este mai potrivit. Omul,

chiar și în viața obisnuită moare și renaște în permanență, în funcție de schimbările care apar în tendințele și dorințele sale. Am dat mai înainte exemplul cu vârsta de trei ani și cea de 20. Și din punct de vedere fizic se știe că celulele noastre se schimbă complet după o anumită perioadă de timp, asadar nici fizic nu mai suntem identici.

În momentul morții karma personală "decide" forma și vehicolul sau corpul pe care ființa îl va avea în următoarea naștere. Dorințele noastre au nevoie de un vehicol care să le urmeze și să le împlinescă în altă viață. Mediul în care ne naștem într-o altă viață și forma pe care o vom avea depinde de karmă. Nici un om nu poate scăpa de karma sa, spune Buddha:

*“Nici în cer, nici în mijlocul oceanului, nici în peșterile din munți:
nu există loc pe lumea aceasta unde să te poți ascunde de
(consecințele) faptele tale.”*

Doctrina karmei ne învață că suntem complet responsabili de ceea ce suntem și de ceea ce vom deveni. Nimeni din afara noastră, fie el zeu, om sau orice altă ființă, nu poate fi tras la răspundere. Merităm tot ceea ce ni se întâmplă, chiar dacă ne este greu să acceptăm asta.

Buddha Dharma nu recunoaste existența unui zeu suprem și creator al lumii

Sunt foarte îngrijorat de faptul că, în zilele noastre, mulți oameni dinauntru sau dinafara comunității buddhiste încearcă să răspândească ideea că Buddha Shakyamuni nu a negat și nici nu a afirmat existența lui Dumnezeu. În acest fel ei presupun că Cel mai Onorat din lume¹ a lăsat cumva o porțiță deschisă pentru astfel de interpretări și că este ok pentru un discipol buddhist să creadă într-un zeu suprem și creator al lumii, numit „Dumnezeu” de adepții celor trei religii monoteiste de azi.

Însă, o astfel de opinie reprezintă o gravă eroare și o falsificare a învățăturii lui Buddha Shakyamuni. De fapt, Buddha a negat foarte clar și vehement existența unei ființe supreme care a creat lumea, o conduce/susține și o va judeca la un moment dat. În acest capitol dar și în cele următoare, nu intenționez să intru în vreo dezbatere cu adepți ai altor religii pe tema existenței sau non-existenței unui astfel de zeu suprem, **ci doar să arăt că Buddha Shakyamuni a negat această viziune, considerând-o iluzorie și periculoasă.** Pe mine nu mă interesează ce susțin religiile monoteiste sau dacă unii aleg să creadă într-un zeu creator (este alegerea lor), ci ceea ce Buddha a propovăduit cu adevărat. Așadar, dacă ne considerăm discipolii Lui, trebuie să-i cunoaștem poziția asupra acestui subiect și să o urmăm cu credință.

Este binecunoscut faptul că printre multele tradiții religioase și filosofice din vremea lui Buddha, ideea unei ființe supreme care a creat și susține universul era acceptată și susținută de mulți. Exact din acest motiv, El nu a păstrat tăcerea, ci a propovăduit împotriva ei.

În *Discurs la invitația lui Brahma (Brahmanimantanika Sutra)*², Buddha spune povestea vizitei Sale în tărâmul celest al unui

¹ ”Cel mai Onorat din lume” este unul din titlurile lui Buddha.

² *Brahmanimantanika Sutra*, ce aparține de *Majjhima Nikaya* 49, are o paralelă în *Madhyama Agama* (MĂ 78), aceasta fiind în concordanță cu versiunea în limba pali a titlului ei – “*Brahma invitându-l pe Buddha*” (梵天請佛) și cu faptul că

zeu puternic, numit Baka Brahma, pentru a-l convinge să renunțe la viziunile greșite despre el și tărâmul său:

„*Dragi călugări³, stăteam odată la umbra unui copac Sala regal, în păduricea Subhaga din Ukattha. În acel moment, o viziune greșită a apărut în mintea lui Baka Brahma:*

,Acest tărâm Brahma este permanent; durează la nesfârșit, este etern, complet în el însuși; acest tărâm nu va dispărea niciodată, nici nu se naște, nici nu decade, nici nu moare și nici nu dispăre; de asemenea, nu renaște și nici nu ai unde să evadezi de aici, pentru că nu există nimic dincolo de el.’

Aflând gândurile lui Baka Brahma, așa cum un om puternic își întinde brațul, am dispărut de sub acel copac și am reapărut în lumea Brahma”.

După ce îl întâlnește, Baka Brahma îi confirmă Celui Binecuvântat faptul că, într-adevăr, nutrea acele idei în mintea lui:

“Bunule domn, Acest tărâm Brahma este permanent; durează la nesfârșit, este etern, complet în el însuși; acest tărâm nu va dispărea

Buddha se afla în păduricea Jeta de lângă Sravasti când a început relatarea evenimentelor. Prima parte din *Brahmanimantanika Sutra* apare de asemenea, ca discurs în Samyutta Nikaya sub numele *Brahma Baka Sutra* (S 6.4).³

Toate cele trei versiuni încep cu Baka Brahma care crede că tărâmul său este permanent și suprem iar Buddha află de această viziune greșită și decide să-l viziteze. Aparent, *Brahmanimantanika Sutra* este o prelungire a *Brahma Baka Sutra* (S 6.4) sau ultima este un rezumat al celei dintâi. Totuși, mai degrabă putem spune că ambele texte au fost construite pe baza unui text original comun.

Introducerile ambelor sutre sunt identice, însă în timp ce *Brahmanimantanika Sutra* este povestită la Ukkattha, *Brahma Baka Sutra* are loc la Sravasti. De asemenea, este foarte interesant de observat faptul că relatarea din Majjhima este dată la persoana întâi, cu Buddha însuși povestind întâmplarea respectivă, în timp ce în Samyutta, aceasta este făcută la persoana a treia.

Atât *Brahma Baka Sutra* (S 6.4), cât și versiunea MĀ 78 cad de acord asupra faptului că Buddha se afla în păduricea Jeta de lângă Sravasti. Mai mult decât atât, această relație apare de asemenea, în *Baka Brahma Jataka*.

(Introduction to the English version of the *Brahmanimantanika Sutta*, de Piya Tan).

³ Termenul era “Bhiksu”, care înseamnă călugări. Shakyamuni începe această sutră (discurs) adresându-se direct călugărilor din jurul Său, fără ca aceștia să-i fi adresat vreo întrebare.

niciodată, nici nu se naște, nici nu decade, nici nu moare și nici nu dispăre; de asemenea, nu renaște și nici nu ai unde să evadezi de aici pentru că nu există nimic dincolo de el.”

Auzindu-l, Shakyamuni încearcă imediat să-l corecteze, susținând că nimic nu este cu adevărat permanent sau etern, nici chiar tărâmurile și puterile zeilor:

“Vai, respectabilul Baka Brahma a căzut în ignoranță, spunând că ceea ce este impermanent este permanent; că ceea ce nu durează, este durabil, ceea ce este pieritor, este etern, despre lucrurile incomplete ca fiind complete, despre ceea ce este supus decăderii, morții și renașterii, că nu decade, nu moare și nu renaște; iar acolo unde există evadare din acest loc, el susține că nu se poate scăpa, deoarece nu există nimic dincolo de el.”

Însă chiar atunci, pentru a-l întrerupe și împiedica pe Buddha de la rostirea adevărului, demonul Mara⁴ a posedat un membru al adunării lui Baka Brahma și a intervenit în discuție, adresându-i-se lui Buddha cu termenul “călugăre” (bhiksu), ca și cum acesta ar fi un practicant obișnuit, inferior lui Brahma:

⁴ *Nirvana Sutra* prezintă patru tipuri de demoni: 1) lăcomia, furia și iluzia, 2) cele cinci skandha sau piedicile cauzate de funcțiunile fizice sau mentale, 3) moartea și 4) demonul (sau demonii) ce sălășluiește în „Cerul zeilor care savurează manifestările celorlalți” (Paranirmitavaśavartin). Așadar, în textele buddhiste, cuvântul „demon” este uneori folosit în sensul de „demoni interni” sau iluziile și patimile noastre, dar și în sensul uneia sau mai multe ființe care îi disturbă pe ceilalți și îi împiedică de la atingerea eliberării din nașterile și morțile repetate. Din păcate, în zilele noastre, unii așa-ziși „buddhiști moderni” propagă ideea că marașii sunt doar demoni interni iar nu externi, ceea ce contravine evident, învățăturii lui Buddha. În ceea ce mă privește, eu îi încurajez pe prietenii mei Dharma să nu ia în seamă astfel de viziuni greșite, ci să se încreadă din toată inima lor în Buddha Amida, aceasta fiind cea mai bună cale de a fi protejați de influența unor astfel de ființe puternice, ele însele aflate în iluzie și neiluminate.

*„Atunci Mara cel rău, l-a posedat pe un membru din adunarea lui Brahma⁵ și mi-a spus:
,Călugăre, călugăre, nu îl discredita, nu îl defăima. Pentru că acest Brahma este Marele Brahma, Cuceritorul de Necucerit, Atotștiutorul, Atotputernicul, Domnul Zeu, Făcătorul, Creatorul, Conducătorul suprem, Hirotonisitorul, Tatăl a tot ceea ce este și va fi”*.

Acest pasaj este extrem de important pentru că ne arată în modul cel mai evident, iluzia pe care Mara încearcă s-o ofere lui Brahma și tuturor ființelor – așa zisa existență a unui creator suprem care conduce totul. Astfel, menționează unele din titlurile pe care toate religiile monoteiste le aplică zeului lor suprem: *“Atotștiutorul, Atotputernicul, Domnul Zeu, Făcătorul, Creatorul, Conducătorul suprem, Hirotonisitorul, Tatăl a tot ceea ce este și va fi”*.

În eforturile de a impune această viziune greșită, Mara încearcă să-și înspăimânte audiența spunând că înainte de Shakyamuni au mai fost și alți „*brahmani*⁶ și *pustnici*” care s-au împotrivit acestui zeu creator și care, din cauza lipsei lor de credință, au renăscut după moarte în zonele de jos ale existenței⁷, în timp ce alții care au crezut și l-au slăvit pe Brahma au obținut o renaștere superioară⁸. Apoi îl îndeamnă pe Buddha să se supună acestui Brahma suprem și să nu acționeze împotriva lui:

„Așadar, călugăre, eu îți spun:

⁵ Trebuie menționat faptul că, aici, Mara îl folosește pe „*un membru din adunarea lui Brahma*” ca pe un simplu comentator. De fapt, Mara l-a învins pe Brahma, acesta și adunarea lui aflându-se definitiv sub influența sa.

⁶ Aici sensul cuvântului “brahman” este de practicant/trăitor religios.

⁷ „*Înainte de ta, călugăre, au mai existat în această lume, brahmani și pustnici, [...] care i-au desconsiderat și detestat pe zei; care l-au desconsiderat și detestat pe Prajapati; care l-au detestat și desconsiderat pe Brahma și care, după moarte au renăscut în trupuri inferioare*”.

⁸ „*Înainte de ta, călugăre, au existat în această lume, brahmani și pustnici, care i-au slăvit pe zei și au găsit bucurie în ei, care l-au slăvit pe Prajapati și au găsit bucurie în Parajapati, care l-au slăvit pe Brahma și au găsit bucurie în Brahma și care, după moarte au renăscut în trupuri superioare.*”

,Vino și fă ce îți cere Brahma! Nu ieși din cuvântul lui! Dacă mergi împotriva spuselor lui Brahma vei fi asemenea celui care încearcă să devieze apropierea gloriei cu un băț sau omului care-i alunecă mâna de pe pereții prăpastiei și cade în hăul adânc – așa va fi și cu tine, călugăre. Vino, bunule domn și fă numai ceea ce Zeul Brahma spune să faci! Nu ieși din cuvântul lui Brahma. Oare nu vezi, călugăre, toată această congregație a lui Brahma adunată astăzi aici?’ Apoi Mara cel rău m-a condus mai aproape de adunarea lui Brahma.”

Însă Buddha l-a recunoscut imediat pe Mara sub deghizarea unui membru al suitei lui Brahma și a expus tuturor înșelătoria lui. Din păcate însă, El era singurul de acolo care nu se afla sub influența lui Mara:

„După ce a spus cele de mai sus, i-am răspuns lui Mara: ,Te cunosc și te știu, demonule! Să nu cumva să gândești: ,El nu știe’. Tu ești Mara cel rău iar Brahma și adunarea lui Brahma au căzut în mâinile tale, au căzut în puterea ta. Tu, cel rău, crezi: ,această lume a căzut în mâinile mele! El, Buddha, a căzut de asemenea, în puterea mea!’ Dar eu nu am căzut în mâinile tale, demonule; eu nu am căzut în puterea ta!’”.

Astfel, când Baka Brahma intră din nou în discuție o face doar pentru a-și reafirma viziunile greșite menționate anterior, la începutul acestei prezentări. Apoi, orbit de mândria lui zeiească, îl amenință pe Buddha, încercând să-l facă să i se supună:

„Călugăre, ți-o spun foarte clar: ,nu vei putea scăpa de aici. Din contră, îți vei culege răsplata de greutate și necazuri”. Dar [...] *„dacă te vei baza pe Brahma⁹, vei fi aproape de mine și vei sălășlui în tărâmul meu iar eu îmi voi împlini voia asupra ta, te voi face smerit și te voi pune acolo unde îți este locul”.*

Neînfricat, Buddha îi vorbește lui Brahma despre limitările lui, dovedindu-i că, în ciuda puterii pe care o are acum, datorită karmei

⁹ Baka Brahma vorbește despre el însuși la persoana a treia, pentru a-și arăta superioritatea.

din trecut, asupra unei mari părți a universului, există alte sfere de existență care sunt dincolo de domeniul lui și zei (ei înșiși neiluminați) cu mult superiori:

„O Brahma, îți cunosc destinul (karma), splendoarea și decăderea. Pe cât de departe luminează soarele și luna în drumul lor pe cer, Pe atât de mult strălucește măreția ta iar tu stăpânești peste acest univers de o mie de lumi.

Aici cunoști toate lucrurile de sus și de jos, îi știi pe cei dominați de poftă și pe cei liberi de ele, cutare și cutare existență, apariția și trecerea ființelor.

Astfel îți cunosc eu, Brahma, întinderea stăpânirii tale și strălucirea ta: Baka Brahma are atâta măreție, Baka Brahma are atâta putere, Baka Brahma domnește până aici și aici.

Însă, Brahma, există alte trei corpuri și lumi¹⁰ pe care tu nu le cunoști și nu le vezi, dar pe care eu le cunosc și le văd.”

Astfel, Buddha îi spune că situația lui prezentă este de fapt, o decădere și o involuție din stări de existență superioare unde a sălășluit cândva. **Precum tot ceea ce se ridică trebuie la un moment dat să coboare, Baka Brahma a căzut el însuși din alte tărâmurii superioare atunci când karma ce-l adusese acolo s-a epuizat.** Însă, din cauza ignoranței și puterii sale limitate, nu își mai putea aduce aminte de viețile petrecute acolo, dar prin viziunea Sa nelimitată de Buddha, Shakyamuni le putea vedea:

„(1) Există, o Brahma, lumea numită Abhasvara (Cerul Luminii Supreme)¹¹; nașterea ta aici a apărut după ce ai căzut de acolo¹². Din cauză că te afli în acest loc de atât de mult timp, memoria ta s-a pierdut, așa că nu ai cum să știi sau să vezi asta, dar eu știu și văd.

¹⁰ Acestea sunt al doilea Cer Dhyana, al treilea Cer Dhyana și al patrulea Cer Dhyana din Lumea Formelor, împreună cu respectivele lor tărâmurii și zei. Acestea sunt situate deasupra primului Cer Dhyana cu cele trei tărâmurii ale sale, singurul care se află sub influența lui Baka Brahma.

¹¹ Tărâmul cel mai înalt din al doilea Cer Dhyana.

¹² În sensul – “după ce karma bună care te-a făcut să te naști acolo s-a epuizat, ai renăscut aici”.

Așa că, Brahma, în ceea ce privește cunoașterea directă, tu și cu mine nu ne aflăm deloc pe același nivel, pentru că în ce fel aș putea eu să știu mai puțin decât tine? De fapt, eu sunt cel ce știe mai mult decât tine.

(2) Există, o Brahma, lumea numită Subhakrtsna (Cerul Purității Universale)¹³; nașterea ta aici a apărut după ce ai căzut de acolo¹⁴. Din cauză că te afli în acest loc de atât de mult timp, memoria ta s-a pierdut, așa că nu ai cum să știi sau să vezi asta, dar eu știu și văd. Așa că, Brahma, în ceea ce privește cunoașterea directă, tu și cu mine nu ne aflăm deloc pe același nivel, pentru că în ce fel aș putea eu să știu mai puțin decât tine? De fapt, eu sunt cel ce știe mai mult decât tine.

(3) Există, o Brahma, lumea numită Brhatphala (Cerul Marilor Realizări)¹⁵ pe care tu nu o vezi și nu o cunoști dar pe care eu o văd și o cunosc. Așa că, Brahma, în ceea ce privește cunoașterea directă, tu și cu mine nu ne aflăm deloc pe același nivel, pentru că în ce fel aș putea eu să știu mai puțin decât tine? De fapt, eu sunt cel ce știe mai mult decât tine.

Apoi, pentru a-i dovedi lui Brahma limitările sale, Buddha îl provoacă să-și dovedească puterea, fiecare dintre ei încercând să dispară dinaintea celuilalt:

„Acum, bunule domn, voi dispărea dinaintea ta! Brahma, disperi și tu dinaintea mea dacă poți!”

Bineînțeles că Brahma nu a putut să se facă nevăzut din fața viziunii fără de obstacole a lui Buddha:

“Atunci, dragi călugări, Baka Brahma a gândit în mintea lui: ‘Voi dispărea dinaintea pustnicului Gotama¹⁶! Voi dispărea dinaintea

¹³ Tărâmul cel mai înalt din al treilea Cer Dhyana.

¹⁴ În sensul – “după ce karma bună care te-a făcut să te naști acolo s-a epuizat, ai renăscut aici”.

¹⁵ Al treilea tărâm din al patrulea Cer Dhyana.

¹⁶ “Gotama” sau Sidhartha Gautama este numele lui Buddha Shakyamuni de înainte de a atinge Iluminarea.

pustnicului Gotama!’, dar a fost incapabil să dispară dinaintea mea”.

Însă, în ceea ce-l privește pe Buddha, acest lucru nu a fost deloc dificil iar el a dispărut dinaintea lui Brahma și a întregii lui adunări, îngăduindu-le doar să-i audă vocea¹⁷:

„Atunci, călugări, mi-am manifestat puterea și am făcut în așa fel încât Brahma și adunarea lui nu puteau să mă vadă, însă îmi auzeau vocea. După ce am dispărut dinaintea vederii lor, am rostit următoarele cuvinte:

‘După ce am văzut pericolul chiar în devenire și în devenirea [sub forma] căutării non-devenirii’¹⁸, nu am susținut niciun fel de devenire și nici nu m-am agățat de vreun fel de plăcere’”.

Această întâmplare îi uimește pe Brahma și pe cei din adunarea lui care încep să își dea seama de superioritatea lui Buddha, însă Mara intervine din nou, încercând de data aceasta să-l convingă pe Buddha să renunțe la propovăduirea unor astfel de idei și să nu accepte discipoli:

*„Atunci Mara cel rău a posedat un membru din adunarea lui Brahma și mi-a spus:
,Bunule domn, dacă asta ai înțeles tu și asta cunoști, nu te apuca să-i instruiști pe discipolii tăi!
Nu propovădui Dharma discipolilor tăi!’”*

Apoi, încearcă din nou să-l înfricoșeze pe Buddha, spunând că acei căutători spirituali care au făcut la fel ca El în trecut și au propovăduit

¹⁷ Pasajul următor a fost tradus după ediția în engleză a lui Thanissaro Bhikkhu - *"Brahma-nimantanika Sutta: The Brahma Invitation"* (MN 49), translated from the Pali by Thanissaro Bhikkhu. Access to Insight (Legacy Edition), 17 December 2013, <http://www.accesstoinight.org/tipitaka/mn/mn.049.than.html>

¹⁸ Căutarea non-devenirii este de fapt tot un proces de devenire, care trebuie evitat și el, căutarea non-devenirii fiind de fapt o capcană mentală. Aici devenirea are sensul de rătăcire și căutare a unei identități iluzorii.

astfel de idei, au renăscut în zonele de jos ale existenței¹⁹ iar cei care s-au abținut și au păstrat tăcerea, au avut o renaștere bună²⁰ după moarte.

Dar Buddha a scos din nou, la iveală, intențiile viclene ale lui Mara:

„Te cunosc și te știi, demonule! Să nu cumva să crezi: ‚El nu știe’. Tu ești Mara cel rău! Nu din compasiune și nu pentru binele lor vorbești tu astfel. Din contră, pentru că nu ai compasiune pentru ei, vorbești în acest mod. Iată ce gândești tu: ‚Cei cărora pustnicul Gotama le propovăduiește Dharma vor scăpa din sfera mea de influență!’”.

Așadar, acesta este motivul pentru care Mara a încercat să-l oprească pe Buddha să propovăduiască absența unui zeu creator, atot-puternic și etern, deoarece o astfel de învățătură ar elibera ființele de sub influența lui. În această sutra, Mara este privit nu doar ca un demon celest din ”tărâmul zeilor care savurează manifestările celorlalți” (Paranirmittavaśavartin), ci și personificarea iluziei, ignoranței și a tuturor obstacolelor interne și externe care împiedică atingerea Iluminării. Astfel, în conformitate cu Buddha, **crența într-un zeu suprem, creator și susținător al universului este o gravă eroare și o piedică în eliberarea din ciclul nașterilor și morților repetate.**

În contrast cu diverși căutători spirituali care credeau că Brahma este un zeu creator sau al celor dați ca exemplu de Mara, Buddha este cu adevărat Cel Trezit:

¹⁹ “Înainte de ta, călugăre, au existat mulți pustnici și brahmani în această lume care au pretins că ar fi plini de merite și pe deplin Treziți prin ei înșiși iar aceștia i-au instruit pe discipolii lor. Le-au propovăduit Dharma acestor discipoli și erau lacomi după discipoli. Iar după ce au murit au renăscut în trupuri inferioare.”

²⁰ “Înainte de ta, călugăre, au existat mulți pustnici și brahmani în această lume care au pretins că ar fi plini de merite și pe deplin Treziți prin ei înșiși iar aceștia nu și-au instruit discipolii. Nu au propovăduit Dharma discipolilor lor și nu au fost lacomi după discipoli. Iar când au murit au renăscut în trupuri superioare. Așadar, călugăre, îți spun următoarele: fii fără grijă și dedică-te unei vieți plăcute aici și acum. Este normal și mult mai bine să lași această înțelegere deoparte și nerăspândită. De aceea, bunule domn, nu mai sfătui pe nimeni!”

„Demonule, acei sihaștri și brahmani ai tăi care au pretins că au atins trezirea completă prin ei înșiși nu erau cu adevărat treziți. Dar eu, care spun că sunt Trezit prin mine însumi, sunt cu adevărat Trezit prin mine însumi. [...]

Demonule, Tathagata²¹ a abandonat toate gândurile necurate din mintea Lui, le-a tăiat rădăcinile, le-a făcut asemenea cioturilor de palmier și le-a sfârșit pentru a nu mai crește la loc”.

Există și alte discursuri (sutre) unde Buddha Shakyamuni a negat în mod foarte clar existența unui zeu suprem și de aceea, intenționez să continui cercetarea mea pe această temă. Acum însă, vreau să insist puțin asupra situației descrisă mai sus. Ceea ce vedem în această sutră este un zeu care, datorită karmei bune din trecut, ajunsese foarte puternic și longeviv, dar fiind totuși neiluminat, cade pradă iluziei de a se considera suprem în univers și chiar creatorul și stăpânul tuturor ființelor. Iar cel care îl susține în această iluzie este chiar Mara, cel mai puternic demon din Samsara. Dacă, printr-un mic efort de imaginație, transpunem această întâmplare din *Brahmanimantanika Sutra* în contextul religiilor monoteiste de azi, putem spune că zeul lor suprem, numit Dumnezeu/Yehova/Allah etc, se află sub influența lui Satan, care îl păcălește și îl face să se creadă: *“Atotștiutorul, Atotputernicul, Domnul Zeu, Făcătorul, Creatorul, Conducătorul suprem, Hirotonisitorul, Tatăl a tot ceea ce este și va fi”*. Asta ar trebui să le dea de gândit tuturor celor care au tendința să amestece buddhismul cu creștinismul sau cu orice altă religie monoteistă și să promoveze astfel de aberații în conformitate cu care Buddha nu ar fi negat existența unui zeu suprem și creator al lumii. Dacă citim cu atenție pasajele din *Brahmanimantanika Sutra* și alte discursuri (sutre) asemănătoare, vedem foarte clar că nu există nici un loc în gândirea buddhistă pentru existența unei astfel de ființe supreme.

Bineînțeles, buddhismul nu neagă existența unor zei puternici care pot influența diferite zone ale samsarei și care din acest motiv și altele ce țin de diferite tipuri de patimi personale, ajung să se creadă

²¹ Tathagata este un alt termen pentru Buddha. Va fi explicat mai în amănunt în partea a doua a acestei cărți.

supremi și eterni, la fel cum mulți oameni se declară, din egoism și mândrie, unici și de neîntrecut printre semenii lor, însă asta nu este decât una din multele iluzii ale ființelor neiluminate. De fapt, adevărul este că prosperitatea, durata vieții, puterea și diversele capacități, precum și tărâmurile în care ne naștem și formele pe care le luăm se datorează karmei noastre și se vor schimba în funcție de aceasta. Nimic nu durează veșnic iar cei care sunt acum într-o poziție de putere și autoritate în lumile oamenilor sau ale zeilor, vor cădea la un moment dat, atunci când karma care i-a adus acolo se va epuiza. Așadar, chiar și cei mai puternici zei mor. A avea credință în ei și mai ales în cei care se cred atot-puternici și eterni, creatori și susținători ai lumii, poate fi avantajos pe termen scurt și chiar poate duce la renașterea în tărâmurile lor dacă combinăm această credință falsă cu fapte bune (cu o karma bună) dar pe termen lung, atunci când acei zei și tărâmurile respective vor dispărea la rândul lor, sau când karma ce ne-a adus acolo se epuizează, vom cădea din nou în zonele de jos ale existenței. De aceea, nu merită să avem în minte decât scopul atingerii Nirvanei sau al Buddhității, deoarece odată atins, nu există nici o cădere din ea:

„Iluminarea căilor nebuddhiste este impermanentă; Iluminarea Căii lui Buddha este eternă. Eliberarea căilor nebuddhiste este impermanentă; Eliberarea Căii lui Buddha este eternă.”²²

²² Fragment din *Sutra Nirvanei*, așa cum a fost el citat de Shinran Shonin în lucrarea: *O colecție de pasaje despre adevăratul Buddha și adevăratul Tărâm*.

Câteva explicații buddhiste despre originea și existența universului

*“Priviți această lume fantomatică
așemenea unei stele la apus, o bulă de apă dintr-un râu,
o fulgerare trecătoare dintr-un nor de vară,
o lampă ce abia pâlpâie – o nălucă – și un vis.”*

Buddha Shakyamuni

Dacă buddhismul nu recunoaște ideea de zeu creator, atunci cum explică el existența universului?

În primul rând, când se referă la diferite lumi și universuri, Dharma (învățătura) lui Buddha le prezintă ca tărâmurile samsarice, adică zone în care au loc renașterile repetate. Așadar, acestea sunt locuite de ființe neiluminate și aflate în diferite stadii de evoluție sau involuție spirituală.

Monoteiștii invocă adeseori următorul argument pentru a-și susține credința într-un zeu creator: “dacă vedem o casă într-un lan de porumb, ne întrebăm în mod natural cine a construit-o. La fel, această lume complexă este creația lui Dzeu. Tot ceea ce există are un creator.” Aceasta este, sub diferite forme, baza sistemului lor religios, însă pentru un buddhist problema este pur și simplu greșit pusă. Da, într-adevăr, totul are un creator dar nu în sensul în care cred monoteiștii. Mai degrabă așa spune, **orice vis are un creator – visătorul**. Și cine este acest visător? Noi suntem visătorii – ființele neiluminate cu karma individuală dar și cu legăturile karmice pe care le creăm între noi (karma colectivă/comună).

Diferitele lumi și universuri sunt strâns legate de ființele care trăiesc în ele. Așadar, putem spune că cele dintâi există datorită karmei celor din urmă sau cu alte cuvinte, **karma ființelor neiluminate este cauza primă pentru existența lumilor și a universurilor**. Să aruncăm o privire, de exemplu, la tărâmurile iadurilor. Cine sunt cu adevărat gardienii sau bestiile înfricoșătoare care îi pedepsesc pe cei născuți acolo? Care este adevărata natură a bronzului topit sau al munților distrugători, ale râurilor de foc și altor elemente materiale

care se găesc în iaduri?²³ Sunt ele create de cineva și au cumva o existență prin ele însele? În conformitate cu învățătura buddhistă

²³ Există opt iaduri fierbinți și opt iaduri reci.

Iadurile fierbinți sunt: **1) Iadul repetiției sau Iadul Reînvierii** unde ființele renăscute acolo se percep unele pe altele ca dușmani de moarte și se luptă între ele cu arme uriașe, imposibil de descris în cuvinte, manifestate de karma lor, până când toată lumea este tăiată în bucăți. Apoi, după ce au murit, o voce din cerul aceluia iad spune: "Reînviați!" iar ele revin imediat la viață și reiau lupta. **2) Iadul Funiei Negre** unde locuitorii sunt înhățați de gardieni înfricoșători, culcați la pământul de metal încins și marcați cu funii de fier înroșit. Apoi sunt tăiați în bucăți cu fierăstraie arzând și topoare de fier de-a lungul acelor linii sau le sunt scoase măruntaiele cu săbii. După ce sunt aduși în această stare, corpul se reîntregește iar procesul e luat de la început. **3) Iadul Adunării și al Zdrobirii** unde ființele sunt zdrobite de o pereche de munți înalți sau de capetele pline de flăcări ale diferitelor animale pe care le-au ucis în viețile trecute și care acum se aruncă unele împotriva celorlalte și îi prind pe ucigașii lor în mijloc. **4) Iadul Plângerii** unde ființele sunt prăjite în clădiri de metal încins fără nici un fel de ieșire ori sunt fierse și li se toarnă cupru încins în gură, acesta arzându-le organele interne. **5) Iadul Marii Plângeri** unde gardieni înfricoșători așează o mulțime de victime în cutii metalice cu pereți dubli cuprinși de flăcări strălucitoare. După ce toate ușile sunt sigilate, ființele de acolo urlă de durere gândindu-se că și în cazul în care ar trece de prima ușă, nu au cum să treacă de a doua. **6) Iadul Căldurii Arzătoare** unde ființele sunt gătite în cazane de fier uriașe pline cu bronz topit. Ori de câte ori acestea scot capul la suprafață sunt prinse de gardienii iadului cu cârlige de metal și bătute în cap cu ciocanele până își pierd cunoștința. **7) Iadul Marii Călduri Arzătoare** unde ființele sunt blocate înăuntrul unor case de metal arzător în care gardienii îi străpung prin călcâie și anus cu tridente de fier încins până când vărfurile acestora le ies prin umeri și prin creștetul capului. **8) Iadul Suferinței Neîntrerupte (Avici)** unde toate chinurile din iadurile precedente sunt trăite la o intensitate mult mai mare și fără nici un fel de întrerupere.

Cele Opt Iaduri Reci sunt pe același nivel cu Cele Opt Iaduri Fierbinți, doar că, în comparație cu ele, unde focul este dominant, aici mediul karmic este alcătuit din munți înzăpeziți și ghețari iar vânturile sunt viscoale sălbatice. Iadurile reci sunt: **1) Iadul Bășicilor (Arbuda)** unde diferite bășici de gheață erup pe trupurile ființelor în timp ce acestea sunt afundate în apă extrem de rece ori bătute de viscol. **2) Iadul Bășicilor Purulente (Nirarbuda)** unde bășicile devin bube sau răni deschise. **3) Iadul Dinților Încelești (Atata)** unde dinții ființelor sunt strâns încelești din cauza frigului înfiorător. **4) Iadul Plângerii (Hahava)** unde ființele se vaietă înfiorător în timp ce limbile lor sunt paralizate, fiindu-le greu să respire și să strige. **5) Iadul Gemetelor (Huhuva)** unde vocile ființelor sunt sparte și gemete prelungi ies printre buzele lor. **6) Iadul Crăpăturilor Utpala sau Iadul Florii Albastre** unde pielea ființelor născute acolo este albastră și se despică în bucăți asemănătoare unor patru petale. **7) Iadul Crăpăturilor de Lotus (Padma) ori Iadul Florii de Lotus** unde carnea ființelor devine vizibilă iar frigul o face să se

acestea sunt, de fapt, manifestările karmei rele a ființelor renăscute în iaduri, în același fel în care monștrii din coșmarurile noastre sunt creați de propriile gânduri negative. În coșmaruri, monștrii și locurile înfricoșătoare sunt reale pentru visător, la fel cum iadurile sunt reale pentru cei renăscuți acolo.

Așadar, nu există vreun zeu creator care a inventat iadurile pentru a-i pedepsi pe păcătoși, deoarece aceștia sunt ei înșiși responsabili de existența lor. Fiecare gând sau acțiune este o cauză care va avea consecințe (efecte). Dacă insistăm pe gânduri și fapte negative ne schimbăm în rău lumea interioară (fluxul mental) iar mai devreme sau mai târziu vom fi înconjurați de o lume exterioară plină de suferință și negativitate. După ce părăsim aceste trupuri (forme) omenești renaștem în alte trupuri și lumi care vor corespunde (vor fi o reflecție a) minții și karmei noastre. Precum iadurile sunt o reflecție a a celei mai profunde karme negative, celelalte planuri/dimensiuni de

despice în opt bucăți asemănătoare unei flori de lotus. **8) Iadul Crăpăturilor de Lotus Uriș (Mahapadma) sau Iadul Marelui Lotus** unde carnea ființelor devine roșu închis și se despică în șaisprezece, în treizeci și doi și apoi în nenumărate bucăți, arătând asemenea unei mari flori de lotus. De asemenea, diverși viermi pătrund în carnea despicată și o devorează cu ciocurile lor de metal.

În conformitate cu Buddha Shakyamuni și diverși măștri care au explicat aceste iaduri, Cele Opt Iaduri Fierbinți și Cele Opt Iaduri Reci au propriile **Iaduri Adiacente (utsada)**:

“Există opt iaduri pe care vi le-am descries deja, foarte greu de ieșit din ele, pline de ființe crude, fiecare având șaisprezece utsada (iaduri adiacente). Acestea au patru pereți și patru porți, sunt pe atât de înalte pe cât sunt de largi; sunt înconjurate de pereți de foc, tavanul este din foc, soarele lor arde și stropește foc iar ele sunt pline de flăcări înalte de sute de yoyana”. (Bodhisattva Vasubandhu, *Abhidharmakosabhasyam*)

Un alt tip de iaduri sunt **Iadurile Tempore sau Efemere** (pradesikanakara în sanskrită) care au fost create de faptele unei ființe, două ființe sau mai multe. După cum explică Bodhisattva Vasubandhu, acestea sunt foarte variate iar locul lor nu este fix, ele putând fi întâlnite în râuri, munți, deșerturi etc: *“Există și iadurile pradesika (efemere) create de forța unor acțiuni individuale, a unei ființe, două ființe sau mai multe. Varietatea lor este imensă iar locul lor este nedeterminat: râuri, munți, deșerturi etc”.* (Bodhisattva Vasubandhu, *Abhidharmakosabhasyam*)

existență (animale, spirite flămânde, oameni²⁴, asurași sau semizei și zei²⁵) apar de asemenea, datorită karmei ființelor.

²⁴ Viața în formă umană nu conține atât de multă suferință precum a ființelor din iaduri, a spiritelor flămânde sau a animalelor, dar nici atâta fericire precum în târâmurile asurașilor sau ale zeilor. Datorită acestui lucru și cu toate că are propriile dezavantaje, nașterea în zona de existență a oamenilor este, din punct de vedere spiritual, cea mai dorită dintre toate. Nu degeaba toți Buddha aleg, de exemplu, să apară în formă umană pentru a învăța roata Dharmei.

Pentru a ilustra dificultatea renașterii în formă umană, spre deosebire de zonele de jos ale existenței, Buddha Shakyamuni a comparat-o cu situația extrem de rară a unei țestoase orbe care apare la suprafața unui ocean imens odată la o sută de ani și exact atunci nimerește cu capul într-un trunchi de copac găurit ce plutește prin zonă:

“Vă spun, mai multe șanse are o broască țestoasă chioară de un ochi, ce iese la suprafața oceanului odată la o sută de ani să intre cu capul într-un buștean găurit ce plutește pe acolo, decât un ignorant care s-a dus în zonele de jos ale existenței să renască în trup de om.”

(Samyutta Nikaya. v. 455)

Textele sacre insită, de asemenea, pe cât de mult ar trebui să apreciem șansa de a renaște în trup de om și să o folosim cât se poate de bine pentru a practica Dharma. Cu toate acestea, ființele umane, afectate cum sunt de Cele Opt Suferințe, anume, nașterea, bătrânețea, boala, moartea, separarea de cei dragi, întâlnirea cu cei pe care îi urăsc, neîmplinirea dorințelor și suferința asociată cu cele cinci skandha (1. formă, 2. percepția, 3. concepțiile și ideile, 4. voința și 5. conștiința sau mintea), nu pot avea decât foarte rar o adevărată evoluție spirituală. Oamenii se nasc în durere, au trupuri fragile în comparație cu cele ale altor ființe și, în general vorbind, durata vieții lor nu este fixă, din moment ce moartea poate veni oricând, atât la tineri cât și la bătrâni. De asemenea, experiențele lor sunt contradictorii, trecând foarte repede de la plăcere la durere și astfel, nimic nu e cu adevărat sigur în târâmul oamenilor. Din cauza acestor condiții inerente naturii umane, ei pierd adeseori șansa pe care o au și cad înapoi în zonele de jos ale existenței.

²⁵ În **Lumea Dorinței (Kamadhatu)**, sunt șase clase de zei cu zonele lor specifice. Primul târâm este Cerul celor patru regi (Caturmaharaja). Așa cum explică Maestrul Genshin, *“o singură zi și noapte în târâmul celor patru regi este precum cincizeci de ani omenești iar viața în târâmul acela durează cincizeci sute de ani”*. Al doilea târâm este Cerul celor treizeci și trei de zei (Trayastrimsa). Cel mai important zeu de acolo este Sakra (sau Indra în unele texte). Așa cum spunea Maestrul Genshin, *“o sută de ani omenești sunt egali cu o zi și o noapte în Cerul celor treizeci și trei iar în acel târâm viața durează o mie de ani.”*

Al treilea târâm este Cerul Yama (ori Suyama). Așa cum spunea Maestrul Genshin, *“două sute de ani omenești sunt egali cu o zi și o noapte în Cerul Yama iar în acel târâm viața durează două mii de ani.”*

Al patrulea târâm este numit Tusita. Regina Maya, mama lui Buddha Shakyamuni a renăscut acolo la șapte zile după nașterea Lui. În timpul vieții fizice, Shakyamuni a

Putem spune așadar, că cele șase tărâmurile de existență descrise în textele sacre, sunt, pe de o parte, șase dimensiuni ale conștiinței ori șase dimensiuni de experiențe posibile care se manifestă în noi,

vizitat adeseori acest tărâm dar și alte tărâmurile pentru a propovădui învățătura mamei sale și zeilor de acolo.

Așa cum explica Maestrul Genshin, *“patru sute de ani omenești sunt egali cu o zi și o noapte în Tusita iar viața în acel tărâm durează patru mii de ani.”*

Al cincilea este Nirmanarati sau tărâmul unde ființele se bucură de lucrurile manifestate de ele însele. Așa cum spunea Maestrul Genshin, *“opt sute de ani omenești sunt egali cu o zi și o noapte în Nirmanarati iar viața în acel tărâm durează opt mii de ani.”*

Aș șaselea este Paranirmitavasavartin sau tărâmul unde ființele se bucură de manifestările celorlalți.

Acesta este locuit de Marași, demoni celești care merg de obicei în alte lumi și îi împiedică pe practicanții serioși să avanseze pe calea buddhistă. Karma acumulată de ei în alte vieți a fost suficient de bună încât să le asigure renașterea în această zonă superioară a existenței dar, din cauza poftelor lor de putere și a egoismului încă nedepășit i-au transformat în obstacole vii pentru alte ființe. De aceea, ei fac tot ce le stă în putință ca nimeni să nu treacă mai sus de planul lor de existență.

În Lumea Formei (Rupadhatu) sunt patru tărâmurile sau sfere de existență:

Primul Cer Dhyana conține: 1) Tărâmul sfătuitoarelor lui Brahma

(Brahmaparisadya), 2) Tărâmul marilor preoți ai lui Brahma (Brahmapurohita) și 3)

Tărâmul marelui Brahma (Mahabrahman). În acesta din urmă se află Baka Brahma,

zeul care avea iluzia că este suprem în univers și despre care am vorbit în capitolul *Buddhismul nu recunoaște existența unui zeu supreme și creator al lumii* din această carte.

Al doilea Cer Dhyana conține: 1) Tărâmul luminii limitate (Parīṭṭa-ābha), 3)

Tărâmul luminii infinite (Apramāna-ābha) și 3) Tărâmul luminii supreme

(Ābhāsvara).

Al treilea Cer Dhyana conține: 1) Tărâmul purității limitate (Parīṭṭasubha), 2)

Tărâmul purității infinite (Apramānasubha) și 3) Tărâmul purității universale

(Śubhaktṛsna)

Al patrulea Cer Dhyana conține: 1) Tărâmul fără nori (Anabhṛaka), 2) Tărâmul

producător de merite (Punyaṅgava), 3) Tărâmul marilor fructe/realizări

(Bṛhatphala), 4) Tărâmul fără griji (Abṛha), 5) Tărâmul fără de nici o întristare

(Atapa), 6) Tărâmul viziunii excelente (Sudṛśa), 7) Tărâmul observării excelente

(Sudarśana) și 8) Tărâmul cel mai înalt (Akanistha).

În Lumea Non-formei (Arupyadhatu) sunt patru tărâmurile sau sfere de existență:

Tărâmul spațiului nemărginit (ākāśa-ānantya-āyatana)

Tărâmul Conștiinței nemărginite (vijñāna-ānantya-āyatana)

Tărâmul Non-acțiunii (ākincanya-āyatana)

Tărâmul Non-gândirii și al non-non-gândirii (naiva-samjñā-na-asamjñā-āyatana)

individual, în forma celor șase emoții negative (furie/ură, lăcomie, ignoranță, gelozie, mândrie, confuzie plăcută²⁶) și pe de altă parte, ele sunt tărâmurile reale în care ființele renasc datorită karmei colective.

Chiar și în această viață suntem conectați la toate tărâmurile/dimensiunile existenței și avem în noi înșine semințele renașterii în fiecare dintre ele. Astfel, când trăim diferite emoții participăm în unele dintre calitățile și suferințele dominante în alte tărâmurile. De exemplu, când ne găsim cuprinși de ură și furie suntem asemenea ființelor din iaduri, când devenim foarte lacomi simțim câte ceva din experiența celor născuți în tărâmurile spiritelor flămânde²⁷

²⁶ Când cele cinci emoții negative (furie/ură, lăcomie, ignoranță, gelozie, mândrie) se găsesc în echilibru și în cantități mici.

²⁷ Există două tipuri de preta (fatome/spirite flămânde): **1) preta care trăiesc împreună și 2) preta care călătoresc prin spațiu.**

1) Preta care trăiesc împreună sunt de trei tipuri:

preta care suferă de întunecări ale minții ce provin din exterior

preta care suferă de întunecări ale minții ce provin din interior

preta care suferă de întunecări specifice ale minții

a) Preta care suferă de întunecări ale minții ce provin din exteriorul lor sunt afectate de foame și sete intensă ori de frig și căldură imposibil de suportat. Astfel, orice mâncare sau apă ar vedea în depărtare se dovedește a fi un miraj sau iluzie deoarece când se apropie de ea aceasta dispăre ori este păzită de către demoni înarmați care îi bat și îi izgonesc.

b) Preta care suferă de întunecări ale minții ce provin din interior au de obicei guri foarte mici, unele de mărimea găurii unui ac de cusut și un stomac de zeci ori sute de metri. Când încearcă să bea apă, căldura respirației lor o evaporă imediat ce le ajunge pe gât. La fel, indiferent cât de mult ar mânca, nu au cum să își potolască foamea din cauza contradicției dintre gura și stomacul lor, dar chiar și în cazul în care ar reuși cumva să înghită puțin, mâncarea se va transforma în flăcări în timpul nopții și le va arde organele interne. De asemenea, mișcarea lor este foarte grea și dureroasă din cauza membrelor extreme de subțiri.

Preta care suferă de întunecări specifice ale minții diferă unele de altele, în funcție de cauzele diferite care le-au adus în acea stare. De exemplu, unele au multe creaturi mici care trăiesc în corpurile lor și le devorează din interior sau propria mâncare le este transformată imediat în ceva execrabil și imposibil de consumat, în timp ce alții își taie și își consumă propria carne.

2) Preta care călătoresc prin spațiu sunt o categorie de preta chinuite în mod constant de diverse frici și halucinații. În general vorbind, ele vor să își descarce suferința asupra celorlalți, așa că oriunde s-ar duce îi rănesc pe oamenii pe care îi

ale căror trupuri sunt chinuite de sete și foame imposibil de potolit; când nu ne gândim decât la satisfacția sexuală ne asemănăm animalelor²⁸; când ne domină mândria, ne bucurăm și suferim asemenea asurașilor (semizeilor)²⁹ care sunt mereu puși pe luptă.

întâlnesc, din această cauză multe din ele căzând în iaduri după ce viața de preta ia sfârșit. Chiar și atunci când își vizitează rudele din viața trecută nu le aduc acestora decât boli, nebunie și diferite tipuri de neazuri. Ele suferă de asemenea, de percepții distorsionate ce aparțin și altor categorii de preta, având de exemplu, senzația că soarele de vară este prea rece ori că luna din timpul iernii este prea caldă etc. Trupurile lor pot avea forma unor animale hidoase, precum acelea ale unor câini urâți, păsări, etc.

²⁸ Animalele trăiesc în diferite locuri, nu doar în lumea oamenilor. Suferința lor provine din faptul că se mănâncă unele pe altele și din exploatarea lor de către alții. Ele sunt vâdate, crescute pentru carne și produsele corpului lor și aproape nici una nu ajunge să moară de moarte naturală.

Bodhisattva Nagarjuna a deplâns starea animalelor în următoarele versuri:

*“În starea de animale există toate tipurile de suferință:
Acestea fiind măcelărite, legate, bătute și chinuite în fel și chip.
Cei care au abandonat comportamentul corect
care ar fi dus la nașterea într-o stare de pace,
ajung acum să se devoreze unele pe altele.*

*Unele sunt ucise pentru perlele sau lâna lor,
altele pentru oase, carne sau piele;
în timp ce altele, care nu au nici un fel de putere, sunt duse în sclavie și servitute,
bătute cu pumnii, picioarele sau cu biciul.”*

(Bodhisattva Nagarjuna, *Scrisoare către un prieten - bShes-pa'i springs-yig*, Skt. Suhlrllekha)

²⁹ Cu toate că asura au parte de diverse plăceri și de o abundență care depășește cu mult pe cea a oamenilor, rivalizând chiar și cu zeii, aceștia sunt chinuiți în mod constant de mândrie, ceartă și lupte care nu se mai termină niciodată. Ființele din lumea oamenilor care sunt mult mai avansate spiritual decât ceilalți, dar care continuă să aibă aceste defecte, se vor naște printre asura. În târâmul lor, asurașii sunt împărțiți în diferite grupuri și teritorii, ducând războaie nesfârșite pentru acestea, în timp ce, din cauza geloziei pe care o au față de zeii din zonele apropiate lor, încep și cu aceștia conflicte inutile pe care până la urmă le pierd.

În unele texte, târâmul asurașilor este menționat printre cele ale zeilor inferiori datorită plăcerilor care se găsesc acolo sau printre zonele de jos ale existenței, împreună cu iadurile, animalele și preta, din cauza suferinței pe care și-o aduc lor înșiși. În concluzie, viața de asura este una destul de jalnică – plină de plăceri și bucurii de neimaginat pentru oameni, dar imposibil de savurat din cauza geloziei, invidiei, mândriei și conflictelor permanente.

Când încercăm din greu să cultivăm disciplina morală dar nu reușim să ne eliberăm de gelozie ca emoție dominantă, renaștem sau revenim mental în lumea oamenilor. De asemenea, când cele cinci emoții negative (furie/ură, lăcomie, ignoranță, gelozie, mândrie) se găsesc în echilibru și în cantități mici (asta este ceea ce înțeleg prin “confuzie plăcută”) iar noi încercăm și mai mult să acumulăm karmă pozitivă, ne putem simți asemenea zeilor din lumea dorinței iar după moarte e posibil chiar să renaștem acolo. Dacă depunem eforturi în practica diferitelor tipuri de Samadhi³⁰ și meditații putem simți plăceri care trec dincolo de sfera dorințelor materiale iar după moarte este posibilă renașterea printre zeii din lumea formei (care este mai presus de lumea dorinței) și chiar mai departe, printre zeii din lumea non-formei, care nu au nici un fel de atașament față de trup și chiar nu posedă un trup.

Pe scurt, există multe experiențe de care ființele sensibile pot avea parte, de la instincte sexuale, ură, furie, lăcomie, gelozie, mândrie, confuzie plăcută, la diferite stări de concentrare și plăceri spirituale. Acestea pot genera, chiar din această viață, stări mentale corespunzătoare diferitelor planuri de existență și, după ce efectul karmic al nașterii în lumea umană este epuizat, vor duce la renașterea efectivă într-o anumite sferă de existență.

Bineînțeles, aceste emoții se găsesc adeseori în diferite combinații iar noi suntem, de fapt, un amestec de ură, mândrie, dorință sexuală, avariție, lăcomie etc, însă uneori viața poate deveni dominată de o anumită emoție care, în acest fel, cântărește mai greu decât restul și determină viitoarea renaștere. Hitler și Stalin sunt cele mai bune exemple ale timpurilor noastre de ființe care s-au lăsat dominate de ură și furie, sentimente care au dus la multe crime. Astfel, chiar dacă au trăit peste cincizeci de ani în forma și dimensiunea umană, mințile lor erau deja asemănătoare ființelor din iaduri unde, cred eu, au și renăscut după moarte.

Așa cum am spus anterior, deoarece suntem creatorii emoțiilor noastre, tot noi suntem și cei care am creat dimensiunile și

³⁰ Stări sublimе de concentrare a minții.

tărâmurile care le corespund. Precum într-o noapte visăm că ne plimbăm printr-o grădină minunată, deoarece am făcut ceva bun și am avut gânduri pline de compasiune față de ceilalți în timpul zilei, putem renaște într-un tărâm al zeilor după o viață în care am ținut sub un oarecare echilibru emoțiile negative dar nu am reușit încă să ne eliberăm de nici una din ele. Sau precum într-un coșmar, ajungem să fim hăituiți de animale feroase și monștri, după ce am fost adânciți în gânduri criminale timp de mai multe zile, putem de asemenea, să renaștem în iaduri după o viață plină de crimă și comportament violent. Din moment ce avem în noi înșine potențialul și semințele tuturor dimensiunilor și tărâmurilor de existență, tot noi suntem responsabili de starea prezentă și destinul viitor. Nici un fel de așa zis, “Dumnezeu” nu are vreun rol în asta și nimeni nu poate fi învinuit, în afară de noi. În conformitate cu Buddha Shakyamuni **a accepta existența unui zeu creator subminează ideea de responsabilitate morală, deoarece ar însemna că cele șase emoții negative (sau potențialul de a avea astfel de emoții), care sunt cauza transmigrării ființelor sensibile, au fost de asemenea, create de el și astfel, poate fi făcut vinovat de faptul că nu și-a construit bine creaturile:**

*“Cel ce are ochi de văzut va vedea privescătoarea
[imaginată de adepții unui zeu creator];*

*De ce Brahma [echivalentul zeului creator] nu și-a setat creaturile
bine?*

*Dacă puterea lui este cu adevărat fără limită [dacă este omniprezent
și omnipotent],*

de ce mâna sa binecuvântează atât de rar?

De ce toate creaturile lui sunt condamnate la suferință?

De ce nu le oferă tuturor fericire?

*De ce înșelăciunea, minciunile și ignoranța sunt răspândite peste tot
[dacă este atot-binevoitor]?*

De ce falsitatea triumfă iar adevărul și dreptatea decad?

*Așadar, eu îl consider pe Brahma al vostru ca fiind unul dintre cei
nedrepti*

pentru că a făcut o lume adăpost al răului.”³¹

³¹ *Bhuridatta Jataka*, No. 453

Buddha Shakyamuni a spus, de asemenea:

“Dacă un zeu creator (Isvara) ar fi cel ce determină viața ființelor, inclusiv fericirea și suferința, virtutea și viciul, atunci omul poartă în el porunca/predestinarea zeului. De aceea, zeul ar fi singurul cu adevărat mânjit (responsabil) de faptele lor”.

*“Dacă ar exista un zeu atot-puternic atunci el ar fi responsabil de fericirea și decăderea creaturilor sale, de faptele lor bune sau rele și deci singurul vinovat ar fi zeul, omul nefăcând altceva decât să-i îndeplinească voia”.*³²

Așadar, tărâmurile, lumile și universurile apar datorită cauzelor și condițiilor, acestea fiind, în principal, propria noastră karma, în exact același mod în care visele frumoase ori coșmarurile apar datorită propriilor noastre gânduri din timpul zilei. Cu toate că Samsara cu miriadele ei de lumi și populată de cele șase tipuri de ființe ne apare ca fiind distinctă și solidă, natura ei este de fapt, nesubstanțială și asemenea visului.

Dacă un vis este manifestarea individuală a urmelor karmice, în cazul tărâmurilor de existență acestea sunt colective. Datorită karmei de grup ființele din fiecare tărâm au experiențe similare într-o lume consensuală. Karma colectivă creează trupuri, simțuri și capacități mentale care permit indivizilor să participe în potențialuri și categorii de experiență comune, în timp ce fac alte experiențe imposibile. De aceea, spre exemplu, unele animale aud sunete pe care urechea umană nu le poate percepe, în timp ce oamenii se folosesc de limbaj sau de concepte într-un mod imposibil pentru animale. Același lucru se poate spune despre toate categoriile de ființe din diferite dimensiuni și lumi. Există o celebră explicație buddhistă care permite înțelegerea mai ușoară a acestei chestiuni, în conformitate cu care același rău apare ca fiind de foc pentru locuitorii iadurilor, o halucinație care dispare imediat ce se apropie de el pentru spiritele

³² *Mahabodhi Jataka*, No. 528

flămânde, un râu de apă pentru oameni și un râu de ambrozie sau nectar pentru zei. Aceasta ne arată că ființele neiluminate văd ceea ce le permite karma lor să vadă și trăiesc în locuri/lumi unde karma le conduce să trăiască – locuri ce sunt ele însele, manifestări ale urmelor karmice. Astfel, dacă același râu arată diferit pentru diferite tipuri de ființe, unele răcorindu-se ori potolindu-și setea cu apa lui, în timp ce altele fiind arse de el, care este atunci adevărata natură a râului? Există el cu adevărat ca o parte materială distinctă a lumii sau este doar un element al visului samsaric? Dacă prima variantă ar fi cea adevărată, atunci de ce Buddhașii – adică singurii Treziți - nu sunt arși sau influențați de el? Așadar, ajungem la concluzia că deși pare substanțial și solid pentru ființele atașate de forme, în schimb pentru cei care sălășluiesc în Adevărata Realitate sau în starea de Buddha el este lipsit de substanță și asemenea visului. După cum remarca Bodhisattva Nagarjuna:

“Nu există nici o realitate în vis dar cu toate acestea credem că lucrurile văzute acolo sunt reale. După ce ne trezim [devenim Buddhași/atingem Buddhitatea/Nirvana], recunoaștem falsitatea visului și râdem de noi înșine. La fel, cel ce doarme profund în somnul sclaviei samsarice se agață de lucrurile care nu există dar când a descoperit Calea și a atins Iluminarea înțelege că nu aceea este realitatea adevărată și râde de el însuși. Asta este ceea ce se înțelege prin ‘asemenea visului’.

Mai mult decât atât, prin puterea somnului (nidrābala), visătorul vede ceva acolo unde nu există nimic. În același mod, prin puterea somnului ignoranței (avidyānidrā), un om crede în existența diferitelor tipuri de lucruri care nu există, de exemplu ‘eu’ și ‘al meu’, ‘bărbat’ și ‘femeie’ etc.

De asemenea, într-un vis, savurăm ceea ce vedem, deși nu există nimic de savurat acolo; suntem iritați deși nu există nimic iritabil; suntem înfricoșați deși nu există nimic de care ar trebui să ne fie frică. În același mod, ființele celor trei lumi, aflându-se în somnul ignoranței, sunt iritați deși nu există nimic iritabil, savurează și se bucură deși nu există nimic de savurat sau de bucurat și sunt înfricoșați deși nu există nimic de care să le fie frică”.

Ființele neiluminate sunt limitate fizic și mental de propria karmă – se nasc, trăiesc, mor și renasc în lumile determinate de karma. De aceea, nu pot vedea și nu pot înțelege ceea ce este dincolo de karma lor personală sau de grup. Însă Buddhașii, care sunt liberi de cătușele karmei, se pot mișca liber în lumile și universurile samsarice – adică prin visul colectiv al ființelor neiluminate.

Buddhașii nu sunt creatorii lumii samsarice, la fel cum nimeni nu poate crea visul celuilalt, ci învățători și salvatori sau mai bine spus – Trezitori ai celorlalți. Prin diferite metode Dharmice ei încearcă să trezească ființele adormite din visul samsaric.

Astfel, dacă ne considerăm buddhiști nu putem spune că un zeu creator a făcut universul, deoarece asta ar însemna că negăm legea karmei (a cauzei și efectului), în conformitate cu care fiecare culege ceea ce a semănat – adică se naște în lumile/dimensiunile de existență pe care le merită, împreună cu ființele cu care de asemenea, merită să fie acolo (de care este legat karmic). Pe scurt, nu avem cum să acceptăm, în același timp, legea karmei și existența unui zeu creator, ambele teorii excluzându-se logic una pe alta.

*

În locul unui zeu creator, **karma colectivă a unui mare număr de ființe este cauza primară și primul impuls al apariției unui nou univers. Această karma conține tot ceea ce este potențial în acel univers, inclusiv legile fizice generale ale acestuia.** Astfel, odată ce intră în existență datorită cauzelor karmice colective, legile fizice vor urma în mod firesc. Acestea din urmă vor fi responsabile, de exemplu, de tot ceea ce se întâmplă cu planetele, schimbarea anotimpurilor, șamd. Este foarte important să înțelegem că deși karma colectivă este cauza primară a apariției/formării unui nou univers, nu tot ceea ce se întâmplă apoi acolo este legat de karma. De exemplu, dacă o frunză cade dintr-un copac sau o stâncă se prăvălește din munte, nu se datorează karmei personale a frunzei sau stâncii respective, ci legii gravitației. Dacă se întâmplă să mergem la munte pe traseul unde va cădea piatra aceea și suntem loviți în cap, asta se datorează legii karmei dar indiferent că suntem sau nu prezenți acolo, pietrele și frunzele vor cădea oricum iar planetele se vor învărti în

continuare în jurul soarelui. Așadar, odată ce un univers apare, nu tot ceea ce se întâmplă în el are legătură cu karma, însă repet, **impulsul și cauza primă care a dus la existența acelui univers este karma comună a ființelor care au avut în ele însele cauza nașterii în respectivele condiții fizice.**

Diferite universuri pot avea legi fizice distincte, deoarece formarea lor s-a datorat unei karma comune cu potențial diferit, așa că, odată ce apar, se vor dezvolta diferit. Din acest motiv, ceea ce noi numim aici ființe umane, pot arăta complet diferit într-un alt univers, deși emoțiile fundamental umane și karma ce generează renașterea în dimensiunea umană sunt aceleași.

Nici legea karmei, nici diferitele caracteristici fizice care apar într-un univers anume, nu au fost create de un zeu suprem. La fel cum, dacă scuipi în sus îți cade scuipatul pe față sau când te piși contra vântului te uzi de propriul pișat, dacă faci un lucru rău vei experimenta în mod automat (în viața asta sau într-una din cele viitoare) aceeași suferință pe care ai adus-o celorlalți. Aceste lucruri se întâmplă fără să fie necesară existența unui zeu care să spună: “de acum înainte dacă scuipi în sus îți va cădea pe față” sau “dacă te piși contra vântului, te vei uda”. În același mod, legea karmei, asemenea legii gravitației, nu are un creator, ambele existând prin ele însele.

Deoarece indivizii și diferitele grupuri mai mici sau mai mari de ființe fac anumite alegeri și deci, plantează semințe diferite, ajung să culeagă efecte diferite, acestea ducându-le către nașterea în diverse universuri și lumi – ele însele efectul karmei colective a respectivelor ființe. Așadar, **diferențele dintre ființele neiluminate, precum și lumile și dimensiunile în care viețuiesc nu își au originea în voința unui zeu creator și nici nu apar întâmplător, ci sunt urma sau imprimeul karmei individuale și colective.** Aceasta este o învățătură extrem de importantă care separă foarte clar buddhismul de religiile monoteiste. Pe scurt, legea karmei versus voința unui zeu suprem/creator sunt cele două principale explicații ale lumii și ființelor care sălășluiesc în ea, dintre care puteți alege și care vă indentifică drept discipoli ai lui Buddha sau externaliști (nebuddhiști).

În conformitate cu învățătura buddhistă, există o infinitate de lumi și universuri unde poate avea loc renașterea³³. Acestea au fost clasificate în trei categorii:

1. **un univers mic** – numit și „o mică lume de o mie de lumi”. Este alcătuit din o mie de lumi. Fiecare lume (numită „o lume Sumeru”) conține diverse tărâmurii/dimensiuni ale existenței: iaduri, zone ale spiritelor flămânde, animalelor, oamenilor, asurașilor (semizeilor) și zeilor.
2. **un univers mijlociu**, numit și „o lume mijlocie de o mie de lumi”. Este alcătuit din o mie de universuri mici.
3. **un univers mare**, numit și „o lume mare de o mie de lumi”. Este alcătuit din o mie de universuri mijlocii.

Aceste diferite lumi trec printr-un ciclu nesfârșit de formare, existență, distrugere și anihilare după care se formează din nou, există, sunt distruse, anihilate și așa mai departe. Cele patru perioade de schimbări ciclice sunt numite “kalpa”:

1. Perioada (kalpa) formării sau a generării (vivartakalpa)
2. Perioada (kalpa) existenței (vivarta-siddha kalpa)
3. Perioada (kalpa) distrugerii (samvarta kalpa)
4. Perioada (kalpa) anihilării (samvarta-diddha kalpa)

Fiecare dintre aceste perioade durează 20 kalpa mijlocii sau intermediare³⁴ (antara kalpa). Patru perioade a câte 20 kalpa mijlocii

³³ Cele patru modalități de naștere sunt: 1) nașterea din burtă, precum ființele omenesti, câteva specii de animale și zeii legați de pământ, 2) nașterea din ou, precum păsările și peștii, 3) din umezeală, precum unele insecte sau viermi și 4) nașterea spontană, precum zeii, spiritele flămânde (preta) și locuitorii iadurilor.

³⁴ O kalpa mică durează atât de mult încât poate fi descrisă doar metaforic. În conformitate cu o astfel de metaforă, este mai lungă decât perioada de timp necesară unui om să golească un oraș fortificat plin de semințe de mac, de mărimea unei yojana cubice (o unitate echivalentă cu distanța pe care o armată regală o poate parcurge într-o zi), mutând o semință la fiecare o sută de ani. După o altă descriere,

înseamnă 80 kalpa mijlocii. 80 kalpa mijlocii alcătuiesc o mare kalpa (mahakalpa). **Așadar, un ciclu cosmic alcătuit din cele patru perioade descrise mai sus este numită o mare kalpa.**

Un Buddha își poate asuma responsabilitatea pentru îngrijirea spirituală a unui mare univers (“o lume mare de o mie de lumi”), care devine astfel **câmpul de acțiune al aceluia Buddha** (Buddhakshetra în sanscrită). Acesta mai este numit și “tărâm al lui Buddha”. Marele univers din care facem parte și noi parte, împreună cu multe alte tipuri de ființe vizibile, invizibile și non-umane este numit “Saha” (lumea Saha). Sutrele ne spun că un număr imposibil de calculat de astfel de universuri mari sau tărâmuri ale Buddhașilor, există în cele zece direcții. Din moment ce sunt locuite de ființe aflate în diverse stadii de dezvoltare spirituală, nu trebuie confundate cu Tărâmul Pur (Sukhavati), care este un tărâm Iluminat (situat în afara Samsarei) și manifestat de Buddha Amida.

Bineînțeles, nu toate lumile și universurile apar sau dispar în același timp. Când un univers este distrus, un altul apare, în timp ce o mulțime de alte universuri se află în perioada de existență. De asemenea, fluxul conștiinței sau continuumul mental al ființelor neiluminate trece prin aceste universuri și planuri de existență în toate cele patru kalpa iar perioada distrugerii sau anihilării nu le afectează. De aceea, chiar dacă trupurile primite în conformitate cu karma lor sunt distruse, ele renasc în alt loc, adică într-un tărâm din același univers ori din altul.

Este în natura tuturor lucrurilor compuse, inclusiv planete, lumi și universuri, să apară, să se dezvolte, să decadă și să se dizolve/să dispară, atunci când karma colectivă care a dus la apariția lor se epuizează iar apoi să apară altele când o altă karmă colectivă se manifestă.

este lungimea de timp necesară unei stânci de 40 de ri cubici să fie erodată de trecerea unei fecioare celeste care trece peste ea odată la trei ani și o atinge ușor cu roba ei de pene. Unii erudiți susțin însă, că o kalpa este echivalentul a 1000 de yuga – 4.320.000.000 ani.

Asta este tot ceea ce am avut de spus deocamdată, pe tema originii și existenței universului. Nu intenționez să intru într-o analiză metafizică detaliată, deoarece există deja multe astfel de studii făcute de diferiți maeștri în tratatele lor³⁵. Principalul motiv al explicațiilor din acest capitol (dar și din cel precedent) este necesitatea de a oferi o călăuzire generală despre cum ar trebui să privim lumea din punct de vedere buddhist și de a-i ajuta pe colegii mei de practică să nu cadă sub influența învățăturilor nebuddhiste sau al diverselor ciorbe spirituale care sunt atât de la modă în zilele noastre. Cu toate acestea, trebuie să ținem mereu minte că atât timp cât suntem neiluminați, înțelegerea noastră este limitată și de aceea, trebuie să așteptăm până când atingem Buddheitatea în Tărâmul Pur al lui Amida pentru a avea o viziune completă asupra tuturor lucrurilor.

³⁵ *Yogācārabhumisāstra* (*Yugaron*) a maestrului Asangha, *Abhidharmakosabhāsyam* (*Kusharon*) a lui Bodhisattva Vasubandhu sau *Ojoyoshu* a maestrului Master Genshin, care a citat el însuși din cei doi maeștri menționați anterior dar și din alte tratate și sutre.

Două întrebări despre natura de Buddha și Samsara

Întrebarea 1: “De unde provine natura de Buddha?”

Întrebarea 2: “Când a început Samsara, adică procesul de auto-iluzionare și suferința ființelor?”

În primul rând, indiferent cât de mult ar încerca un Buddha să ne explice esența universului samsaric, natura de Buddha, Nirvana etc, atât timp cât suntem ființe neiluminate cu capacități mentale și spirituale reduse, nu avem cum să le înțelegem cu adevărat. De aceea, Buddha ne-a oferit doar câteva indicii (precum cele prezentate de mine în ultimul capitol), însă nu avea cum să ne prezinte tot ceea ce am dori să știm iar asta nu din cauză că El însuși nu le știe, ci repet, pentru că noi nu avem maturitatea spirituală pentru a înțelege mai mult. Să ne imaginăm doar că am încerca să explicăm o noțiune de chimie sau fizică unui bebeluș :) – nu am face asta pentru că nu știm, ci pentru că bebelușul nu ar avea cum să o înțeleagă la nivelul la care se află acum. În același fel, creierul nostru sau ceea ce numim “minte” nu poate procesa înțelepciunea unui Buddha. Așadar, numai după atingerea Buddhității vom înțelege cu adevărat totul despre natura de Buddha și Samsara iar întrebările noastre vor primi răspuns, ori mai bine zis, nu vom mai avea nici o întrebare deoarece acolo unde nu există ignoranță, nu există nici întrebări. :)

Din acest motiv, Buddha a insistat că aici și acum trebuie să ne concentrăm pe Cale, pe atingerea Nirvanei și evadarea din suferințele samsarice, la fel cum un om rănit de o săgeată otrăvită va încerca să scoată mai întâi săgeata și nu să piardă vremea cu întrebări de genul, “cărei specii de pasăre aparțineau penele săgeții” sau “din ce fel de lemn a fost făcută aceasta”...

Mintea neiluminată a oamenilor este limitată și dualistă, de aceea are tendința de a gândi în termeni de început și sfârșit. Dar acest “început și sfârșit” nu sunt decât categorii mentale și nimic mai mult. Uneori ele sunt utile, mai ales în chestiuni legate de viața de fiecare zi, dar când încercăm să le folosim pentru a înțelege natura universului samsaric, Nirvana sau natura de Buddha, nu mai sunt deloc utile, ci devin obstacole. **Astfel, pentru că nu putem depăși dualitatea, este imposibil pentru noi să concepem ceva fără început și sfârșit.** De

fapt, mintea omenească își dorește foarte mult să fi existat un început, deoarece asta îi oferă un sentiment de securitate, stabilitate și o senzație de falsă înțelegere care de fapt, nu e decât o simplă conceptualizare iar nu cunoaștere autentică. **Pentru că mintea noastră funcționează în termeni de “început și sfârșit” i se pare sigur să accepte așa zisa existență a unui zeu creator și de aceea, pentru mulți oameni, problema nu este dacă există sau nu un creator al lumii, ci mai degrabă, “trebuie să existe un creator”. De aceea, vor face tot ce le stă în putință să se agațe de acest concept.**

Revenind însă la natura de Buddha și Nirvana, Buddha folosea uneori descrieri afirmative iar alteori negaționiste³⁶ ale acesteia, pentru a ne face să tânjim după libertate și atingerea stării respective și deci, pentru a ne da un punct de pornire, dar cu toate acestea, a menționat foarte clar faptul că, până la urmă, *“Nirvana este dincolo de orice conceptualizare”*. Motivul pentru care a spus acest lucru este de a ne ajuta să înțelegem că nu o putem integra în nici un fel de categorie mentală. Așadar, fără să intrăm în detalii dificil de înțeles cu mintea noastră limitată, **Nirvana sau natura de Buddha este starea de adevărată libertate, în timp ce Samsara este starea de sclavie și prizonierat în naștere și moarte.** A fi liber sau a nu fi liber ori cu alte cuvinte, a fi un Buddha sau a fi neiluminat și ne-trezit. **Nici un zeu nu a creat această stare de sclavie samsarică împreună cu miriadele ei de tărâmurii (așa cum am explicat în capitolele precedente), la fel cum nici un zeu nu a creat starea de libertate adevărată sau Nirvana.** Fiind necreate, starea de Nirvana ori natura de Buddha nu au nici început și nici sfârșit și de aceea, nu putem spune despre ea că provine de aici sau de acolo. Numai despre existențele karmice putem afirma că sunt create mereu și mereu de ființele neiluminate și auto-iluzionate. Iar în ceea ce privește a doua chestiune – “când a început procesul de auto-iluzionare și suferința ființelor” sau cu alte cuvinte, „când a început Samsara?” – aceasta este o întrebare pusă în vis de o ființă adormită (neiluminată) care folosește categorii ce aparțin visului (Samsarei) și cu o minte ce nu

³⁶ Adică Nirvana este fericire necreată, beatitudine supremă (descriere afirmativă) sau Nirvana este stingerea patimilor, absența suferinței (descriere prin negație) etc.

cunoaște libertatea și Trezia și care va putea primi un răspuns abia după Trezire (Buddheitate/Nirvana) sau mai degrabă, toate întrebările de acest gen vor dispărea de la sine după Trezire.

În momentul în care atingem adevărata libertate sau Trezirea din visul samsaric (cuvântul „Buddha” înseamnă „Trezitul”), nu mai există nici un fel de Samsara pentru noi. Situația este similară cu trezirea de dimineață când înțelegem că visul din noaptea respectivă nu era decât un vis, în timp ce starea de trezire (sau natura de Buddha) a fost întotdeauna singura realitate. Aceasta înseamnă că **visul a fost creat de noi înșine, mai precis de propria ignoranță și de emoțiile karmice, în timp ce starea de trezie (Buddheitatea/Nirvana) fiind mereu acolo, nu a fost creată de nimic**³⁷. Ceea ce este mereu acolo, necreat și neschimbat este **Realitatea Trezirii sau natura de Buddha**. Așa cum spunea Bodhisattva Nagarjuna, primul Patriarh Jodo Shinshu:

“Nu există nici o realitate în vis dar cu toate acestea credem că lucrurile văzute acolo sunt reale. După ce ne trezim [devenim Buddhași/atingem Buddheitatea/Nirvana], recunoaștem falsitatea visului și râdem de noi înșine. La fel, cel ce doarme profund în somnul sclaviei samsarice se agață de lucrurile care nu există dar când a descoperit Calea și a atins Iluminarea înțelege că nu aceea este realitatea adevărată și râde de el însuși”.

³⁷ Singurele create sunt iluziile și efectele lor.

Credința într-un zeu creator este o piedică în primirea shinjinului

În capitolele precedente am explicat și contrazis viziunea eternalistă ce presupune existența unui zeu suprem și creator al lumii, urmând să procedez la fel cu viziunile greșite despre Buddha Amida și Tărâmul Său Pur în a doua parte a acestei cărți. Însă înainte de a încheia prima parte, vreau să vă prezint răspunsul meu la o întrebare foarte importantă a unui coleg de practică.

Întrebare: “Mulți dintre noii convertiți la buddhism poartă în ei un bagaj destul de mare de rămășițe conceptuale din trecutul lor monoteist, indiferent că au fost sau nu ‘credincioși’. Unii nu fac asta, bineînțeles – mai ales cei care studiază Dharma foarte serios și pentru care este foarte important să cunoască ceea ce Buddha Shakyamuni (Buddha istoric) a propovăduit cu adevărat. Dar după cum știi din anii petrecuți în comunitățile Zen³⁸ și Jodo Shinshu, un astfel de studiu nu este o preocupare principală sau nu una atât de mare precum în comunitățile tibetane sau Theravada. [...]

Așadar, în opinia ta și bazându-te pe ceea ce ai citit și contemplat tu însuși, este oare posibil ca un om ignorant dar bine intenționat să ajungă la o credință (shinjin) stabilă dacă nu a studiat niciodată acest subiect³⁹ și are unele idei eternaliste adânc înrădăcinate în fluxul lui mental? Oare prezența unor astfel de gânduri este un obstacol karmic ce trebuie confruntat și înlăturat înainte ca omul respectiv să poată primi credința în Buddha Amida? Care este minimumul necesar de înțelegere a Dharmei pe care trebuie să-l aibă cineva pentru a primi credința în Buddha Amida?”

Răspuns: Cred că depinde de cât de important este bagajul acestor idei eternaliste și cât de mult cântărește în mintea lor.

Toți practicanții de azi care s-au născut într-un mediu iudeo-creștin au câteva informații de bază despre conceptul de zeu creator, **însă eu**

³⁸ Înainte de a trece la Jodo Shinshu am fost practicant Zen.

³⁹ Subiectul existenței sau inexistenței unui zeu suprem și creator al lumii

îi împart în două categorii în funcție de modul cum reacționează față de el. Unora nu le pasă prea mult de acest subiect – dacă acel zeu creator există sau nu – deoarece nu li se pare important și de aceea, se concentrează pur și simplu asupra lui Buddha Amida, în timp ce alții îi arată un interes major și îi oferă un loc important în mintea lor. Ambele categorii pot susține că se încred în Amida, însă nu cred că cei din a doua categorie au o credință adevărată.

Dacă pentru cei din prima categorie „zeu creator” este doar o idee neinteresantă și neimportantă, pentru cei din a doua categorie acesta este o adevărată prezență, cu consecințe serioase (de care sunt sau nu conștienți) în mintea și comportamentul lor religios. De aceea, pentru ei, Buddha Amida este în mod automat gândit și simțit în relație cu acest zeu creator iar din experiența mea îți pot spune că, cei mai mulți dintre ei, îl percep pe Amida ca fiind un fel de creatură superioară dar totuși, mai prejos decât Dumnezeu. **Însă indiferent cum îl plasează pe Amida în legătură cu acest zeu creator, agățarea față de el este cheia înțelegerii lor.** Această agățare este, în opinia mea, un obstacol în primirea adevăratului shinjin (credinței în Amida), ceea ce nu este cazul pentru cei din prima categorie. Dacă cei din prima categorie renunță cu ușurință la ideea de zeu creator după ce aud o explicație buddhistă pe această temă, chiar dacă până atunci nu știau că trebuie să renunțe la așa ceva, cei din a doua categorie vor opune rezistență și vor încerca să o protejeze.

Bineînțeles, nimeni nu are cunoștința de ce se întâmplă cu exactitate în inima cuiva și doar Amida știe dacă cineva are shinjin sau nu, dar putem totuși afirma, fără să greșim, că oamenii sunt asemenea pomilor și că pot fi cunoscuți după fructele lor sau în cazul nostru, **după reacțiile lor.** Așa cum cineva care neagă existența lui Buddha Amida nu poate avea o credință autentică în El, cei care se agață cu putere de ideea de zeu creator (Dumnezeu) nu au cum să se încreadă în Buddha Amida ca Salvator suprem. Așa cum spuneam înainte, cei care sunt atașați mental și spiritual de ideea de zeu creator îl vor lega (conștient sau inconștient) pe Amida de acesta și îl vor considera automat o creatură a zeului respectiv....

Trebuie să ținem bine minte un lucru. Nu este întâmplător că avem explicațiile lui Shakyamuni, făcute în termeni omenești, despre

ce este un Buddha, cine este Buddha Amida sau ce este Tărâmul Lui Pur. De asemenea – iar asta este extraordinar de important – în Legământul Principal ni se spune să ne încredem/să avem credință în Buddha Amida, ceea ce înseamnă – exclusiv în Buddha Amida. **A avea credință exclusivă în Buddha Amida înseamnă a accepta că El este singurul și cel mai mare Salvator, însă dacă ne agățăm de ideea de zeu creator, aceasta este tot o formă de credință, numai că de această dată credința este orientată către acel zeu.**

A accepta existența unui zeu creator, a lui Buddha Amida sau a oricărei figuri divine din orice religie nu se face pe baza unei cercetări științifico-materialiste, ci a credinței. Așadar, dacă după ce aud învățătura lui Shakyamuni despre non-existența unui zeu creator unii reacționează agresiv și încearcă să-i reziste ori să o nege, acesta este un indiciu că au de fapt credință în acel zeu (Dumnezeu) iar nu în Amida. Degeaba pretind ei că au primit shinjin (credința în Amida); **faptul că se agață de ideea de zeu creator arată că se încred în zeul creator și că au o credință falsă ori nestatornică în Amida.** Aceasta este opinia mea, provenită nu doar din contemplație sau lectură, ci și din experiența directă cu astfel de persoane.

M-ai întrebat, „care este minimumul necesar de înțelegere a Dharmei pe care trebuie să-l aibă cineva pentru a primi credința în Buddha Amida”?

Nu pot face o listă completă și nu am cum să descriu fiecare situație particulară, însă pot spune că respectivul trebuie ajutat să aibă un minim de viziune Dharmică asupra lumii, ceea ce înseamnă că trebuie să înțeleagă în termeni simpli ce este karma (învățătura despre karma și ideea de zeu creator nu pot coexista, așa cum am explicat în capitolele anterioare), că renașterea este un fenomen adevărat plin de insatisfacție și că adevărata Libertate (Buddhașii pot fi explicați ca fiind cu adevărat Liberi și având Înțelepciune și Compasiune Infinită) din nașterile și morțile repetate este ceea ce trebuie să ne dorim și să

căutăm cu adevărat⁴⁰ iar pentru ca această libertate/eliberare să apară cât mai repede și mai sigur avem nevoie să acceptăm ajutorul lui Buddha Amida - singurul și cel mai bun Salvator/Eliberator.

Chiar și un analfabet poate avea o astfel de minimă înțelegere a karmei, renașterii (care poate fi explicată în sensul de viață după moarte, în diferite forme și trupuri) și a lui Buddha Amida ca Salvator suprem – cel ce a manifestat/creat o lume/un tărâm iluminat unde să ne dorim să renaștem după moarte și unde vom deveni noi înșine Liberi (Buddhași) și capabili de a-i ajuta pe ceilalți.

Ne putem întreba – dacă ar fi să ne alăturăm pentru o clipă grupului celor care se agață cu orice preț de ideea de zeu creator – dacă Shakyamuni nu ar fi fost cel mai mare Învățător din univers (Învățătorul tuturor ființelor, inclusiv al oamenilor și zeilor), dacă am crede că acest Buddha poate avea dreptate în unele chestiuni și se poate înșela în altele, precum atunci când neagă existența unui zeu creator, cum am mai putea noi să-l ascultăm cu mintea și inima deschisă și să acceptăm în credință învățătura Sa despre Buddha Amida din *Marea Sutră*?

Dacă Shakyamuni a greșit chiar și într-un singur lucru, cum putem fi siguri că nu s-a înșelat atunci când a vorbit de Buddha Amida și Tărâmul Său Pur? Este important să ne aducem aminte că El însuși ne-a îndemnat să-i acceptăm în credință învățătura despre Buddha Amida și Tărâmul Pur, avertizându-ne de asemenea, că dintre toate învățăturile Lui aceasta este cel mai greu de acceptat în credință. Așadar, cum am putea face noi asta dacă nu l-am considera infailibil în înțelepciunea Sa?

Cu adevărat, ori toată Dharma lui Shakyamuni este 100% adevărată, ori nu merită atenția noastră.

Ființele neiluminate care se consideră discipolii lui Buddha nu pot alege ceea ce le convine și să respingă ceea ce nu le place din învățătura Lui. Toate doctrinele buddhiste sunt interconectate iar dacă cineva adaugă un element străin, precum așa zisul “zeu suprem

⁴⁰ Vezi capitolul „Aspirația de a deveni un Buddha – cel mai important lucru” din cartea, *Învățături buddhiste Jodo Shinshu*, Dharma Lion Publications, Craiova, 2011

(Dumnezeu)”, atunci întregul sistem buddhist devine de nerecunoscut și de fapt, el nu mai este buddhist deloc. Așa cum am spus anterior, karma, învățătura despre Buddha și natura de Buddha nu poate coexista cu ideea unui zeu suprem, etern și creator al lumii. De aceea, înainte de a ne încrede în Buddha Amida și de a aspira să ne naștem în Tărâmul Său Pur, trebuie să devenim adevărați discipoli ai lui Buddha Shakyamuni și să acceptăm pe deplin învățăturile și explicațiile Sale despre Samsara.

**PARTEA A II-A
ADEVĂRATA ÎNVĂȚĂTURĂ
DESPRE BUDDHA AMIDA ȘI TĂRÂMUL SĂU PUR**

Dacă Legământul lui Buddha Amida este adevărat...

Shinran Shonin a spus:

*„Dacă Legământul Principal al lui Amida este adevărat, învățătura lui Shakyamuni⁴¹ nu poate să fie falsă. Dacă învățătura lui Buddha este adevărată, comentariile lui Shan-tao⁴² nu au cum să fie false. Dacă comentariile lui Shan-tao sunt adevărate, cum pot să fie minciuni cuvintele lui Honen⁴³? Dacă cuvintele lui Honen sunt adevărate atunci cu siguranță că ceea ce eu spun nu pot fi vorbe goale”.*⁴⁴

Legământul Principal este adevărat. Acesta este fundamentul credinței noastre și a învățaturii despre Buddha Amida propovăduită de Buddha Shakyamuni și de maeștrii succesori. Totul începe aici – Legământul Principal este adevărat. Dacă acceptăm că Legământul Principal este adevărat și ne încredem în el fără nici o îndoială, atunci suntem salvați; dacă nu, viața aceasta în formă umană este irosită.:

*“Dacă și în această viață te lași prins în plasa îndoielilor, atunci te vei afunda din nou, timp de miriade de kalpa, în torentul nașterilor și morților repetate.”*⁴⁵

În Legământul Principal găsim tot ceea ce avem nevoie și ceea ce Shakyamuni și Amida vor să facem. Putem spune că tot buddhismul se reduce pentru noi la Legământul Principal. Bineînțeles, Buddha Shakyamuni a propovăduit multe lucruri în timpul vieții Sale, dar cu toate acestea, nimic nu este mai important pentru noi decât acele momente extraordinare când a rostit povestea lui Buddha Amida și a Legământului Său Principal. După cum spunea Shinran:

⁴¹ Shakyamuni este Buddha istoric, fondatorul buddhismului și cel care a propovăduit metoda credinței în Buddha Amida.

⁴² Shan-tao (613-681) este al cincilea dintre cei șapte patriarhi ai buddhismului Jodo Shinshu, unul dintre cei mai importanți învățători ai școlii Tărâmului Pur din China.

⁴³ Honen Shonin (1133-1212) a fost maestrul lui Shinran Shonin.

⁴⁴ *Tannisho*.

⁴⁵ Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*.

“Dintre toate învățăturile pe care Marele Înțelept le-a propovăduit în timpul vieții, nici una nu este mai presus de acest ocean al virtuților [Legământul Principal]”.

Pentru Shinran, ca și pentru noi: *“Legământul universal și de neconceput este cu adevărat marea corabie ce ne ajută să traversăm oceanul cel dificil de traversat”.* El reprezintă *“adevărata învățătură ușor de urmat pentru oamenii ignoranți și neînsemnați; calea directă și ușor de parcurs pentru cei limitați și înguști la minte”.*

În Legământul Său Principal Buddha Amida a făcut următoarea promisiune:

„Dacă după ce voi atinge Buddhitatea, ființele sensibile din cele zece direcții care se încred în mine cu o minte sinceră și aspiră să se nască în Tărâmul meu, rostind Numele (Namo Amida Bu) meu chiar și numai de zece ori, nu se vor naște acolo, fie ca eu să nu ating cea mai înaltă Iluminare.”

Așadar, cei care au credință în El, rostesc Numele Lui și doresc să se nască în Tărâmul Său Pur, se vor naște acolo. Da, totul este chiar atât de simplu! În mod clar, așa cum spunea Shinran, chiar și cei “limitați și înguști la minte” pot înțelege acest Legământ. Nici un fel de practică specială ori capacități spirituale deosebite, nu cutare sau cutare tehnică de meditație, nici un fel de retragere în mănăstire Nimic altceva decât credința simplă în Buddha Amida, rostirea Numelui Său (credința și rostirea Numelui sunt același lucru) și dorința de a renaște în Tărâmul Său Pur după moarte.

Maeștrii școlii noastre au insistat întotdeauna pe faptul că trebuie să fim în armonie (în acord) cu Legământul Principal. A fi în armonie cu Legământul Principal înseamnă a-l accepta ca fiind adevărat și efectiv în salvarea noastră; înseamnă că rostim cu credință Numele lui Amida și că ne dorim să ne naștem în Tărâmul Său.

A accepta faptul că Legământul Principal este adevărat, înseamnă automat că acceptăm a fi reale și adevărate toate elementele sale componente. Care sunt aceste elemente? Acestea sunt Buddha Amida

și Tărâmul Său Pur. Doar în legătură cu acest Buddha și Tărâmul Său poate exista o credință, o rostire a numelui și o dorință de a ne naște. Credință în cine? Credință în Amida. A rosti Numele cui? A rosti Numele lui Amida. A dori să ne naștem unde? A dori să ne naștem în Tărâmul lui Amida.

Dacă avem credință în cineva, înseamnă că suntem siguri că acea persoană este de încredere și că își va ține promisiunile. Acum voi spune ceva ce pare de la sine înțeles și prea evident pentru a fi menționat, dar a crede în promisiunea cuiva înseamnă și că îi acceptăm existența. Adică suntem siguri că acea persoană este reală, că există cu adevărat. Promisiunile pot fi făcute și respectate de persoane vii și reale, în cazul nostru de Amida care este un Buddha viu și real, iar nu de obiecte neînsuflețite sau de personaje fictive. Dacă ați citit despre Harry Potter, despre Moș Crăciun sau despre Hamlet, nu aveți cum să credeți că aceste personaje sunt reale. Știm că fac parte dintr-o ficțiune și indiferent ce ar spune în respectivele lor piese de teatru sau romane, nu ne vom gândi niciodată că ne promet ceva nouă, personal.

De ce fac această comparație caraghioasă? Pentru că unii falși învățători din comunitatea noastră internațională încearcă în mod constant să-i convingă pe alții că Buddha Amida nu este altceva decât un personaj fictiv asemenea lui Hamlet⁴⁶, iar nu o Persoană reală și Iluminată. Ei încearcă de asemenea, să prezinte celălalt element al Legământului Principal – anume Tărâmul Pur – ca fiind non-existent ori ceva ce poate fi atins aici și acum, în această existență iar nu un loc al Iluminării unde trebuie să ne dorim să ne naștem după moarte, așa cum ne îndeamnă de fapt, Legământul Principal să facem.

Astfel, doar dacă acceptăm existența lui Buddha Amida și a Tărâmului Său putem avea credință autentică în El, rosti Numele Lui și dori să ne naștem acolo. Deoarece Buddha Amida și Tărâmul Său Pur sunt adevărate și reale, Legământul Său Principal - în care ne îndeamnă să ne încredem în El, să-i rostim Numele și să mergem acolo – este el însuși adevărat și real. Nu discutăm aici despre o

⁴⁶ Dr Nobuo Haneda, un astfel de fals învățător are chiar următoarea frază celebră: „Amida este un personaj fictiv, asemenea lui Hamlet”.

promisiune goală făcută de o persoană neiluminată sau de un personaj fictiv dintr-o carte de fantezie, ci de promisiunea unui Buddha real – Amida, Cel Atot Iluminat. Deoarece există și pentru că este un Buddha, înseamnă că putem avea încredere în El și că merită să ne lăsăm duși în Tărâmul Său Pur.

Apoi, unde auzim de Buddha Amida, de Tărâmul Său și de Legământul pe care l-a făcut? În învățătura lui Shakyamuni – Buddha istoric ce a apărut în lumea noastră în urmă cu peste 2500 ani. Acesta este un motiv în plus pentru care merită să ne încredințăm destinul nostru karmic lui Buddha Amida – deoarece Shakyamuni însuși este martorul Lui și cel care ne-a spus povestea lucrării Lui salvatoare:

„Dacă Legământul Principal al lui Amida este adevărat, învățătura lui Shakyamuni nu poate să fie falsă.”

Maestrul Seikaku ne-a indicat un mod foarte simplu despre cum putem accepta în credință Legământul Principal – pentru că Shakyamuni însuși ne-a vorbit despre el și despre Cel care l-a făcut:

“Să presupunem că un om în care aveți deplină încredere vă povestește despre un loc pe care îl cunoaște foarte bine, spunând că acolo se află muntele cutare și râul cutare. Voi credeți din toată inima ceea ce vă relatează și după ce îi acceptați mărturia, întâlniți alți oameni care afirmă că tot ceea ce ați auzit este fals. Cu alte cuvinte, nu există nici un râu și nici un munte. Cu toate acestea, pentru că ceea ce ați auzit a fost spus de cineva despre care nu credeți că v-ar putea minți, chiar dacă o sută de mii de oameni ar afirma contrariul, voi veți rămâne neclintiți și vă veți încrede profund în ceea ce ați auzit la început. Aceasta este credința.

*La fel trebuie să stea lucrurile cu învățătura lui Shakyamuni despre Amida și Legământul Său Principal pe care de asemenea, trebuie să le acceptăm în credință”.*⁴⁷

⁴⁷ *Esențialul credinței*, de Maestrul Seikaku.

De asemenea, măștrii tradiției noastre care l-au urmat pe Buddha Shakyamuni, inclusiv Shan-tao, Honen, Shinran⁴⁸, au acceptat și ne-au transmis adevărul Legământului Principal:

„Dacă învățătura lui Buddha este adevărată, comentariile lui Shan-tao nu au cum să fie false. Dacă comentariile lui Shan-tao sunt adevărate cum pot să fie minciuni cuvintele lui Honen? Dacă cuvintele lui Honen sunt adevărate, atunci cu siguranță că ceea ce eu spun nu pot fi vorbe goale”.

Chiar dacă uneori folosesc metode diferite de prezentare, toți acești Maeștri au propovăduit un singur lucru: Buddha Amida și Tărâmul Său există iar noi trebuie să avem credință și să ne dorim să mergem acolo.

Acestea fiind spuse, voi trece acum la o nouă etapă a acestei cărți în care încerc să explic în detaliu cine este Buddha Amida și ce este Tărâmul Lui Pur. În explicațiile mele mă voi baza bineînțeles, nu pe opiniile mele personale ci pe învățătura lui Buddha Shakyamuni și a Maeștrilor succesori. Doar prin supunerea minții și inimii mele la învățătura lor și deci la Legământul Principal, explicațiile mele nu vor fi vorbe goale

⁴⁸ Dar și Nagarjuna, Vasubandhu, T'an-luan, Tao-ch'o, Genshin, Rennyo Shonin

Învățătura lui Buddha Shakyamuni despre Buddha Amida

Învățătura principală a lui Buddha Shakyamuni despre Buddha Amida se află în cele trei sutre ale Tărâmul Pur⁴⁹, dintre care *Marea Sutră* este cea mai importantă. De fapt, Shinran a considerat că propovăduirea acesteia a fost principalul motiv al apariției lui Shakyamuni în această lume⁵⁰. El a fost convins, de asemenea, că *Marea Sutră* este învățătura ultimă a Dharmei lui Buddha, în timp ce restul metodelor și învățăturilor predate de Shakyamuni în timpul vieții, sunt provizorii. Iată două pasaje importante din *Kyogyoshinsho*⁵¹, care susțin această viziune:

„Adevărata învățătură este Marea Sutră despre Buddha al Vieții Infinite. Semnificația ei principală este că Amida, prin legămintele Sale de neîntrecut, a deschis larg depozitul Dharma și, plin de compasiune pentru ființele obișnuite și ignorante, a selectat și oferit comoara virtuților supreme. Sutra ne revelează mai departe, că Shakyamuni a apărut în această lume și a expus învățăturile căii ce duce la Iluminare, căutând să salveze mulțimea ființelor sensibile și

⁴⁹ Cele trei sutre ale Tărâmului Pur:

- *Sutra despre Buddha al Vieții Infinite (Marea Sukhavativyuha Sutra* în sanskr/*Bussetsu Muryoju Kyo* în jap.); numită pe scurt, *Marea Sutră*. A fost tradusă în chineză în timpul dinastiei Ts'ao-Wei (252. e.n.), de către maestrul tripitaka Samghavarman (Kosogai în jap.).

- *Sutra despre vizualizarea lui Buddha al Vieții Infinite (Amitayurdhyana Sutra* în sanskr/*Bussetsu Kanmuryoju Kyo* în jap.); este numită pe scurt *Sutra Contemplației*. A fost tradusă în chineză în timpul dinastiei Liu-Sung (424-442 e.n.) de maestrul tripitaka Kalayasas (Kyoryoyasha în jap.).

- *Sutra despre Buddha Amitayus (Mica Sukhavativyuha Sutra* în sanskr/*Bussetsu Amida Kyo* în jap.); este numită pe scurt *Mica Sutră*. A fost tradusă în chineză în timpul dinastiei Yao-Ch'in (402 e.n.), de maestrul tripitaka Kumarajiva (Kumaraju în jap.).

⁵⁰ Vezi capitolul "Motivul venirii lui Shakyamuni în această lume" din cartea mea, *Învățături buddhiste Jodo Shinshu*, Dharma Lion Publications, Craiova, 2011.

⁵¹ *Kyogyoshinsho* este lucrarea principală a lui Shinran Shonin. Ediția folosită în acest capitol a fost publicată în *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997

*binecuvântându-le pe acestea cu binefaceri autentice și reale*⁵².
Astfel, propovăduirea Legământului Principal al lui Tathagata este adevărata intenție a acestei sutre iar Numele lui Buddha este esența ei.”⁵³

*„[...] Marea Sutră ne revelează adevărata învățătură. Aceasta este într-adevăr, expunerea corectă pentru care Tathagata a apărut în lume, minunata scriptură, greu de găsit și de neîntrecut, prezentarea ultimă și decisivă a Vehiculului Unic*⁵⁴, *cuvintele prețioase care dezvăluie împlinirea perfectă și imediată, cuvintele sincere slăvite de toți Buddhașii de-a lungul celor zece direcții, adevărata învățătură ce corespunde cu capacitățile ființelor și timpul în care acestea trăiesc. Să ținem bine minte acest lucru.*”⁵⁵

El a mai spus, de asemenea, în *Imnul despre adevărata credință și nembutsu (Shoshinge)*:

“Motivul apariției lui Buddha în această lume este numai acela de a propovădui Legământul Principal al lui Amida, cel adânc precum oceanul. Toate ființele acestei epoci rele a celor cinci pângăriri să se încreadă în adevărul cuvintelor lui Buddha”.⁵⁶

Așadar, pentru noi, discipolii lui Shakyamuni și ai lui Shinran, această sutră este supremă iar învățăturile și evenimentele relatate în

⁵²“ *binefacerile autentice și reale*., sunt meritele și virtuțile lui Amida manifestate în Numele Lui. A rosti acest Nume cu credință, împreună cu dorința de a renaște în Tărâmul Pur este cerința Legământului Principal.

⁵³ *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p.7

⁵⁴ “Vehiculul Unic” (“Ichijo” în jap sau “Ekayana” în sanscr.) este Dharma completă și supremă a lui Buddha care ne oferă metoda de atingere rapidă a Buddhității.

⁵⁵ *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p.10

⁵⁶ *The Way of Nembutsu-Faith: A Commentary on the Shoshinge*, by Hisao Inagaki, Nagata Bunshodo, Kyoto, 1996, pp. 163-183. Aceeași traducere poate fi găsită la <http://horai.eu/shoshinge-eng.htm>

ea trebuie acceptate ca adevărate și reale. După cum Shakyamuni însuși ne-a încurajat, trebuie să acceptăm această sutră în credință:

“să acceptați această sutră în credință și din toată inima voastră, să o susțineți și să o protejați, să o recitați și să practicați în conformitate cu învățăturile ei.”⁵⁷

*

Vă invit așadar, să vedem ce ne-a spus Shakyamuni despre Buddha Amida și Tărâmul Său Pur.

În secțiunea a 4-a din *Marea Sutră*, El își începe povestirea prin a menționa o listă cu numele unor Buddhași care au apărut în Samsara și au propovăduit Dharma în urmă cu mulți eoni: *“în trecutul îndepărtat – cu nenumărate, imposibil de calculat și de neconceput kalpa în urmă...”⁵⁸*.

⁵⁷ *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.70

⁵⁸ *“În trecutul îndepărtat – cu nenumărate, imposibil de calculat și de neconceput kalpa în urmă – un Tathagata pe nume Dipankara a apărut în lume. După ce a propovăduit și eliberat nenumărate ființe, călăuzindu-le pe Calea Iluminării, a intrat în Nirvana. Apoi a apărut un Tathagata pe nume Pratapavat. După el a venit Prabhakara, apoi Kandanagandha, Sumerukalpa, Kandana, Vimalanana, Anupalīpta, Vimalaprabha, Nagabhibhu, Suryodana, Girirajaghosha, Merukuta, Suvarnaprabha, Gyoṭishprabha, Vaiduryanirbhāsa, Brahmaghosha, Kandabhibho, Turyaghosha, Muktakusumapratimanditaprabha, Srikuta, Sagaravarabuddhivikriditabhijna, Varaprabha, Mahagandhajanirbhāsa, Vyapagatakhilamalapatighosha, Surakuta, Rananjaha, Mahaganadharabuddhipraptibhijna, Chandrasuryajihmīkarana, Uttaptavaiduryanirbhāsa, Chittadharabuddhisankusumitabhyudgata, Pushpavativanarajasankusumitabhijna, Pushpakara, Udakakandra, Avidyandhakaravidhvamsanakara, Lokendra, Muktakhatrapravatasadrīsa, Tishya, Dharmamativinanditaraja, Simhasigarakutavinanditaraja, Sagaramerukandra, Brahmavarananadabhinandita, Kusumasambhava, Praptasena, Kandrābhanu, Merukuta, Chandraprabha, Vimalanetra, Girirajaghoshesvara, Kusumaprabha, Kusumavriṣṭiyabhīprakīrṇa, Ratnakandra, Padmabimbīyupāsobhita, Chandanagandha, Ratnabhibhāsa, Nimi, Mahivyuha, Vyapagatakhiladosha, Brahmaghosha, Saptaratnabhivriṣṭa, Mahijunadhara, Mahatamalapatrakandanakardama, Kusumabhijna, Ajnavidhvamsana, Kesarin,*

Procedând astfel, ne arată că istoria omenirii, așa cum o știm noi, este doar o parte infimă din timpul nesfârșit și imposibil de conceput al universului și că diferite lumi, sisteme de lumi și universuri, precum și ființele care sălășluiesc în ele au existat și înaintea apariției acestui pământ, după cum alte lumi vor exista după ce lumea noastră nu va mai fi. Așadar, El menționează 53 de mari Buddha care au apărut în Samsara, au propovăduit Dharma și au intrat în Nirvana, înainte ca istoria lui Amida să fi avut loc. După acești 53 Buddha, a apărut un alt mare Buddha pe nume Lokesvararaja, la fel într-un timp îndepărtat și imposibil de explicat după noțiunile noastre:

*“Atunci a apărut un Buddha numit Lokesvararaja, Tathagata, Arhat, Atot-Iluminat, plin de Înțelepciune și Practică, Știutor al lumii, de Neîntrecut, Îmblânzitor al ființelor, Învățător al zeilor și al oamenilor, Iluminat și Cel mai Onorat din lume”.*⁵⁹

În timpul și lumea acestui Buddha trăia un rege care, după ce i-a ascultat învățătura, a renunțat la tron și a devenit călugăr (bhiksu) cu numele Dharmakara:

*“În acel timp era un rege care, auzindu-l pe Buddha propovăduind Dharma, s-a bucurat în inima lui și a trezit aspirația pentru cea mai înaltă și perfectă Iluminare. Atunci a renunțat la tron și a devenit călugăr cu numele Dharmakara”.*⁶⁰

După cum ne spune sutra, acest călugăr Dharmakara, era deja o ființă superioară când a mers să-l vadă pe Buddha Lokesvararaja:

Muktakkhatra, Suvarnagarbha, Vaiduryagarbha, Mahaketu, Dharmaketu, Ratnaketu, Ratnasri, Lokendra, Narendra, Karunika, Lokasundara, Brahmaketu, Dharmamati, Simha și Simhamati. Toți acești Buddha au trecut deja în Nirvana”. (The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.9)

⁵⁹ *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.9-10.

⁶⁰ *Ibid.*

“Având inteligență superioară, curaj și înțelepciune, era deja cunoscut și remarcat în lume. Ducându-se înaintea lui Tathagata Lokeshvaraja, a îngenunchat, l-a înconjurat de trei ori, păstrându-l mereu pe partea dreaptă⁶¹, s-a prosternat înaintea Lui și, unindu-și palmele la piept în semn de venerație, l-a slăvit pe Buddha din toată inima sa”⁶².

Apoi l-a informat despre decizia spirituală pe care o luase, de a deveni el însuși un Buddha pentru binele tuturor ființelor:

*“O, Sfânt Rege al Dharmei,
și eu voi deveni un Buddha
și voi avea aceeași realizare spirituală ca a Ta,
pentru a salva ființele de naștere și moarte
și a le conduce către eliberare.”⁶³*

Iar în împlinirea acestei aspirații, menționează crearea unui tărâm special:

*„ Când voi deveni un Buddha,
Tărâmul meu va fi excelent.”⁶⁴*

unde să aducă ființele sensibile de peste tot și să le ajute să atingă fericirea perfectă:

*“Cei care vin din cele zece direcții
își vor găsi pacea iar inimile lor vor fi senine;
După ce vor ajunge în tărâmul meu,
vor sălășlui pentru totdeauna în pace și fericire”⁶⁵.*

⁶¹ Înconjurarea în sensul acelor de ceasornic, a obiectelor, templelor, statuilor sau persoanelor sacre, mai ales a unui Buddha, este o practică buddhistă tradițională de exprimare a respectului și devoțiunii.

⁶² *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.9-10

⁶³ *Idem.*, p.11.

⁶⁴ *Idem.*, p.12.

⁶⁵ *Ibid.*

A le face fericite la modul perfect înseamnă bineînțeles, a le ajuta să atingă Nirvana, tărâmul său fiind de fapt, o manifestare a beautitudinii și libertății nirvanice:

*“Locul Iluminării va fi suprem.
Tărâmul meu, fiind însăși Nirvana,
va fi fără de asemănare.”⁶⁶*

După ce a rostit cuvintele de mai sus, l-a invitat pe Buddha Lokesvararaja și pe toți Buddha să privească în mintea lui și să devină martori ai sincerității aspirației sale:

*“Buddha, te rog să devii martorul meu
și să garantezi pentru sinceritatea aspirației mele.*

*Cei mai Onorați din lume – Buddhașii celor zece direcții,
a căror înțelepciune este fără de opreliști,
îi chem și pe Ei
să fie martorii intenției mele.”⁶⁷*

Cu toate acestea, Dharmakara avea nevoie de o practică potrivită pentru a-și împlini aspirația de a crea un tărâm special unde să aducă toate ființele la Nirvana, așa că i-a cerut lui Buddha Lokesvararaja să-l călăuzească:

“Te rog, explică-mi Dharma în amănunt pentru a putea să urmez practicile potrivite și să creez un tărâm pur cu calități nenumărate și nemaiîntâlnite. Te rog, învață-mă cum să ating rapid Iluminarea și să tai din rădăcini suferințele nașterilor și morților repetate ale tuturor ființelor.”⁶⁸

Mai exact, l-a rugat pe Lokesvararaja să-i arate toate tărâmurile Buddhașilor din cele zece direcții, în așa fel încât să știe mai bine ce are de făcut și cum să practice pentru a-și crea propriul tărâm:

⁶⁶ Ibid.

⁶⁷ Ibid.

⁶⁸ Idem., p.12-13.

*“Cel mai Onorat din lume, te rog din toată inima mea, explică-mi în amănunt practicile urmate de toți Buddha prin care și-au creat tărâmurile lor pure. Apoi, vreau să practic în conformitate cu îndrumările tale și să-mi împlinesc propriile aspirații.”*⁶⁹

După cum ne povestește Shakyamuni în *Marea Sutră*, Buddha Lokeshvararaja *“a recunoscut aspirațiile înalte și curate ale lui bhiksu Dharmakara”, și “i-a explicat în amănunt diferitele aspecte mai mari sau mai mici ale două sute zece kotis de tărâmurii ale Buddhașilor, împreună cu natura cerească sau rea a zeilor și oamenilor ce sălășluiesc în ele. Pe toate acestea i le-a revelat lui bhiksu, exact așa cum fusese rugat”*.⁷⁰

Apoi, *“auzind expunerea lui Buddha despre tărâmurile glorioase și văzându-le pe toate”, Dharmakara “a hotărât ce legăminte supreme și de neîntrecut să facă el însuși”*.⁷¹

În acest moment, sutra ne povestește din nou (pentru a doua oară)⁷², că Dharmakara nu era un practicant obișnuit când s-a decis să facă legămintele: *“datorită minții lui senine și aspirațiilor eliberate de orice formă de atașament, nu avea egal nicăieri în lume.”*⁷³

După cum relatează Shakyamuni, Dharmakara a contemplat timp de cinci kalpa legămintele pe care urma să le facă iar apoi a ales practicile necesare împlinirii lor:

“Timp de cinci kalpa a contemplat legămintele iar apoi a ales practicile pure pentru crearea tărâmului său.”⁷⁴

⁶⁹ *Idem.*, p.13.

⁷⁰ *Ibid.*

⁷¹ *Ibid.*

⁷² Prima oară, la începutul povestirii despre Dharmakara, Shakyamuni menționează: *“având inteligență superioară, curaj și înțelepciune, era deja cunoscut și remarcat în lume”*. Acest aspect este foarte important și trebuie ținut minte pentru când veți citi explicațiile referitoare la doctrina Celor două corpuri (aspecte) ale lui Buddha Amida din această carte.

⁷³ *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.13.

⁷⁴ *Ibid.*

A practica orice formă de meditație buddhistă timp de cinci ore în fiecare zi, lună, an sau toată viața, este o sarcină extrem de grea pentru mulți practicanți din vremea noastră, dar a contempla încontinuu cinci kalpa este dincolo de capacitatea umană de înțelegere. Astfel, nu-i de mirare că Ananda i-a cerut imediat lui Buddha să-i spună cât de lungă era viața ființelor care aparțineau timpului și lumii lui Lokeshvararaja:

“Ananda l-a întrebat pe Buddha: ‘cât de lungă era viața ființelor din tărâmul lui Buddha Lokeshvararaja?’ Buddha i-a răspuns: ‘Durata de viață a celui Buddha era de 42 kalpa.’”⁷⁵

Așadar, după cinci kalpa de contemplație, Bodhisattva Dharmakara *“a ales practicile pure folosite pentru crearea tărâmurilor excelente ale două sute zece kotis de Buddha”*.

Știind cu siguranță ce legăminte să adopte și ce practici să urmeze, s-a dus să-l informeze pe Buddha Lokeshvararaja:

“S-a dus înaintea lui Buddha, a îngenuncheat la picioarele Lui, l-a înconjurat de trei ori cu palmele unite la piept, în semn de venerare și s-a așezat. Apoi i-a spus: ‘Am ales practicile pure pentru crearea unui tărâm pur și glorios.’”⁷⁶

Auzind legămintele minunate ale lui Dharmakara, Buddha Lokeshvararaja s-a bucurat și i-a cerut să le proclame înaintea întregii adunări:

“Buddha i-a spus: ‘trebuie să le proclami. Acum este timpul potrivit. Încurajează și adu bucurie întregii adunări. Auzindu-ți cuvintele, alți bodhisattva vor practica ei înșiși această Dharma și își vor împlini marile lor legăminte’.

⁷⁵ Ibid.

⁷⁶ Idem., p.14.

Bhiksu a răspuns: ‘Vă rog să-mi acordați toată atenția voastră. Acum voi proclama legămintele mele.’”⁷⁷

Așadar, întreaga secțiune a 7-a din *Marea Sutră* conține lista celor 48 legăminte. Pentru că le-am explicat deja pe toate în cartea *Cele 48 legăminte ale lui Buddha Amida*, nu le mai reiau aici și voi continua în cele ce urmează cu povestea relatată în sutră.

*

După ce a prezentat cele 48 legăminte, Shakyamuni descrie diferitele practici pe care le-a urmat Dharmakara timp de „*kalpa nenumărate și de neconceput*” pentru a deveni un Buddha și a crea Tărâmul Pur:

*“Apoi, Ananda, după ce și-a proclamat legămintele universale în prezența lui Buddha Lokeshvararaja și înaintea mulțimii de ființe, inclusiv cele opt tipuri de ființe supraumane, precum zei și spirite ale dragonilor dar și Mara și Brahma, bhiksu Dharmakara s-a concentrat exclusiv pe crearea unui tărâm glorios și minunat. Tărâmul de Buddha pe care urmărea să-l producă este vast în întinderea lui, de neîntrecut și suprem în frumusețe, **întotdeauna prezent și nesupus decăderii și schimbării**. În timpul unor kalpa nenumărate și de neconceput, Dharmakara a urmat practicile meritorii și nemărginite ale căii bodhisattva..”*⁷⁸

Atunci Ananda l-a întrebat pe Shakyamuni cel mai important lucru pentru noi:

“Ananda l-a întrebat pe Buddha: ‘A atins Bodhisattva Dharmakara Buddheitatea și a trecut în Nirvana? Sau nu a atins-o încă? Se află el acum, undeva anume?’

⁷⁷ *Ibid.*

⁷⁸ *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.22.

Buddha i-a răspuns: ‘Bodhisattva Dharmakara a atins Buddhitatea și se află acum în Tărâmul buddhic de vest, numit ‘Pace și Beatitudine’, la o sută de mii de kotis de tărâmurii distanță de unde ne aflăm în acest moment’.

Ananda l-a întrebat în continuare: ‘Cât timp a trecut de când a atins Buddhitatea?’

Buddha i-a răspuns: ‘Zece kalpa⁷⁹ au trecut de când a atins Buddhitatea.’⁸⁰

În *Mica Sutră*⁸¹, Shakyamuni îi spune de asemenea, lui Sariputra: *“Buddha i-a spus Bătrânului Sariputra: ‘Dacă mergi de aici către vest și treci de o sută de mii de kotis de tărâmurii ale Buddhașilor, ajungi la tărâmul numit Beatitudine Supremă, unde se află Buddha numit Amitayus. El locuiește acum acolo și propovăduiește Dharma’.*⁸²

După cum am văzut, Shakyamuni confirmă faptul că Dharmakara a atins Buddhitatea și de atunci înainte în *Marea Sutră*, în *Mica Sutră* și în *Sutra Contemplației*, nu îl mai numește astfel, ci “Amitayus”, care înseamnă “Viață Infinită” sau “Amitabha” - “Lumină Infinită”. **Aceste două aspecte, “Viață Infinită” (Amitayus) și “Lumină Infinită” (Amitabha) sunt unite în cuvântul “Amida”, care înseamnă Buddha al Vieții Infinite și al Luminii Infinite.** Viața Sa Infinită este efectul celui de-al 13-lea Legământ pe care l-a făcut în perioada când era Bodhisattva Dharmakara, iar Lumina Infinită este efectul celui de-al 12-lea Legământ. Așadar, nu putem separa pe Amitayus (Viață Infinită) de Amitabha (Lumină Infinită), deoarece

⁷⁹ În secțiunea a -4-a din *Mica Sutră*, Shakyamuni îi spune de asemenea, lui Shariputra: *“zece kalpa au trecut de când Amitayus a atins Iluminarea”.*

⁸⁰ *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.23-24.

⁸¹ *Mica Sutră despre Buddha Amida* a fost propovăduită la un timp și un loc diferit – dumbrava Jeta din grădina lui Anathapindada, orașul Sravasti.

⁸² *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.103.

sunt două aspecte ale aceluiași Buddha. În secțiunea a 4-a din *Mica Sutră*, Shakyamuni îi explică acest lucru lui Sariputra:

*“De ce crezi tu Sariputra, că acel Buddha este numit Amitabha? Sariputra, Lumina acelui Buddha strălucește peste tot și fără de obstacole în toate lumile celor zece direcții. Din acest motiv este numit Amitabha. Din nou, Sariputra, viața acelui Buddha și a ființelor din Tărâmul Lui ține timp de nenumărate și nesfârșite kalpa. Din acest motiv este numit Amitayus.”*⁸³

Așadar, Shakyamuni ne spune un alt lucru important despre Dharmakara ce a devenit Buddha Amida – *“se află acum în Tărâmul buddhic de vest, numit ‘Pace și Beatitudine’”* – care **nu este aici**, însă *“la o sută de mii de kotis de tărâmurii distanță de unde ne aflăm în acest moment”*.

Acest aspect este foarte important, deoarece dovedește faptul că există o distincție clară între această lume cu ființele ei neiluminate și Tărâmul Pur. Shakyamuni nu i-a prezentat pe Amida și Tărâmul Său Pur în termeni ultimi (ai realității ultime de dincolo de formă) și nu a spus că se află în mintea/inima noastră sau “aici și acum”, după cum încearcă să ne convingă unii falși învățători ai timpurilor noastre. Din contră, cel care a devenit Buddha Amida se află în Tărâmul Său Pur, adică în afara lumilor samsarice.

Apoi, faptul că Amida *“se află acum”* în Tărâmul Pur, ne arată că El lucrează **în acest moment** pentru a aduce toate ființele acolo. Acest **acum** este nesfârșit și se referă atât la timpul când Shakyamuni a ținut acel discurs (sutra), cât și la timpul lui Shan- tao, Honen, Shinran, Rennyō, noi cei din sec XXI și generațiile viitoare.

Amida este un Buddha al prezentului în sensul că a atins deja Buddhitatea și va acționa la nesfârșit pentru salvarea tuturor ființelor. Nu trebuie să uităm faptul că Amida este, de asemenea,

⁸³ *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.104-105.

Buddha al “Vieții Infinite”, așa că, pentru El, **acum** este fără de sfârșit.

Însă Shakyamuni a făcut mai mult decât să prezinte istoria lui Dharmakara ce a devenit Amida. Pentru a ne ajuta să acceptăm existența acestui Buddha și a Tărâmului Său Iluminat, El i-a arătat pur și simplu, audienței sale:

*“Buddha i-a spus lui Ananda: ‘Ridică-te, aranjează-ți robele, pune mâinile în gassho și venerează-l pe Amitayus’. [...] Ananda s-a ridicat, și-a aranjat robele, s-a așezat în postura corectă, și-a îndreptat privirea către vest, și-a unit palmele în gassho, s-a plecat la pământ și l-a venerat pe Amitayus. Apoi i-a spus lui Buddha Shakyamuni: ‘O, Cel mai Onorat din lume, **vreau să îl văd pe acest Buddha, Tărâmul Său al păcii și beatitudinii și adunarea Sa de bodhisattva si sravaka.**’*

*Imediat ce a rostit aceste cuvinte, **Amitayus a trimis o mare lumină care a iluminat toate tărâmurile Buddhașilor. Munții de diamant care înconjoară lumea, Muntele Sumeru, împreună cu munții mai mari sau mai mici și tot ceea ce există, au strălucit în aceeași culoare (aurie). Acea lumină era asemenea torentului care apare la sfârșitul perioadei de schimbare cosmică și care inundă întreaga lume, când miriade de lucruri sunt cufundate și când oricât de departe am privi nu există altceva decât imensa întindere de apă. La fel era și torentul de lumină care emana din Amitayus. Toate luminile sravakasilor și bodhisattvasilor au fost întrecute și numai lumina lui Buddha a rămas singură strălucitoare și glorioasă. Atunci **Ananda a văzut splendoarea și măreția lui Amitayus precum a muntelui Sumeru, ce se ridică deasupra întregii lumi. Nu mai exista nici un loc neiluminat de lumina ce emana din corpul Său glorios [Sambhogakaya sau Dharmakaya metodelor pline de compasiune]. Cele patru grupuri de adepți ai lui Buddha adunați acolo au văzut împreună toate acestea, în același timp. De asemenea, cei din Tărâmul Pur au văzut toate cele din această lume.*****

Atunci Buddha i-a spus lui Ananda și lui Bodhisattva Maitreya:

‘Ați văzut acel tărâm plin de manifestări excelente și glorioase, toate spontan produse de la pământ la Cerul Sălășuirii Neprihănite?’

‘Da, am văzut’.

Buddha a întrebat: ‘Ați auzit de asemenea, marea voce a lui Amitayus expunând Dharma tuturor lumilor, călăuzind ființele sensibile pe Calea lui Buddha?’

*Ananda a răspuns: ‘Da, am auzit’.*⁸⁴

Acest fragment este atât de simplu, încât nu poate fi greșit înțeles. Ananda îi spune lui Shakyamuni că vrea să-l vadă pe Amida și Tărâmul Său Pur – „vreau să îl văd pe acest Buddha, Tărâmul Său al păcii și beatitudinii” iar apoi chiar l-a văzut: „Ananda a văzut splendoarea și măreția lui Amitayus”. De fapt, nu numai el, ci toți cei adunați acolo, pe vârful Vulturului, pentru a asculta *Marea Sutră*, l-au văzut pe Amida și Tărâmul Său Pur – „cele patru grupuri de adepți ai lui Buddha adunați acolo au văzut împreună toate acestea, în același timp”. Atât cei din această lume, cât și cei din Tărâmul Pur s-au văzut unii pe alții – „de asemenea, cei din Tărâmul Pur au văzut toate cele din această lume”.

Nici un adept sincer nu poate reinterpretă ce s-a întâmplat acolo. Revelația lui Amida și a Tărâmului Său Pur chiar a avut loc iar audiența i-a văzut pur și simplu înaintea ochilor. Nu există nici un sens ascuns, metaforic ori simbolic în asta. Repet, **audiența i-a văzut pur și simplu înaintea ochilor**. Oricine v-ar spune că nu merită să luați în considerare această viziune a lui Amida și a Tărâmului Pur, așa cum a fost ea descrisă în *sutră*, este un om fără credință și care, cu voie sau fără de voie, vă induce în eroare.

Nu numai că Shakyamuni i-a arătat pe Amida și Tărâmul Pur celor adunați pe vârful Vulturului, dar le-a și cerut să confirme ceea ce au văzut și auzit:

“Ați văzut acel tărâm plin de manifestări excelente și glorioase ?”

⁸⁴ *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.65-66.

Ananda a răspuns: „*Da, am văzut*“.

“*Ați auzit de asemenea, marea voce a lui Amitayus?*”

Ananda a răspuns: „*Da, am auzit*“.

De ce credeți că Buddha Shakyamuni le-a cerut să confirme ceea ce au văzut și auzit? De ce a insistat ca Ananda să spună cu gura lui, “da, am văzut” și “da am auzit”?

Pentru că a dorit ca toate ființele, inclusiv noi, discipolii generațiilor viitoare, să-l acceptăm pe Amida ca pe un Buddha viu și real iar Tărâmul Său iluminat ca pe un loc ce există cu adevărat și unde să ne dorim să ne ducem după moarte. Pentru noi a spus El istoria lui Buddha Amida și i-a făcut pe cei adunați acolo să îl vadă:

*“Am expus această învățătură (sutra) pentru binele tuturor ființelor sensibile și v-am ajutat să-l vedeți pe Amitayus (Amida) și tot ce se află în Tărâmul Său. Străduiți-vă așadar, să faceți ceea ce trebuie făcut. După ce voi trece în Nirvana, nu permiteți îndoielilor să apară”*⁸⁵

În conformitate cu *Sutra Contemplației*, Buddha Amida și Tărâmul Său Pur au fost de asemenea, arătați reginei Vaidehi, soția regelui Bimbisara din regatul Magadha⁸⁶. Ananda și

⁸⁵ *Idem*, p.70

⁸⁶ În conformitate cu această sutră, regina și soțul ei au fost aruncați în închisoare de fiul lor, Ajatasatru, la îndemnul lui Devadatta. Disperată, regina s-a întors cu fața către locul unde Shakyamuni se afla în acel moment și l-a rugat să-i trimită pe doi dintre cei mai importanți discipoli ai Lui. Shakyamuni procedează întocmai și în scurt timp vine chiar El, deplasându-se prin aer. Învățătura pe care i-a oferit-o reginei, cu acea ocazie, va rămâne în istoria buddhistă cu numele de *Sutra vizualizării lui Buddha al Vieții Infinite* (pe scurt, *Sutra Contemplației*):

“Vaidehi, odată închisă, a început să slăbească din cauza durerii și a disperării. Atunci, întorcându-se cu fața spre vârful Vulturului, l-a venerat pe Buddha de la distanță și a spus: ‘O Tathagata, Cel mai Onorat din lume, în trecut obișnuiai să-l trimiți pe Ananda să mă consoleze și să mă susțină. Acum mă aflu într-o mare durere și nenorocire. Din moment ce nu pot ieși de aici ca să mai privesc din nou

Mahamaudgalyayana, doi dintre cei mai importanți discipoli ai lui Shakyamuni, au fost și ei prezenți în timpul acestei revelații. Iată cuvintele sutrei:

“Te rog, Cel mai Onorat din lume, arată-mi un tărâm unde nu există durere și întristare, și ajută-mă să renasc acolo. Nu mai vreau să trăiesc în Jambudvipa - această lume rea și spurcată cu iadurile, fantomele flămânde, animalele și multe alte ființe stricate care se găsesc în ea. Nu mai vreau, de acum înainte, să aud nici un fel de cuvânt urât și nici să mai văd oameni ticăloși. Înaintea Ta, Cel mai Onorat din lume, îngenunchez plină de căință și te rog să ai milă de mine’.

*Atunci, Cel mai Onorat din lume a manifestat dintre sprâncenele Lui un șuvoi de lumină de culoarea aurului cu care a luminat toate lumile nesfârșite ale celor zece direcții. Întorcându-se la Buddha, această lumină s-a așezat pe capul Lui și s-a transformat într-o platformă aurită, asemenea muntelui Sumeru. **Pe această platformă***

chipul Tău minunat, te rog, trimite-i alături de mine pe venerabilii Ananda și Mahamaudgalyayana.’

*În timp ce rostea aceste cuvinte, lacrimi de suferință se prelingeau pe obraji ei, asemenea picăturilor de ploaie. Apoi s-a aruncat la pământ în direcția lui Buddha. Însă nici nu a apucat să ridice fruntea, că Cel mai Onorat din Lume, care se afla atunci pe Vârful Vulturului, a simțit gândurile lui Vaidehi și le-a poruncit lui Ananda și Mahamaudgalyayana să se ducă la ea în zbor; apoi **El însuși a dispărut de pe munte și a reapărut în camera din palatul regal’.***

Rennyō Shonin a explicat faptul că, în momentul în care Vaidehi a făcut rugămintea de mai sus, Buddha Shakyamuni propovăduia *Sutra Lotusului*:

“Cu mult timp în urmă, când Shakyamuni propovăduia Sutra Lotusului - minunatul text al Vehiculului Unic - pe vârful Vulturului, Devadatta l-a provocat pe Ajatasatru să făptuiască trădare mișelească; atunci Buddha a călăuzit-o pe Vaidehi să aspire la nașterea în Tărâmul Pur. Datorită faptului că Shakyamuni s-a retras din mijlocul adunării de pe vârful Vulturului, unde prezenta Sutra Lotusului, că a apărut în palat și a propovăduit învățăturile Tărâmului Pur pentru binele lui Vaidehi, Legământul Principal a înflorit până în zilele noastre. De aceea se spune că învățăturile Lotusului și ale Nembutsului au fost oferite în același timp”

(Rennyō Shonin Ofumi: The Letters of Rennyō, IV-3, BDK English Tripitaka Series, Numata Center for Buddhist Translation and Research, p. 104)

au apărut tărâmurile pure și strălucitoare ale tuturor Buddhașilor din cele zece direcții. [...] Nenumărate astfel de tărâmurile pline de slavă i-au fost prezentate lui Vaidehi.

*Vaidehi i-a spus lui Buddha: ‘Cel mai Onorat din Lume, aceste tărâmurile ale Buddhașilor sunt pure și strălucitoare. Însă eu vreau să mă nasc în Tărâmul Beautitudinii Supreme al lui Buddha Amitayus’.*⁸⁷

[...] *“Vaidehi i-a spus lui Buddha: ‘Cel mai Onorat din lume, prin puterea lui Buddha, chiar și eu am putut vedea acel tărâm’.*⁸⁸

[...] *“Buddha i-a spus lui Ananda și Vaidehi: ‘Ascultați cu atenție, ascultați cu atenție și reflectați profund. Vă voi arăta cum să îndepărtați suferința. Așadar, țineți minte cuvintele mele și explicațiile tuturor ființelor’.*

*Imediat ce a spus aceste cuvinte, Amitayus a apărut în aer deasupra lor, însoțit la stânga și la dreapta de cei doi mahasattva, Avalokitesvara și Mahasthamaprapta. Atât de strălucitoare era aura lor încât cu greu puteau fi văzuți în amănunt și nici o sută de mii de bucăți de aur din râul Jambu nu ar fi fost suficiente pentru a-i egala. După ce a avut această viziune cu Amitayus, Vaidehi s-a aruncat la picioarele lui Shakyamuni și i-a spus: ‘Cel mai Onorat din lume, prin puterea ta am putut să-l văd pe Amitayus și pe cei doi Bodhisattva’.*⁸⁹

După ce *Sutra Contemplației* a fost oferită reginei Vaidehi, Buddha Shakyamuni s-a întors împreună cu însoțitorii Lui pe vârful Vulturului. Acolo, Ananda a povestit adunării toate cele întâmplate, inclusiv acea viziune cu Amida și Tărâmul Pur:

“Apoi, Cel mai Onorat din lume s-a întors în zbor, pe vârful Vulturului. Acolo, Ananda a explicat adunării, în amănunt, toate cele

⁸⁷ *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.70-71

⁸⁸ *Idem*, p.79.

⁸⁹ *Idem*, p.83-84.

*întâmpilate. Nenumărați oameni, zei, naga, yaksa și alte ființe s-au bucurat enorm să audă învățătura lui Buddha”.*⁹⁰

Noi, discipolii care citesc și aud această învățătură, la mult timp după ce Shakyamuni a trecut în Nirvana, trebuie să fim atenți și să ne protejăm mintea și inima de falșii învățători care nu acceptă istoria lui Amida așa cum a fost ea expusă de Shakyamuni și nici mărturia lui Ananda, Mahamaudgalyayana, Vaidehi și adunării de pe vârful Vulturului care i-au văzut, la propriu, pe Buddha Amida și Tărâmul Său Pur. Indiferent ce cuvinte frumoase ori argumente sofisticate ar folosi astfel de oameni, să nu ne lăsăm în nici un chip amăgiți de ei. Dacă Shakyamuni, în înțelepciunea Sa atot-știutoare de Buddha, ar fi crezut că există o metodă mai bună de a ne explica Dharma despre Buddha Amida, atunci ar fi ales-o cu siguranță pe aceea, dar nu a făcut-o.

Atât de importantă este Amida Dharma și *Marea Sutră*, încât Shakyamuni a promis să o mențină în lume, chiar și după ce toate celelalte sutre vor dispărea:

“În viitor, scripturile și învățăturile buddhiste vor dispărea”⁹¹. Dar, din iubire și compasiune, voi păstra în mod special această sutră și o voi menține în lume pentru încă o sută de ani. Ființele care o vor

⁹⁰ *Idem.*, p.100.

⁹¹ În buddhism timpul este descris ca fiind ciclic. Lumile, universurile, ființele și chiar învățăturile - apar, se dezvoltă, durează și dispar. Apoi întregul proces se reia de la capăt. În trecutul fără de început au apărut nenumărați Buddha care au propovăduit Dharma iar învățăturile lor au trecut prin același ciclu. În momentul când ele au dispărut, un alt Buddha a apărut și le-a reluat. Shakyamuni este Buddha care a propovăduit Dharma în universul nostru iar când și aceasta va dispărea, un alt Buddha le va reintroduce în lume. Așadar, dispariția Dharme nu este eternă, ci doar legată de un ciclu/periodă de existență care, de obicei, durează multe milioane de ani. Pentru o mai bună înțelegere, vezi capitolele „Cele trei epoci Dharma” și „Jodo Shinshu – singura Cale efectivă în această epocă Dharma” din cartea mea, *Învățături buddhiste Jodo Shinshu*, Dharma Lion Publications, Craiova, 2011.

*întâlni și accepta vor atinge eliberarea în conformitate cu aspirațiile lor”.*⁹²

Îndemnul Său de a accepta această învățătură în credință este copleșitor:

*“Chiar dacă un foc imens ar umple acest univers de o sută de milioane de lumi, tot ar trebui să treceți prin el pentru a auzi această sutră, a trezi în voi credința senină, a o proteja, recita și practica în conformitate cu învățăturile ei”.*⁹³

Cum ar putea un discipol să afirme că această sutră nu conține adevărata istorie a lui Buddha Amida din moment ce, chiar dacă lumea ar fi cuprinsă de flăcări, noi tot ar trebui să o auzim și să o acceptăm în credință? Când toți Maeștrii liniei noastre de transmisie au acceptat-o, cum putem noi să facem altfel?

Și totuși, Shakyamuni a prevăzut dificultățile acceptării în credință a acestei sutre de către cei a căror minte nu este încă pregătită să accepte mâna salvatoare a lui Amida:

*“Cel mai dificil dintre toate lucrurile dificile este a auzi această sutra, a avea credință în ea și a ține de ea. Nimic nu este mai dificil decât asta.”*⁹⁴

Trebuie să înțelegem că Amida Dharma este în primul rând, ceea ce Shakyamuni însuși a propovăduit și ne-a învățat. De aceea, a spus la sfârșitul *Marii Sutre*: *“astfel mi-am format Dharma, astfel mi-am prezentat Dharma, astfel am predat Dharma”.*

Cu alte cuvinte, „nu vă lăsați induși în eroare! Aceasta este Dharma pe care trebuie s-o acceptați – în exact modul în care eu am format-o și prezentat-o.“ Acest aspect este de asemenea, evident, din următoarea propoziție: *“trebuie să o primiți și să o practicați așa cum v-am instruit.”*

⁹² *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.70.

⁹³ *Idem*, p. 69-70

⁹⁴ *Idem*, p.70

Atenție, dragi prieteni – Shakyamuni a spus că **trebuie** să o primim și să o practicăm în exact modul în care El a predat-o. Adică să nu ne permitem să o schimbăm, ca și cum am fi noi înșine un fel de Buddha în viață. Amida Dharma nu poate fi primită cu o minte posesivă, ci cu smerenia și recunoștința bolnavului⁹⁵ care primește cel mai bun medicament.

⁹⁵ Ființele neiluminate sunt bolnave de diferite tipuri de iluzii, patimi oarbe și atașamente iar Buddha este asemenea unui doctor bun și atot-știutor care ne prescrie rețeta potrivită (Dharma). Atât timp cât suntem încă bolnavi, adică neiluminați și ne-Buddha, nu avem capacitatea de a modifica sau înlocui această rețetă.

Buddha Amida și Tărâmul Său Pur explicate prin Doctrina Celor Trei Corpuri (Aspecte) și a Celor Două Corpuri

Maestrii școlii noastre au folosit două doctrine sau două moduri de explicare a lui Buddha Amida și a Tărâmului Său Pur, ambele admitând ca adevărată povestea spusă de Buddha Shakyamuni în *Marea Sutră*. Acestea sunt numite doctrina Celor Trei Corpuri (Aspecte) și a Celor Două Corpuri.

Doctrina celor trei corpuri (aspecte)⁹⁶ ale lui Buddha Amida

1. Dharmakaya (Hosshin) sau Corpul Dharma al Realității ultime⁹⁷

Acesta este aspectul Realității ultime sau absolute. El se află dincolo de orice formă, este de neconceput, neschimbabil, fără început și fără de sfârșit. Toți Buddha se regăsesc în aceeași Dharmakaya atunci când ating Iluminarea perfectă; de aceea, se spune că toți Buddha, inclusiv Amida, au aceeași esență. Nu numai Buddha Amida, însă și Tărâmul Lui Pur are același aspect Dharmakaya. Acest lucru este evident din următorul pasaj al *Marii Sutre*, care ne transmite cuvintele lui Buddha Amida:

*“Tărâmul meu, fiind însăși Nirvana, va fi fără de asemănare”.*⁹⁸

2. Sambhogakaya (Hojin) sau Corpul Recompensei

Acesta este Buddha Amida și Tărâmul Său Pur în formă transcendentă, ca rezultat al practicilor și legămintelor lui Bodhisattva Dharmakara. Se numește “Corpul Recompensei” deoarece este efectul sau “recompensa” karmică a practicilor și virtuților Sale. Așadar, în momentul în care Dharmakara a devenit Buddha Amida, cele 48 de legăminte au devenit metode efective de salvare iar

⁹⁶ „Trikaya” în sanscrită.

⁹⁷ Aici „Dharma” nu are sensul de învățătură a lui Buddha, ci de realitate ultimă.

⁹⁸ *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.9-10*

Tărâmul Său a intrat în existență. La Amida în formă Sambhogakaya s-a referit Shakyamuni când i-a spus lui Ananda:

*“Bodhisattva Dharmakara a atins Buddheitatea și **se află acum** în Tărâmul buddhic de vest, numit ‘Pace și Beatitudine’, la o sută de mii de kotis de tărâmurii distanță de unde ne aflăm în acest moment’. [...] ‘Zece kalpa⁹⁹ au trecut de când a atins Buddheitatea.”¹⁰⁰*

sau când i-a spus lui Sariputra:

*‘ Dacă mergi de aici către vest și treci de o sută de mii de kotis de tărâmurii ale Buddhașilor, ajungi la tărâmul numit Beatitudine Supremă, unde se află Buddha numit Amitayus. **El locuiește acum acolo și propovăduiește Dharma**’.¹⁰¹*

ori când a descris cele două aspecte ale lui Amida (“Amitabha” – “Lumină Infinită” și “Amitayus” – “Viață Infinită”):

“De ce crezi tu Sariputra, că acel Buddha este numit Amitabha? Sariputra, Lumina aceluia Buddha strălucește peste tot și fără de obstacole în toate lumile celor zece direcții. Din acest motiv este numit Amitabha. Din nou, Sariputra, viața aceluia Buddha și a ființelor din tărâmul Lui ține timp de nenumărate și nesfârșite kalpa. Din acest motiv este numit Amitayus.”¹⁰²

Aceste aspecte sunt de asemenea, descrise în al 12-lea Legământ al lui Buddha Amida:

⁹⁹ În secțiunea a 4-a din *Mica Sutră*, Shakyamuni îi spune de asemenea, lui Sariputra: “zece kalpa au trecut de când Amitayus a atins Iluminarea”.

¹⁰⁰ *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.23-24.

¹⁰¹ *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.103.

¹⁰² *Idem*, p.104-105.

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, lumina mea va fi limitată, incapabilă să ilumineze cel puțin o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmurii ale Buddhașilor, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

și în al 13-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, viața mea va fi limitată chiar și la o sută de mii de kotis de nayuta de kalpa, fie ca eu să nu ating Iluminarea perfectă.”

Lumina infinită (Nelimitată) a lui Buddha Amida este o manifestare transcendentă (Sambhogakaya) capabilă să meargă oriunde în univers. De aceea, El a spus că dacă lumina Sa va fi limitată, atunci nu va atinge Buddhitatea. Această Lumină îmbrățișează, protejează și aduce înțelepciunea credinței (shinjin) în mințile și inimile celor care sunt deschiși față de mesajul Lui salvator. Prin Lumina Lui, Amida încearcă în permanență să influențeze ființele și să le facă să accepte salvarea oferită de Legământul Său Principal (al-18-lea Legământ). Unele se deschid mai devreme iar altele mai târziu, în viitorul apropiat sau îndepărtat, însă Amida va continua să își trimită mereu Lumina Lui salvatoare până când iadurile vor fi goale și toate ființele vor atinge Eliberarea.

Viața Infinită (Nelimitată) a lui Buddha Amida înseamnă că manifestarea lui transcendentă (Sambhogakaya) va dura la nesfârșit pentru binele tuturor ființelor. De aceea a precizat că, dacă viața Lui va fi limitată, atunci nu va atinge Buddhitatea. Așadar, aspectul Sambhogakaya al lui Buddha Amida are un început, când a atins Buddhitatea și nici un sfârșit (nici o limită), deoarece El este Buddha al Vieții Infinite (Nelimitate)¹⁰³.

¹⁰³ Trebuie să facem diferența între “etern” și “nelimitat”. Doar aspectul Dharmakaya al lui Buddha Amida este etern deoarece nu are nici început și nici sfârșit, în timp ce aspectul Sambhogakaya are un început (în momentul atingerii Iluminării) dar nu va avea sfârșit – va fi “nelimitat”, dupăcum ne spune sutra. De asemenea, Shinran însuși a accentuat acest aspect **nelimitat** al lui Amida ca Sambhogakaya:

“Viața lui Amida este infinită și de nemăsurat”

De asemenea, Viața Infinită (Nelimitată) a lui Amida înseamnă că va avea infinită răbdare și timp nelimitat la dispoziție pentru a ajuta toate ființele. Acest Legământ este în conformitate cu binecunoscutele versuri Mahayana:

“Atât timp cât va exista spațiul și ființele neiluminate, fie ca eu să rămân pentru a risipi suferințele lumii”.

Așadar, Viața Infinită (Nelimitată) a lui Amida reprezintă Compasiunea Lui Infinită. Acest Buddha nu va face nici o discriminare între ființe și va munci la nesfârșit pentru a le salva pe toate, fără nici cea mai mică pauză, după cum El însuși promitea înainte de atingerea Iluminării:

*“Dacă în viețile care vor urma, timp de nenumărate kalpa, nu voi deveni un mare Binefăcător pentru a-i salva pe cei aflați în suferință, din toate cele zece direcții, fie ca eu să nu ating perfectă Iluminare”.*¹⁰⁴

3. Nirmanakaya – Corpul Adaptării (Ojin) sau al Transformării (Keshin)

În conformitate cu Shinran Shonin, acesta este Buddha Amida ca obiect al celei de-a noua contemplații (contemplația asupra corpului adevărat) din *Sutra Contemplației*. În acea contemplație Shakyamuni îl descrie pe Amida în dimensiuni precise:

(Imnul nembutsului și al adevăratului shinjin – pasaje pe calea Tărâmului Pur - The Collected Works of Shinran, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p. 304).

*“De la atingerea Buddheității au trecut zece kalpa;
Viața lui Buddha nu poate fi măsurată.
strălucind peste toate ființele ignorante și pline de patimi oarbe ale acestei lumi;
De aceea, mă plec până la pământ și îi aduc slavă.”*

(Imnurile Tărâmului Pur - The Collected Works of Shinran, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p. 321)

¹⁰⁴ *Marea Sutră*, cap 8.

“Corpul Lui este la fel de glorios precum o sută de mii de koto de bucăți de aur din râul Jambu al Cerului zeilor Yama iar înălțimea Sa este de șase sute de mii de koto de nayuta de yojana, înmulțit cu numărul boabelor de nisip ale râului Gange”.

Astfel, în capitolul VI al lucrării *Kyogyohinsho*, Shinran spune:

“Vă voi arăta cu venerație și respect cine este Buddha și Tărâmul Său în aspectul Transformării – acesta este Buddha descris în Sutra Vizualizării lui Buddha al Vieții Infinite (Sutra Contemplației), anume ‘Buddha în contemplația asupra corpului adevărat’”¹⁰⁵

În aceeași secțiune cu a noua contemplație se spune că aureola lui Buddha Amida conține mulți *“Buddhași în aspectul transformării, al căror număr este de milioane de koto înmulțite cu numărul boabelor de nisip ale râului Gange”*.

Aceste corpuri (aspecte) ale transformării (adaptării) ale lui Buddha Amida care emană din aspectul Lui Sambhogakaya și care diferă în formă și mărime în funcție de nevoile și caracteristicile specifice ale ființelor (de aceea, îi spune *“Corp al Adaptării”* – pentru că se adaptează/apare în conformitate cu ființele din diverse locuri și lumi) sunt trimise către toate ființele din cele zece direcții ale samsarei care se încred în El, așa cum reiese din secțiunea a 21-a a *Sutrei Contemplației*:

“Amitayus, folosindu-se de puterile Lui supranaturale, își poate manifesta liber formele diferite în tărâmurile celor zece direcții. Uneori poate apărea ca o figură imensă ce umple tot cerul; alteori ca o figură mică de numai patru sau doi metri înălțime. Figurile pe care le manifestă sunt toate de culoarea aurului pur. Buddhașii transformării și florile de lotus pline de nestemate din aureolele fiecăreia din aceste forme sunt precum cele descrise mai sus”.¹⁰⁶

¹⁰⁵ Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, cf with *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 233. și *Kygyoshinsho*, Ryukoku Translation Series, Ryukoku University, Kyoto, 1966, p. 161.

¹⁰⁶ *Idem.* p. 91.

Același lucru este descris în următorul pasaj:

“Buddha Amitayus (Amida) are optzeci și patru de mii de caracteristici fizice, fiecare dintre acestea având optzeci și patru de mii de semne secundare ale desăvârșirii. Fiecare dintre aceste semne secundare emite optzeci și patru de mii de raze de lumină; fiecare rază de lumină strălucește peste tot de-a lungul tărâmurilor din cele zece direcții, îmbrățișând și niciodată abandonând pe cei care se gândesc la Buddha. Este imposibil să vă descriu în detaliu aceste raze de lumină, caracteristicile fizice, și semnele, Buddhașii în aspectul transformării [manifestați de Amida], și așa mai departe.”¹⁰⁷

Este important de menționat faptul că Shinran Shonin a considerat că însuși Buddha Shakyamuni este unul dintre multele Nirmanakaya sau Corpuri ale Transformării (Adaptării) manifestate de Buddha Amida¹⁰⁸:

“Amida, care a atins Buddhitatea în trecutul fără de început, Plin de compasiune pentru ființele ignorante ale celor cinci pângăriri, A luat forma lui Buddha Shakyamuni și a apărut în Gaya.”¹⁰⁹

*

În concluzia acestei prezentări, putem spune că Buddha Amida este dincolo de orice formă în aspectul Lui Dharmakaya, se află în formă transcendentă (Sambhogakaya) în Tărâmul Pur și este în același timp alături de noi, cei care ne încredem în El, prin multiplele

¹⁰⁷ *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 87

¹⁰⁸ Vezi capitolul „Scopul venirii lui Buddha Shakyamuni în această lume” din cartea mea *Învățăături buddhiste Jodo Shinshu*, Dharma Lion Publications, Craiova, 2011.

¹⁰⁹ *Shoshinge. The Way of Nembutsu-Faith: A Commentary on the Shoshinge*, by Hisao Inagaki, Nagata Bunshodo, Kyoto, 1996.

Sale Corpuri ale Adaptării și Transformării. Oriunde am fi: în camera noastră, pe stradă, singuri sau la plimbare cu prietenii etc, Buddha Amida este mereu cu noi.

La rândul nostru, după ce vom atinge Buddheitatea în Tărâmul Pur, vom sălășlui în Realitatea ultimă de dincolo de formă, vom locui pentru totdeauna în formă transcendentă (Sambhogakaya) în Tărâmul Său și vom merge, în același timp, în toate zonele universului, în diferite forme sau Corpuri ale Adaptării/Transformării pentru a salva toate ființele.

Doctrina celor două corpuri ale lui Buddha Amida

Doctrina celor Două Corpuri ale lui Buddha Amida (Nishu Hosshin) a fost prezentată de Maestrul T'an-luan în lucrarea *Ojoronchu*¹¹⁰. În conformitate cu el, toți Buddha, inclusiv Amida, au două Corpuri/Aspecte:

- 1) Dharmakaya naturii de Buddha sau Corpul (Aspectul) Dharma al realității ultime (Hossho Hosshin)**
- 2) Dharmakaya metodelor pline de Compasiune (Hoben Hosshin)**

Prima este realitatea ultimă și necondiționată de dincolo de formă, aceeași pentru toți Buddha, iar a doua este manifestarea specifică a fiecărui Buddha¹¹¹ pentru salvarea ființelor.

Relația dintre cele două este descrisă în următoarele cuvinte:

“Din Dharmakaya Realității ultime apare Dharmakaya metodelor pline de Compasiune; prin Dharmakaya metodelor pline de Compasiune, Dharmakaya Realității ultime este revelată. Aceste

¹¹⁰ *Ojoronchu – T'an-luan's Commentary on Vasubandhu's Discourse on the Pure Land, A Study and Translation*” by Hisao Inagaki, Nagata Bunshodo, Kyoto, 1998.

¹¹¹ Maestrul T'an-luan a spus: „*Toți Buddha Tathagata sunt numiți ,egali în Iluminare*””. Maestrul Shan-tao spunea: „*Toți Buddha au atins aceeași Iluminare*”. De asemenea, în *Sutra Ghirlandei*, citată de Shinran în *Kyogyoshinsho*, se spune: „*Corpurile tuturor Buddha sunt un singur Corp Dharma*”.

două Dharmakaya sunt diferite, dar inseparabile; ele sunt una, dar nu același lucru”.

Relația dintre doctrina celor trei corpuri și doctrina celor două corpuri ale lui Buddha Amida

Dharmakaya naturii de Buddha sau Corpul Dharma al realității ultime este același cu Dharmakaya din doctrina Celor Trei Corpuri (Trikaya) iar Dharmakaya metodelor pline de Compasiune corespunde lui Sambhogakaya sau Corpul Recompensei. Nirmanakaya sau diversele Corpuri ale Transformării sunt manifestate/emanate de Sambhogakaya și deci, le putem considera parte a Dharmakaya metodelor pline de Compasiune.

Shinran Shonin a acceptat ambele explicații ale Corpurilor/Aspectelor lui Buddha Amida, așa cum vedem din aceste versuri ale *Jodo Wasan (Imnurile Tărâmului Pur)*:

“Se spune că zece kalpa au trecut de când Amida a atins Buddhitatea.
(Doctrina Celor Trei Corpuri)

Dar El pare un Buddha mai vechi decât nenumărate și infinite kalpa.”
(Doctrina Celor Două Corpuri)

În primele două versuri Buddha Amida este descris ca Dharmakaya metodelor pline de Compasiune (Sambhogakaya), iar în ultimele se face referire la Darmakaya naturii de Buddha sau Corpul Dharma al realității ultime.

Atât Shinran cât și T’an-luan nu au negat povestea lui Bodhisattva Dharmakara ce a devenit Buddha Amida în urmă cu zece kalpa, așa cum a fost ea descrisă în *Marea Sutră* – “*se spune că zece kalpa au trecut de când Amida a atins Buddhitatea*” – însă au vrut să arate că acesta este doar un aspect al lui Amida, anume Dharmakaya metodelor pline de Compasiune/Sambhogakaya, celălalt fiind natura Lui ultimă de Buddha (Dharmakaya realității ultime) care nu are nici

început și nici sfârșit: “dar El pare un Buddha mai vechi decât nenumărate și infinite kalpa.”

Acest aspect al lui Amida ca Dharmakaya al realității ultime de dincolo de forme este esența și adevărata natură a manifestărilor Lui transcendente (Sambhogakaya). Astfel, **Amida ca Dharmakaya îl precede pe Amida ca rezultat al practicilor și legămintelor lui Bodhisattva Dharmakara (Amida așa cum a fost descris în *Marea Sutră*). De ce spun asta? Pentru că Amida ca Dharmakaya este același cu Așaitatea¹¹², Nirvana sau natura de Buddha, aceasta fiind întotdeauna prezentă (fără început și fără de sfârșit) și necreată de nimeni, în timp ce Amida ca Sambhogakaya sau Amida ca Dharmakaya al metodelor pline de Compasiune are un început – în momentul în care Bodhisattva Dharmakara și-a adus la desăvârșire practicile și a atins Iluminarea.**

De aceea, Buddhașii sunt numiți “Tathagata”. Acest termen este compus din "tathā" și "āgata, care înseamnă “astfel venit” sau "tathā" și “gata”, adică “astfel plecat”. Termenul se referă la un Buddha care a plecat din samsara către Nirvana/Așaitate, dar care și a venit din Nirvana pentru a lucra la salvarea ființelor sensibile. În cazul nostru, Amida ca Dharmakaya realității ultime este însăși Nirvana/Așaitatea, după cum spunea Shinran:

“Nirvana supremă este Corpul Dharma cel necreat. Corpul Dharma cel necreat este adevărata realitate. Adevărata realitate este Natura Dharma. Natura Dharma este Așaitatea. Tathagata Amida vine din Așaitate și manifestă diverse corpuri ale Împlinirii (Sambhogakaya/Dharmakaya metodelor pline de Compasiune), Acomodării și Transformării).¹¹³

¹¹² Așaitatea sau Realitatea așa cum este – realitatea ultimă, absolută, de dincolo de iluzii și concepte; sinonim pentru Nirvana sau natura de Buddha.

¹¹³ *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p.153.

Așadar, când Bodhisattva Dharmakara a atins Iluminarea perfectă/Nirvana/Așaitatea, El a devenit automat Amida Tathagata în două aspecte:

- 1) Amida ca Dharmakaya realității ultime de dincolo de forme, fără de început și fără de sfârșit (“Astfel Plecat”)
- 2) Amida ca Dharmakaya metodelor pline de Compasiune/Sambhogakaya, adică Amida în Nume și Formă care sălășluiește în Tărâmul Său Pur (“Astfel Venit”).

Ambele sunt aspecte diferite ale aceluiași Buddha Amida însă, din nou, dacă ne întrebăm cine a fost primul: Amida ca Dharmakaya ultimă sau Amida ca Sambhogakaya, trebuie să răspundem – Amida ca Dharmakaya ultimă. Asta deoarece, așa cum am spus anterior, **Dharmakaya ultimă este întotdeauna prezentă; a fost prezentă înainte ca Bodhisattva Dharmakara să formuleze Cele 48 Legăminte și să înceapă practicile, înainte de a atinge Iluminarea și a deveni Buddha Amida și va fi mereu prezentă în viitorul fără de sfârșit. Aceasta este logica expresiei lui Shinran: “*pare un Buddha mai vechi decât nenumărate și infinite kalpa*”** și ale doctrinei Celor Două Corpuri ale lui Buddha, în conformitate cu care Amida ca Dharmakaya naturii de Buddha (Amida de dincolo de formă) este originea și esența (adevărata natură) a lui Amida ca Dharmakaya metodelor pline de Compasiune (Amida în Formă și Nume/Amida în Tărâmul Său Pur).

Dacă Bodhisattva Dharmakara nu ar fi devenit Amida în forma Sambhogakaya (Dharmakaya metodelor pline de Compasiune), Dharmakaya de dincolo de formă nu ar fi putut salva pe nimeni. Așadar, putem spune asemenea Maestrului T’an-luan:

“din Dharmakaya Realității ultime apare Dharmakaya metodelor pline de Compasiune”. De asemenea, fără Amida în aspectul Său etern de dincolo de formă, nu poate exista Amida în Formă și Nume, adică Amida ca rezultat (recompensă) a practicilor și legămintelor lui Bodhisattva Dharmakara. Asta deoarece, **dacă Bodhisattva Dharmakara nu s-ar fi trezit către Dharmakaya de dincolo de formă, nu ar fi putut deveni Dharmakaya în Formă și Nume sau**

Amida așa cum a fost descris în *Marea Sutră*, cel care se află acum în Tărâmul Pur. Este foarte important să înțelegem că **fără a avea ca fundament Iluminarea perfectă sau Așaitatea/Dharmakaya ultimă, Amida în Formă și Nume și Tărâmul Său Pur nu ar fi altceva decât o altă manifestare samsarică**¹¹⁴. De aceea, Maestrul T'an-luan a folosit termenul "Dharmakaya" atât pentru natura ultimă a lui Buddha Amida (**Dharmakaya** naturii de Buddha), cât și pentru manifestarea Lui transcendentă (**Dharmakaya** metodelor pline de Compasiune) – a vrut să înțelegem că cea din urmă este înrădăcinată în Dharmakaya de dincolo de formă.

Așadar, s-o spunem din nou, în momentul în care Bodhisattva Dharmakara a atins Iluminarea perfectă, s-a trezit către eterna și non-creata Dharmakaya de dincolo de formă. În acel moment și în conformitate cu cele 48 de legăminte ale Sale, au apărut Amida în Formă și Nume și Tărâmul Său Pur. **Atingerea Iluminării perfecte sau Trezirea către Dharmakaya ultimă a fost factorul decisiv care a produs aspectul Sambhogakaya (Dharmakaya metodelor pline de Compasiune) al lui Buddha Amida și a Tărâmului Său Pur. Din nou, aceasta este logica celor spuse de Shinran: "din Dharmakaya Realității ultime apare Dharmakaya metodelor pline de Compasiune"**.

Din Trezirea către mereu prezenta Dharmakaya naturii de Buddha sau Dharmakaya realității ultime și pe baza acestei treziri, apar manifestările transcendente pentru salvarea ființelor sensibile, adică Amida în Nume și Formă și Tărâmul Pur.

Pe scurt, **Amida ca Dharmakaya ultimă este „Buddha mai vechi decât nenumărate și infinite kalpa”**, după cum afirma Shinran, iar Amida în formă Sambhogakaya sau Dharmakaya metodelor pline de Compasiune este manifestarea Lui în conformitate cu practicile și Legămintele făcute pe vremea când era Bodhisattva Dharmakara.

¹¹⁴ Tărâmul Pur al lui Buddha Amida este el însuși în acord cu Dharmakaya realității ultime:

"Ornamentele Tărâmului lui Buddha al Vieții Infinite sunt manifestări minunate ale realității ultime". (Bodhisattva Vasubandhu)

"Tărâmul Beatitudinii este tărâmul Nirvanei celei necreate". (Maestrul Seikaku)

Ceea ce *Marea Sutră* ne arată este procesul prin care Amida ca Dharmakaya ultimă devine Amida în Formă și Nume pentru salvarea ființelor. Acest proces a fost adus la perfecțiune în urmă cu zece kalpa, după cum Shakyamuni și Maestrul Shinran au afirmat: *“zece kalpa au trecut de când Amida a atins Buddhitatea”*.

Cele două aspecte ale Tărâmului Pur

Tărâmul Pur al lui Buddha Amida are două aspecte principale:

- 1) Aspectul Dharmakaya al Realității ultime (absolute)
- 2) Aspectul manifestat Sambhogakaya (al recompensei).

1) Aspectul Dharmakaya înseamnă că Tărâmul Pur este nirvanic în esența lui ultimă, după cum reiese din *Marea Sutră*:

*“Tărâmul meu, fiind însăși Nirvana,
va fi fără de asemănare”.*¹¹⁵

Aceasta înseamnă că toate manifestările Tărâmului Pur sunt înrădăcinate în Iluminarea perfectă a lui Buddha Amida și conduc la atingerea Iluminării. Noi înșine vom atinge Iluminarea în momentul nașterii în Tărâmul Pur, deoarece esența Tărâmului Pur este Iluminarea/Dharmakaya/Nirvana însăși. Altfel, dacă Tărâmul Pur nu ar fi un tărâm iluminat ar da naștere la atașamente senzoriale, asemenea altor tărâmurii samsarice, însă Buddha Shayamuni¹¹⁶ și Maeștrii¹¹⁷ tradiției au explicat foarte clar că nu este cazul.

¹¹⁵ *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.9-10*

¹¹⁶ De exemplu, când a explicat rolul și originea minunatelor păsări din Tărâmul Pur, Buddha Shakyamuni a spus:

„Shariputra, să nu crezi că aceste păsări se nasc din retribuiția vreunei karme negative. Motivul este că cele trei tărâmurii rele nu există în acel Tărâm al lui Buddha.

Shariputra, nici chiar numele celor trei tărâmurii rele nu există aici, cu atât mai puțin tărâmurii însăși. Aceste păsări sunt manifestate de Buddha Amida pentru ca glasul și cântecul lor să proclame și să răspândească Dharma”.

¹¹⁷ De exemplu, Maestrul Tao-ch’o a spus în lucrarea *An Le Chi (Anrakushu)*:

„râurile, păsările și pădurile, toate propovăduiesc Dharma care trezește ființele către principiul vacuității”.

De asemenea, Bodhisattva Vasubandhu a spus în *Jodoron*¹¹⁸:

“Ornamentele Tărâmului lui Buddha al Vieții Infinite sunt manifestări minunate ale realității ultime”.

Iar în *Esențialul credinței*, Maestrul Seikaku a spus:

*“Tărâmul Beatitudinii este tărâmul Nirvanei celei necreate”*¹¹⁹

Aici, cuvântul “necreat” se referă la Dharmakaya ultimă de dincolo de forme care este esența tuturor Buddhașilor și a Tărâmurilor acestora. Din această Dharmakaya apar toate manifestările pentru salvarea ființelor sensibile în conformitate cu legămintele specifice ale diferiților Buddha. În cazul nostru, Tărâmul Pur al lui Buddha Amida a apărut în momentul în care a atins Iluminarea perfectă aducând, în acest fel, la perfecțiune cele 48 legăminte ale Sale. În exact acel moment al Iluminării, Tărâmul Său a luat forma și manifestările descrise în sutre și în mod special în al 31 –lea și al 32-lea Legământ păstrându-și, în același timp, esența ultimă de dincolo de forme (Dharmakaya).

2) Despre aspectul Sambhogakaya (al recompensei) al Tărâmului Pur, Shinran Shonin spunea:

*“Știm foarte bine din învățătura adevărată a lui Tathagata și din comentariile maeștrilor că Tărâmul Pur al Păcii este Adevăratul Tărâm al Recompensei”.*¹²⁰

¹¹⁸ *Tratat despre Tărâmul Pur - Treatise on the Pure Land*, in *The Pure Land Writings*, vol I – the Indian Masters, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 2012, p. 57.

¹¹⁹ *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p. 460.

¹²⁰ *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 229.

Asta deoarece Tărâmul Pur este efectul sau “recompensa” practicilor și legămintelor lui Bodhisattva Dharmakara, el intrând în existență în momentul în care Dharmakara a devenit Buddha Amida:

*“Când contemplan termenul ‘recompensă’, realizez că tărâmul împlinirii a apărut ca efect sau recompensă a Legământului lui Tathagata, cel adânc precum oceanul. Acesta este așadar, înțelesul său”.*¹²¹

Așadar, fiind un Tărâm al Recompensei (Sambhogakaya), Tărâmul Pur este rezultatul sau recompensa karmică a împlinirii celui de-al 31-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, tărâmul meu nu va fi strălucitor, dezvăluind în lumina sa toate nemărginitele și nenumăratele tărâmurile de neconceput ale Buddhașilor, asemenea imaginilor reflectate într-o oglindă clară, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

și al celui de-al 32-lea Legământ:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, toate miriadele de manifestări din tărâmul meu, de la pământ la cer, precum palatele, pavilioanele, lacurile, pârâurile și copacii, nu vor fi alcătuite din nenumărate și neprețuite comori, ce depășesc în desăvârșire orice se află în lumea oamenilor și a zeilor, precum și dintr-o sută de mii de tipuri de lemne aromatice, a căror mireasmă pătrunde peste tot de-a lungul tuturor lumilor din cele zece direcții, făcându-i pe toți bodhisattva care o simt să practice metodele buddhiste, fie să nu ating Iluminarea perfectă.”

Lumina Tărâmului Pur este Lumina lui Buddha Amida, Tărâmul Pur însuși fiind manifestarea transcendentă a lui Buddha Amida. De

¹²¹ *Idem.*, p.230

aceea, al 31-lea Legământ este în strânsă legătură cu al 12-lea¹²², el arătând unitatea dintre Amida ca Persoană Iluminată și Tărâmul Pur (propria Sa manifestare).

„Miriadele de manifestări” menționate în al 32-lea Legământ arată faptul că Tărâmul Pur depășește toate celelalte locuri din lumea suferinței – *“depășesc în desăvârșire orice se află în lumea oamenilor și a zeilor”*. De fapt, Tărâmul Pur este dincolo de samsara și nu poate fi comparat cu tărâmurile prinse în puterea nașterii și a morții și supuse astfel, impermanenței. Oamenii, zeii (deva) și alte tipuri de ființe sensibile, plus mediul în care acestea se nasc, sunt produsul karmei lor neiluminate, însă Tărâmul Pur al lui Amida este manifestarea Iluminării și meritelor Sale curate, de aceea, comorile și manifestările din Tărâmul Pur sunt neîntrecute în frumusețe, având în același timp puterea de a aprofunda și întări dedicația celor angajați în practica eliberării personale și a celorlalți (bodhisattvași):

„o sută de mii de tipuri de lemne aromatice, a căror mireasmă pătrunde peste tot de-a lungul tuturor lumilor din cele zece direcții, făcându-i pe toți bodhisattva care o simt să practice metodele buddhiste”.

Este evident că aceste comori din Tărâmul Pur nu au ca scop plăcerile simțurilor, ci exprimarea Dharmaei, chemarea ființelor către Dharma, slăvirea virtuților lui Amida și înțelegerea locului suprem pe care acest tărâm iluminat îl ocupă printre celelalte tărâmuri ale Buddhașilor. Acestea sunt comori spirituale, chiar dacă sunt descrise folosind termeni familiari nouă precum „palate”, ”pavilioane”, „lacuri”, „pâraie”, „copaci”, „lemne aromatice” etc.

*

Shinran Shonin a făcut distincția între două aspecte ale Tărâmului Pur ca Tărâm al Recompensei (Sambhogakaya):

¹²² *“Dacă după ce voi deveni un Buddha, lumina mea va fi limitată, incapabilă să ilumineze cel puțin o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmuri ale Buddhașilor, fie să nu ating Iluminarea perfectă”*. Al 12-lea Legământ.

- 1) Tărâmul Pur al Împlinirii – numit uneori și Adevăratul Tărâm al Recompensei
- 2) Tărâmul Pur al Transformării – numit și zona de graniță a Tărâmului Pur

Este foarte important să reținem că ambele sunt recompensa ori consecința karmică a Legămintelor lui Buddha Amida, așadar ele nu reprezintă niște tărâmurii distincte, ci sunt parte a aceluiași Tărâm al Recompensei (Sambhogakaya). **De aceea, le numesc două aspecte iar nu două tărâmurii pure.**

Cei care se nasc direct în Tărâmul Pur al Împlinirii sunt adepții Legământului Principal (al 18-lea Legământ), anume cei cu o credință adevărată (shinjin). Aceștia ating imediat Nirvana sau Buddhitatea (Iluminarea supremă), în timp ce ființele născute în Tărâmul Pur al Transformării sunt adepții celui de-al 19-lea și al 20-lea Legământ¹²³. Ultimii sunt practicanți cu o credință amestecată și de aceea, trebuie să petreacă o perioadă în acel loc până când își depășesc îndoielele.

După cum spunea Maestrul Shan-tao, nașterea în Tărâmul Pur al Împlinirii este *“Nașterea de neconceput”* iar cei născuți acolo sunt înzestrați automat cu *“trupuri ale Naturaleții, Vacuității și Infinitului”*. A avea trupuri ale *“Naturaleții, Vacuității și Infinitului”* înseamnă a deveni un Buddha și a atinge Iluminarea Perfectă.

Tărâmul Pur în aspectul de Tărâm al Transformării este descris în “cele treisprezece contemplații” și în “cele nouă grade de aspiranți” din *Sutra Contemplației* dar și în *Marea Sutră* și alte texte sacre. După cum explica Shinran:

“Tărâmul Transformării se referă la Tărâmul Pur așa cum este el prezentat în Sutra Contemplației, în Sutra Bodhisattvașilor care sălășluiesc în Matrice (Bosatsu Shotai Kyo), anume Tărâmul

¹²³ Vezi explicațiile din capitolul „Cele trei Legămente ale Salvării” din cartea mea *Cele 48 Legămente ale lui Buddha Amida*, Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2015.

*Indolenței și al Mândriei sau precum în Marea Sutră ca Palatul Matcă și Castelul Îndoielii*¹²⁴

Așadar, Tărâmul de Graniță (Henji)¹²⁵, Tărâmul Indolenței și al Mândriei (Keman)¹²⁶, Castelul Îndoielii (Gijo)¹²⁷ și Palatul Matcă (Taigu)¹²⁸ sunt diferite nume ale Tărâmului Pur în aspectul său de Tărâm al Transformării - locul nașterii adepților celui de-al 19-lea și al 20-lea Legământ.

A recita nembutsu bazându-ne pe puterea noastră personală sau a practica orice altă metodă buddhistă pentru a obține nașterea în Tărâmul Pur rezultă în a nu intra direct în centrul Tărâmului Pur sau în Tărâmul Pur al Împlinirii, ci în șederea pentru o perioadă în acest Tărâm al Transformării. Cei născuți acolo nu ating imediat Buddhitatea (precum cei care ajung în centrul Tărâmului Pur prin poarta Legământului Principal) dar și aceștia sunt eliberați odată pentru totdeauna de suferințele nașterilor și morților repetate din samsara. Ei sunt în siguranță, dar nu sunt încă Iluminați. În același

¹²⁴ Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, cf with *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 233. and *Kyogyoshinsho*, Ryukoku Translation Series, Ryukoku University, Kyoto, 1966, p. 162.

¹²⁵ Este numit astfel deoarece ființele născute acolo sunt departe de adevărata beatitudine a Tărâmului Pur, asemenea celor care trăiesc la granița unui imperiu strălucitor și care, deși sunt în siguranță, nu beneficiază de toate avantajele civilizației. cf *Tannisho – Notes Lamenting Differences*, Ryukoku Translation Series, Ryukoku University, Kyoto, 1962, p. 41, nota de subsol 1.

¹²⁶ Este numit astfel deoarece ființele născute acolo sunt prea mândre să se încreadă complet în Legământul Principal și din cauza acestei absențe a credinței nu sunt suficient de sânguincioase în a avansa către Adevărul Tărâm al Recompensei. cf. *Tannisho – Notes Lamenting Differences*, Ryukoku Translation Series, Ryukoku University, Kyoto, 1962, p. 41, nota de subsol 1.

¹²⁷ Este numit astfel deoarece ființele născute acolo trebuie să stea în Tărâmul Transformării din cauza păcatului îndoielii, asemenea celor închiși într-un castel minunat. Cf with *Tannisho – Notes Lamenting Differences*, Ryukoku Translation Series, Ryukoku University, Kyoto, 1962, p. 41, nota de subsol 1.

¹²⁸ Este numit astfel deoarece ființele născute acolo sunt izolate precum într-un lotus imens de unde nu îl pot vedea pe Buddha și nici auzi Dharma. cf *Tannisho – Notes Lamenting Differences*, Ryukoku Translation Series, Ryukoku University, Kyoto, 1962, p. 41, nota de subsol 1.

timp, aflându-se în mediul special al acestei zone de graniță a Tărâmului Pur au șansa să-și depășească îndoielile și să se încreadă complet în Buddha Amida. Când vor face asta, vor intra în Tărâmul Pur al Împlinirii și vor atinge Nirvana (Iluminarea perfectă) sau Buddhitatea.

Referindu-se la Tărâmul Transformat sau zona de graniță a Tărâmului Pur, Shinran spunea:

„Din moment ce practicanții care au shinjin sunt puțini, mulți sunt ghidați către tărâmul de graniță”.

Iar Maestrul Shan-tao spunea, de asemenea:

„Cei născuți în adevăratul Tărâm Pur sunt foarte puțini; cei născuți în Tărâmul Pur al transformării (zona de graniță) sunt numeroși”.

Din nou, vreau să accentuez faptul că atât Tărâmul Transformării cât și Tărâmul Pur al Împlinirii (sau Adevăratul Tărâm al Recompensei) sunt aspecte ale aceluiași Tărâm Pur al lui Buddha Amida, la fel precum holul și camera principală sunt parte a aceleiași case. În mod normal, stăpânul casei (în cazul nostru – Buddha Amida) stă în camera principală alături de copiii lui credincioși (adeptii celui de-al 18-lea Legământ), în timp ce ființele cu o credință îndoielnică (adeptii Legămintelor 19 și 20) rămân pe hol. Nu este vina lui Amida sau vreun fel de pedeapsă că unii se nasc în zona de graniță a Tărâmului Pur (Tărâmul Transformării)¹²⁹, ci ei se mențin singuri

¹²⁹ Nașterea în Tărâmul Pur al Transformării a adeptilor celui de-al 19-lea Legământ este numită *“Nașterea între cei doi copaci Sala”* (Sojuringe Ojo). Nașterea în Tărâmul Pur al Transformării a adeptilor celui de-al 20-lea Legământ este numită *“Nașterea de neînțeles”* (Nanji Ojo). Cuvintele “de neînțeles” sunt folosite cu două sensuri: 1) pentru a lăuda atingerea acestei Nașteri în comparație cu Nașterea de nivel mai jos atinsă de adeptii celui de-al 19-lea Legământ și 2) pentru a o deprecia în comparație cu Nașterea superioară atinsă de adeptii celui de-al 18-lea Legământ. (*The Kyogyoshinsho*, Ryukoku Translation Center, Ryukoku University, Kyoto, 1966, p.160, nota de subsol 8.)

acolo prin propriile îndoieli. Așadar, când își vor depăși aceste îndoieli și se vor încrede complet în Buddha Amida vor intra de asemenea, în Tărâmul Pur al Împlinirii și vor atinge imediat Nirvana (Buddheitatea).

Consecințele karmice ale negării existenței lui Buddha Amida

Doctrinile celor trei corpuri sau celor două corpuri ale lui Buddha Amida nu sunt bine înțelese de cei care nu vor să accepte existența diverșilor Buddha transcendenți din Mahayana¹³⁰. În timp ce adevărata cauză a unei astfel de atitudini este viziunea lor materialistă asupra universului, aceștia se folosesc adeseori de Dharmakaya de dincolo de formă (Dharmakaya naturii de Buddha sau Dharmakaya realității ultime) ca argument pentru a reduce toate manifestările transcendente la simple simboluri sau metafore ori chiar merg atât de departe încât să dea vina pe „buddhismul popular” pentru prezența acestora în scrierile canonice.

Însă Maestrul T’an-luan a contrazis astfel de viziuni greșite când a explicat faptul că exact **pentru că Dharmakaya „este dincolo de formă, nu există nici o formă pe care să nu o poată manifesta”**:

„Dharmakaya necondiționată este Corpul naturii de Buddha. Pentru că natura de Buddha este nirvanică, Dharmakaya este dincolo de formă. Deoarece este dincolo de formă, nu există nici o formă pe care să nu o poată manifesta. De aceea, corpul împodobit cu semnele desăvârșirii este el însuși Dharmakaya”.

“Corpul împodobit cu semnele desăvârșirii” reprezintă manifestarea transcendentă specifică fiecărui Buddha pentru a salva ființele:

„Dharmakaya nu are nici o formă anume și totuși manifestă diferite forme în funcție de condițiile și capacitățile ființelor sensibile”.

În cazul lui Buddha Amida, aceasta este forma pe care a luat-o în Tărâmul Pur; este Amida așa cum a fost descris în *Marea Sutră* de Buddha Shakyamuni, Amida cel văzut și auzit de cei adunați pe vârful Vulturului pentru a auzi această sutra. Este Amida care ne însoțește întotdeauna pe noi, cei care ne încredem în El.

¹³⁰ Maestrul T’an-luan a explicat foarte clar: „A spune că fiecare Buddha stăpânește nenumărate și imposibil de calculat lumi în toate cele zece direcții este o viziune susținută de discursurile Mahayana”.

Dharmakaya ultimă sau Dharmakaya naturii de Buddha este dincolo de timp și formă și de aceea, nu poate fi tratată ca obiect al credinței. În această ultimă Dharmakaya vom sălășlui doar după ce vom atinge Buddhitatea în Tărâmul Pur, însă aici și acum oamenii obișnuiți nu pot relaționa cu ea și nici nu o pot înțelege. De aceea, **Buddha Amida nu a rămas izolat în Dharmakaya cea de dincolo de formă, ci s-a manifestat în forma descrisă de Shakyamuni în Marea Sutră și a manifestat Tărâmul Său Pur.**

Chiar dacă Buddha Amida în Nume și Formă este inseparabil de Dharmakaya de dincolo de formă, asta nu înseamnă că El este inexistent ori doar un simbol, mit sau personaj fictiv. Așa cum spunea Maestrul T'an-luan, chiar dacă cele două Dharmakaya sunt inseparabile, ele sunt totuși diferite; chiar dacă sunt una, ele nu sunt același lucru. Așadar, **în timp ce acceptăm faptul că Amida are într-adevăr, un aspect ultim – Dharmakaya de dincolo de formă, noi ne raportăm în credința și învățătura noastră la Amida în Nume și Formă, la Amida cel descris în Marea Sutră și la Amida care se află acum în Tărâmul Pur. Cei care nu înțeleg această diferență și continuă să nege existența lui Buddha Amida în Nume și Formă nu practică în conformitate cu Dharma, așa cum explică Maestrul T'an-luan:**

“Care este cauza nepracticării în conformitate cu Dharma sau cu semnificația Numelui? Este a nu înțelege faptul că Tathagata Amida este un Corp al realității ultime și un Corp manifestat pentru salvarea ființelor sensibile”.

Când spunem nembutsu luăm ca obiect al refugiului și credinței noastre Numele lui Buddha Amida în manifestarea Lui plină de slavă pentru salvarea ființelor sensibile (Dharmakaya metodelor pline de Compasiune/Sambhogakaya):

“Cele zece repetări ale Numelui apar din credința de neîntrecut care ia ca obiect al său Numele lui Tathagata Amida în corpul de slavă al metodelor potrivite; acest corp al slavei conține merite nemăsurate, pure și curate”.

A nega existența Buddhașilor transcendenți, inclusiv a lui Buddha Amida, cu manifestările lor specifice este, după Maestrul T'an-luan, cea mai rea faptă posibilă, adică ponegrirea Dharmei celei adevărate. Într-un dialog celebru din *Ojoronchu*, care a fost mai târziu citat de Shinran în *Kyogyoshinsho*, el explică faptul că adevărata excludere din Legământul Principal¹³¹ și singurul obstacol la nașterea în Tărâmul Pur este actul de a ponegri Dharma. Apoi definește această ponegrire în următorul mod:

„A spune că nu există Buddha, Buddha-Dharma, Bodhisattva sau Bodhisattva-Dharma. A te decide asupra unor astfel de viziuni, fie prin propria ta judecată sau primindu-le de la alții, se numește ponegrirea Dharmei celei adevărate”.

Așadar, cei care propagă ideea că istoria lui Bodhisattva Dharmakara ce a devenit Buddha Amida, spusă de Shakyamuni în *Marea Sutră*, este un mit sau o poveste fictivă iar Dharmakara și Amida sunt personaje fictive, simboluri sau metafore, afirmă de fapt, că “nu a existat Bodhisattva Dharmakara” și “nu există Buddha Amida”. Actul lor de a nega existența lui Buddha Amida în aspectul de Dharmakaya a metodelor pline de Compasiune (Sambhogakaya) este chiar ponegrirea Dharmei celei adevărate. Din această cauză, susținătorii și promotorii unei astfel de viziuni greșite sunt excluși de la nașterea în Tărâmul Pur. Mai mult decât atât, când viața lor de acum se va sfârși, se vor naște în marele iad Avici¹³², așa cum a explicat Maestrul T'an-luan:

„Deși doar a ponegri Dharma cea adevărată însă nu a comis celelalte tipuri de păcate, în mod sigur nu va putea atinge nașterea în Tărâmul Pur. De ce? Mahaprajnaparamita¹³³ sutra spune:

¹³¹ Vezi capitolul „Excluderea din Legământul Principal al lui Buddha Amida” din cartea mea, *Cele 48 legăminte ale lui Buddha Amida*, The Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2015, p. 35

¹³² Cel mai rău dintre cele opt iaduri. „Avici” înseamnă „neîntrerupt” și se referă la faptul că nu există nici un fel de pauză în suferința îndurată acolo.

¹³³ *Daibonhanyaharamitsukyo*.

‘[...] Cel care ponegrește Dharma cea adevărată va cădea tot în iadul Avici însă când acea kalpa se epuizează, va cădea într-o altă regiune a acestuia. În acest fel trece prin o sută de mii de mari iaduri Avici unul după altul’.

Buddha nu menționează vre-un moment când acesta poate scăpa, deoarece ponegrirea Dharmei este un păcat extrem de grav.

Mai mult decât atât, Dharma cea adevărată este Dharma lui Buddha. Acest ignorant tocmai a ponegrit-o; cum am putea să ne gândim că un astfel de om ar aspira să se nască în Tărâmul lui Buddha? Acest lucru nu ar avea nici o logică.”

Marea Sutră este Dharma despre Buddha Amida propovăduită de Buddha Shakyamuni cu intenția de a ajuta ființele să se nască în Tărâmul Pur al lui Amida. Cum ar putea cei care privesc această sutră ca pe o poveste mitologică sau ficțiune să se nască în Tărâmul Pur al unui Buddha a cărui existență o neagă? Într-adevăr, așa cum spunea T’an-luan: “acest lucru nu ar avea nici o logică”.

Colecție de pasaje despre adevăratul sens al nașterii în Tărâmul Pur al lui Buddha Amida

Din păcate, mulți adepți ai școlii noastre nu înțeleg adevăratul sens al nașterii în Tărâmul Pur al lui Buddha Amida, explicând-o în termeni străini școlii noastre, ca și cum ar fi “aici și acum” sau “în mintea noastră”¹³⁴ etc, negând în acest fel existența Tărâmului Pur ca loc iluminat și a nașterii acolo după moarte.

Colecția de pasaje din textele sacre pe care vreau să o prezint în paginile următoare dovedește falsitatea unor astfel de supoziții și ne ajută să înțelegem adevărata învățătură despre nașterea în Tărâmul

¹³⁴ Chih-i (538-597), maestrul fondator al școlii buddhiste Tendai în China, susținea ideea că Tărâmul Pur „există în propria minte”, aceasta fiind transmisă ulterior în Japonia. Ideea se întâlnește și în *Vimalakirti Sutra*, o învățătură aparținând unei porți Dharma diferite de cea a Tărâmului Pur și în care se afirmă că dacă mintea cuiva este pură atunci tărâmul unde locuiește îi apare ca fiind pur datorită purității minții sale. În principal, Tărâmul Pur a fost înțeles de către mulți maeștri Tendai din trecut ca existând în propria minte. Chih-i chiar l-a prezentat pe Buddha Amida și Tărâmul său Pur ca elemente ale propriei conștiințe care trebuiesc realizate în minte.

În ziua de azi, mulți adepți și așa ziși învățători ai școlii noastre preiau această idee și o integrează în diferite moduri propriilor interpretări ale învățăturii Jodo Shinshu fără să știe sau fără să vrea să accepte că astfel de idei sunt împotriva învățăturii Tărâmului Pur promovate de Maeștrii fondatori ai tradiției noastre.

Trebuie să înțelegem foarte bine că, în contradicție cu teoriile de genul „totul este în mintea noastră” sau „tărâmul pur este mintea pură”, etc., Jodo Shinshu recunoaște existența mai multor Buddhași transcendențiali care au creat diferite tărâmurii și că este posibilă, prin diverse metode, nașterea acolo după moarte. Câteva exemple de astfel de tărâmurii ale Buddhașilor sunt: Tusita unde se află Bodhisattva Maitreya, tărâmul lui Aksobya, al lui Bodhisattva Tara, Bhaisajyaguru (Yakushi) și bineînțeles, Tărâmul din vest al lui Buddha Amida recomandat de Shakyamuni ca fiind cel mai bun loc pentru cei care doresc să atingă repede Iluminarea supremă. Existența reală a acestor tărâmurii și în mod special al Tărâmului Pur al lui Buddha Amida a fost acceptată în mod natural de maeștrii școlii noastre, precum Nagarjuna, Shan- tao, Honen, Shinran și alții care ne-au instruit în mod repetat să aspirăm la nașterea exclusivă în Tărâmul lui Amida. Ei toți au acceptat ideea Tărâmului Pur al vieții de după moarte (raiseijodo), ceea ce înseamnă că acesta poate fi atins după moartea fizică. Vom vedea acest lucru în următoarele pagini.

Pur. Aceste pasaje nu necesită explicații speciale deoarece sunt foarte ușor de înțeles.

Pentru a face lectura mai ușoară am împărțit pasajele în trei categorii:

- 1) Pasaje care dovedesc faptul că nașterea în Tărâmul Pur are loc după moarte
- 2) Pasaje care dovedesc faptul că nașterea în Tărâmul Pur are loc după moarte și înseamnă atingerea Iluminării (Nirvanei/Buddheității)
- 3) Pasaje care arată calitățile iluminate ale celor născuți în Tărâmul Pur al lui Buddha Amida și care nu pot fi găsite în mințile și trupurile samsarice de “aici și acum” ale adepților neiluminați

1) Pasaje care dovedesc faptul că nașterea în Tărâmul Pur are loc după moarte

“Când viețile lor se vor sfârși, Buddha Amida le va apărea înaintea împreună cu o adunare de înțelepți. În momentul morții, mințile nu le vor cădea în confuzie iar ei se vor naște în Tărâmul Său Pur..”¹³⁵

Shinran Shonin, citează *Mica Sutră despre Buddha Amida* în lucrarea, *Kyogyoshinsho*

*

“Ființele sensibile care rostesc nembutsu sunt primiți de Buddha Amida și niciodată abandonați; la sfârșitul vieții lor se vor naște fără greș în Tărâmul Pur.”¹³⁶

Maestrul Tao-ch’o așa cum a fost citat de Honen Shonin în lucrarea *Senchakushu*

¹³⁵ *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 37.

¹³⁶ *Honen’s Senchakushu – Passages on the Selection of the Nembutsu in the Original Vow (Senchaku Hongan Nembutsu Shu)*, translated and edited by Senchakushu English Translation Project, Kuroda Institute, University of Hawai’i Press, Honolulu and Sogo Bukkyo Kenkujo, Taisho University, Tokyo, p.124

*

“Este asemenea unui sigiliu de ceară imprimat pe lut; când sigiliul este distrus, literele apar. Când viața se sfârșește, adeptul se naște în Tărâmul Păcii și Beatitudinii.”¹³⁷

Maestrul Tao-ch’o, *An-le-chi (Anrakushu)*

*

“Dacă cineva se încrede din toată inima în învățăturile buddhiste și aspiră să se nască în Tărâmul Pur, se va naște acolo imediat ce viața sa – lungă sau scurtă – ajunge la final. [...]

Așadar, vă îndemn și vă sfătuiesc să vă refugiați în Tărâmul Beatitudinii Supreme. Dacă dedicați toată practica voastră acestui scop și cu o inimă sinceră vă veți naște acolo fără nici o îndoială, la sfârșitul acestei vieți.”¹³⁸

Maestrul Tao-ch’o, *An-le-chi (Anrakushu)*

*

În *An-le-chi (Anrakushu)* Maestrul Tao-ch’o ne prezintă următoarea întrebare:

“Există vreo dovadă în scripturi prin care să se poată afirma că cel ce aspiră să se nască în Tărâmul Pur chiar ajunge acolo după moarte?”¹³⁹

apoi citează mai multe pasaje din diverse sutre pentru a arăta că există într-adevăr o astfel de dovadă. Vă ofer în următoarele rânduri câteva din pasajele citate de el:

“După cum se spune în Sutra Tamburului Dharmei: ‘Chiar dacă nu te poți gândi mereu la Buddha, dacă știi că Buddha se află în vest și vrei să te naști acolo, atunci chiar te vei naște acolo’”¹⁴⁰

¹³⁷ *Collection of Passages on the Land of Peace and Bliss - AN LE CHI* by Tao-ch’o, translated by Zuio Hisao Inagaki, Horai Association International, Singapore, 2015, p.62

¹³⁸ *Idem*, p.97

¹³⁹ *Idem*, p.98

¹⁴⁰ *Idem*, p.99

Așa cum vedeți, *“Buddha se află în vest”*, ceea ce înseamnă că Tărâmul Lui se află acolo iar nu *“aici și acum”*.¹⁴¹

“Din nou, se spune în Sutra Marii Compasiuni (adaptare):

‘De ce este ea numită ‘Marea Compasiune’? Cei care rostesc Nembutsu din toată inima lor se vor naște cu siguranță, după moarte, în Tărâmul Păcii și Beatitudinii. Cei care încurajează transmiterea nembutsului de la om la om, sunt cei care practică marea compasiune. Să se țină bine minte acest lucru”.¹⁴²

Maestrul Tao-ch’o, *An-le-chi (Anrakushu)*

*

“În Sutra Ghirlandei de flori se spune:

‘Practicând Nembutsu Samadhi

adeptul îl vede negreșit pe Buddha

¹⁴¹ În legătură cu asta, vă prezint următorul dialog:

Întrebare: „De ce Tărâmul Pur al lui Buddha Amida este numit și „Tărâmul Pur din vest”? De ce „vestul” este atât de mult accentuat în textele sacre legate de Amida? Și de ce Tărâmul Pur este descris atât de fantastic în sutre?”

Răspuns: Tocmai pentru a arăta că Tărâmul Pur al lui Buddha Amida nu este o metaforă ci un loc real în care ființele pot aspira să se nască după moarte, îi este indicată o direcție și este descris în detalii minunate.

Unii spun că direcția „vest” și descrierile deosebite sunt o dovadă pentru inexistența lui ori că acestea sugerează că Tărâmul Pur este doar un simbol sau metaforă. Adevărul este însă că, făcând efortul de a-l descrie în atâtea cuvinte minunate și indicând o direcție în care adeptul să se orienteze când îl venerază pe Amida, Buddha Shakyamuni a vrut să accentueze de fapt existența lui reală ca loc unde ființele sensibile pot aspira să se nască fără nici o grijă sau îndoială. Este ca și când ți-aș vorbi de un parc minunat pe care îmi doresc foarte mult ca tu să îl vizitezi. Dacă îți spun „este acolo, spre vest” și încep să ți-l descriu, tu nu vei mai pune la îndoială existența acestuia și vei dori să îl vezi. La fel stau lucrurile și cu expresia „Tărâmul Pur din vest.”

Exaltarea cu care Shakyamuni descrie Tărâmul Pur al lui Amida în *Mica Sutră (Amida-kyo)*, fără ca nici măcar să i se ceară acest lucru și lumina care emană din trupul său când rostește *Marea Sutră* în care prezintă istoria lui Buddha Amida și cele 48 de legăminte ale sale, sunt o dovadă clară a faptului că vorbele lui sunt adevărate iar că ascultătorii săi trebuie să accepte neapărat ceea ce are să le comunice: că Amida este un Buddha viu și că Tărâmul său este un loc real.

¹⁴² *Collection of Passages on the Land of Peace and Bliss - AN LE CHI* by Tao-ch’o, translated by Zuio Hisao Inagaki, Horai Association International, Singapore, 2015, p.100

și va renaște în prezența Sa după moarte.

Astfel, dacă vedeți un om pe patul de moarte, încurajați-l să spună *nembutsu*

și arătați-i o imagine a lui Buddha pe care s-o venereze.”¹⁴³

Maestrul Tao-ch’o, *An-le-chi (Anrakushu)*

*

“Cei care se gândesc mereu la Amida până la sfârșitul vieții lor se vor naște în Tărâmul Pur zece din zece și o sută dintr-o sută. Motivul este acela că sunt neafecțați de diverse influențe din afară, au atins conștientizarea corectă, sunt în armonie cu Legământul lui Buddha, nu se află în dezacord cu învățăturile lui Buddha și acceptă cuvintele lui Buddha”.¹⁴⁴

Maestrul Shan-tao, *Ojoraisan*

A se gândi mereu la Amida înseamnă că shinjin sau credința în Buddha Amida este cu adevărat stabilită în inima lor și că nu va dispărea până la sfârșitul vieții când are loc nașterea propriu-zisă în Tărâmul Pur. “Conștientizarea corectă” este credința (shinjin) Legământului Principal.

*

“Shakyamuni și alți Buddha din cele zece direcții slăvesc Lumina lui Amida în doisprezece moduri și le îndeamnă pe toate ființele să îi rostească Numele și să-l venereze încontinuu, pentru că astfel vor obține merite nesfârșite în această viață iar după moarte se vor naște cu siguranță în Tărâmul Pur”.¹⁴⁵

Maestrul Shan-tao, *Ojoraisan*

*

¹⁴³ *Idem* p.89

¹⁴⁴ *Shan-tao's Liturgy for Birth – Ojoraisan*, compiled by Master Shan-tao, annotated translation by Zuio Hisao Inagaki, edited by Doyi Tan, Singapore, 2009, p.41-42

¹⁴⁵ *Idem*, p.45

*“Dacă vrei să alegi un loc unde să renaști după moarte, Tărâmul Pur din vest este cel mai potrivit”.*¹⁴⁶

Maestrul Shan-*tao*, *Ojoraisan*

*

“Gândindu-ne întotdeauna la Buddha Amida ne lăsăm purtați de Puterea Legământului Său Principal. După moarte atingem nașterea în Tărâmul Pur unde îl întâlnim față în față cu bucurie nesfârșită”.

Maestrul Shan-*tao*, *Ojoraisan*

*

*“Trebuie să înțelegem că, indiferent unde ne-ar găsi moartea, chiar și într-o colibă de paie, în chiar acel moment vom urca pe floarea de lotus. Urmându-l pe Amida și aflându-se în compania adunării de Bodhisattva, vom renaște într-o clipă în Tărâmul Pur din vest, la milioane de tărâmurii distanță de locul unde ne aflăm noi aici.”*¹⁴⁷

Maestrul Genshin, *Ojoyoshu*

*

*“Indiferent de timp, loc și diverse relații karmice, simpla rostire a nembutsului face posibilă nașterea în Tărâmul Pur dacă ne dorim să mergem acolo după moarte”.*¹⁴⁸

Maestrul Genshin citat de Honen Shonin în lucrarea *Avertisment pentru atingerea nașterii în Tărâmul Pur*

¹⁴⁶ *Idem*, p.78

¹⁴⁷ *Genshin's Ojoyoshu – Collected Essays on Birth into the Pure Land*, translated from Japanese by A.K. Reischauer, The Transactions of the Asiatic Society of Japan, second series, volume VII, 1930, free online edition at <http://www.amida-ji-retreat-temple-romania.blogspot.ro/2014/03/genshins-ojoyoshu-free-english-edition.html#more>

¹⁴⁸ *The Promise of Amida Buddha: Honen's Path to Bliss – the first English translation of the Genko edition of the works of Honen Shonin composed in Japanese - also known as Collected Teachings of Kurodani Shonin: The Japanese Anthology (Wago Toroku)*, translated by Joji Atone and Yoko Hayashi, Wisdom Publications, Boston, 2011, p. 400-401

*

*“Nu există nici o contradicție între cuvintele sau faptele diverșilor Buddha. Din moment ce Shakyamuni ne-a încurajat pe noi, ființele obișnuite, ca de-a lungul întregii noastre vieți să rostim din toată inima doar Numele lui Amida și dacă ne-a asigurat că, după ce vom muri ne vom naște cu siguranță în acel tărâm, atunci toți Buddha din cele zece direcții laudă, confirmă și ne încurajează să facem acest lucru”.*¹⁴⁹

Honen Shonin, *Senchakushu*

*

*“Urmând calea Puterii Legământului, vor atinge, după moarte, nașterea în acel tărâm [Tărâmul lui Amida], unde îl vor întâlni pe Buddha Amida iar bucuria lor nu va avea sfârșit”.*¹⁵⁰

Honen Shonin, *Senchakushu*

*

*“La sfârșitul vieții, vor intra în locuința Buddhașilor – Tărâmul Pur”.*¹⁵¹

Honen Shonin, *Senchakushu*

*

*“După ce viața lor se va sfârși, practicanții nembutsu se vor naște cu siguranță în tărâmul Sukhavati”.*¹⁵²

¹⁴⁹ Honen's *Senchakushu – Passages on the Selection of the Nembutsu in the Original Vow (Senchaku Hongan Nembutsu Shu)*, translated and edited by Senchakushu English Translation Project, Kuroda Institute, University of Hawai'i Press, Honolulu and Sogo Bukkyo Kenkujo, Taisho University, Tokyo, p.104

¹⁵⁰ *Idem* p.110

¹⁵¹ Honen's *Senchakushu – Passages on the Selection of the Nembutsu in the Original Vow (Senchaku Hongan Nembutsu Shu)*, translated and edited by Senchakushu English Translation Project, Kuroda Institute, University of Hawai'i Press, Honolulu and Sogo Bukkyo Kenkujo, Taisho University, Tokyo, p.121

Honen Shonin, *Senchakushu*

*

*“Maestrul Shan-tao a spus că, aceia a căror credință în nașterea în Tărâmul Pur după moarte nu este suficient de profundă nu vor avea parte de protecția sfinților. În timp ce rostim nembutsu trebuie să avem credință profundă, să detestăm această lume impură¹⁵³ și să ne dorim din toată inima să renaștem în Tărâmul Pur”.*¹⁵⁴

Honen Shonin, *Wago Toroku*

*

“Întrebare: ‘Ce ar fi dacă ne-am pune viața de după moarte în mâinile unui zeu?’

*Răspuns: ‘Nu există nimic mai puternic decât să îți pui viitorul în mâinile lui Buddha Amida’”.*¹⁵⁵

Honen Shonin, *Dialoguri pe o sută patru zeci și cinci de subiecte*

*

*“Cel dintâi lucru pe care îl voi face după ce mă voi naște în Tărâmul Pur al Beatitudinii Supreme va fi să-mi aduc aminte de colegii de practică pe care i-am lăsat în urmă”.*¹⁵⁶

Honen Shonin, *Poeme*

*

¹⁵² *Idem*, p.124

¹⁵³ Cu alte cuvinte, să ne dorim evadarea din Samsara, adică din lumea nașterilor și morților repetate, în care nu există decât iluzie, atașamente și suferință.

¹⁵⁴ *The Promise of Amida Buddha: Honen's Path to Bliss* – the first English translation of the Genko edition of the works of Honen Shonin composed in Japanese - also known as *Collected Teachings of Kurodani Shonin: The Japanese Anthology (Wago Toroku)*, translated by Joji Atone and Yoko Hayashi, Wisdom Publications, Boston, 2011, p. 174

¹⁵⁵ *Idem*, p. 284

¹⁵⁶ *Idem*, p. 319

*“Rostește nembutsu și dorește-ți să te naști în Tărâmul Pur după moarte”.*¹⁵⁷

Honen Shonin, *Răspuns către Saburo din Tsunoto*

*

*“A te ruga pentru noroc în această lume efemeră și a uita chestiunea de cea mai mare importanță a eliberării în viața de după moarte nu este adevăratul scop al adepților nembutsu. Buddha Amida a spus că nembutsu este ‘practica cea corectă și adevărată’ pentru nașterea în Tărâmul Pur după moarte”.*¹⁵⁸

Honen Shonin, *Wago Toroku*

*

*“În ceea ce privește viața de după moarte, adeptul să nu aspire la nașterea în alte tărâmurile pure ale Buddhașilor în afara Tărâmului Pur al lui Buddha Amida, nici să speră că poate ajunge în Cerul Tusita al lui Buddha Maitreya și cu atât mai mult, să nu își dorească să renască în lumile iluzorii ale oamenilor sau zeilor”.*¹⁵⁹

Honen Shonin, *Wago Toroku*

*

*“Nimic altceva în afară de nembutsu nu ne poate face să renaștem în Tărâmul Pur după moarte. Nu vă spun toate acestea din mintea mea, ci redau întocmai învățătura sfintelor scripturi ca și cum aș ține textul lor în fața unei oglinzi. Vă rog, citiți scrierile sacre.”*¹⁶⁰

Honen Shonin, *Wago Toroku*

*

¹⁵⁷ Idem p. 352

¹⁵⁸ *The Promise of Amida Buddha: Honen's Path to Bliss – the first English translation of the Genko edition of the works of Honen Shonin composed in Japanese - also known as Collected Teachings of Kurodani Shonin: The Japanese Anthology (Wago Toroku), translated by Joji Atone and Yoko Hayashi, Wisdom Publications, Boston, 2011, p. 365*

¹⁵⁹ Idem p. 383

¹⁶⁰ Idem, p. 386

“În ceea ce privește ‘lucrarea supremă de a primi toate ființele’, unul dintre cele patru zeci și opt de legăminte din Marea Sutră spune: ‘Dacă după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile din toate cele zece direcții care, aspirând să se nască în tărâmul meu, îmi rostesc Numele chiar și numai de zece ori, nu se vor naște acolo prin Puterea Legământului meu, fie să nu ating perfecta Iluminare.’

*Astfel, practicanții care aspiră la nașterea în Tărâmul Pur sunt îmbrățișați și primiți de Puterea Legământului și sunt făcuți să se nască acolo atunci când viețile lor se vor sfârși. De aici denumirea de ‘lucrarea supremă de a primi toate ființele’”.*¹⁶¹
Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*

*

“Shakyamuni îndeamnă ființele obișnuite să rostească nembutsu din toată inima lor și de-a lungul întregii vieți; când vor muri, se vor naște cu siguranță în acel tărâm.

*Toți Buddha din cele zece direcții, fără nici un fel de excepție, laudă și recomandă această învățătură și de asemenea, sunt martori ai adevărului cuprins în ea. De ce? Pentru că marea lor compasiune apare din aceeași esență. Învățătura unui singur Buddha este învățătura tuturor Buddha; învățăturile tuturor Buddha sunt învățăturile fiecărui Buddha.”*¹⁶²

Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul III

*

“Maestrul templului Kuang-ming (Shan-tao) spunea: ‘[...] când viața ta se va sfârși, în exact momentul următor te vei naște în acel tărâm unde vei trăi plăcerea dharmică a non-acțiunii’¹⁶³ timp de nesfârșite (eterne) și nenumărate kalpa”.¹⁶⁴

¹⁶¹ *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 39.

¹⁶² *Idem* p. 92

¹⁶³ Aici “non-acțiunea” nu se referă la faptul că cei născuți în Tărâmul Pur vor fi neinteresați în a ajuta toate ființele (adică inactivi spiritual), ci că acțiunile lor nu

Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul III

*

*“La sfârșitul vieții acesteia vei intra în familia Buddhașilor, adică în Tărâmul Pur”.*¹⁶⁵

Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul III

*

*“Dintre mii de oameni care au primit învățătura lui față în față sau în alte moduri, timp de multe zile și ani, foarte puțini au fost lăsați să citească și să copieze această carte. Cu toate acestea, mie însumi maestrul Genku (Honen) mi-a permis să o copiez și să-i fac un portret. Acesta este avantajul practicii exclusive a Numelui adevăratei asigurări¹⁶⁶; aceasta este dovada clară a viitoarei mele nașteri în Tărâmul Pur.”*¹⁶⁷

Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul III

Aici, “viitoarea naștere în Tărâmul Pur” indică foarte clar faptul că aceasta va avea loc după moarte.

*

“În lucrarea Colecție de pasaje despre Tărâmul Păcii și Beatitudinii se spune:

vor avea drept cauză iluzia, ignoranța și diversele patimi oarbe care definesc faptele ființelor neiluminate.

¹⁶⁴ *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 125.

¹⁶⁵ *Idem* p. 132

¹⁶⁶ Rostirea Numelui pe baza credinței asigură nașterea în Tărâmul Pur după moarte.

¹⁶⁷ *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 338

*‘Am adunat aici cuvinte adevărate pentru a-i ajuta pe ceilalți să urmeze practica autentică ce duce la nașterea în Tărâmul Pur. Tot ceea ce îmi doresc este ca cei ce au atins deja această Naștere să-i conducă pe cei care vin după ei, iar cei care aspiră la Naștere să-și urmeze predecesorii, urmând în acest fel unul altuia într-o linie neîntreruptă până când oceanul nesfârșit al nașterii și morții va fi secăt definitiv’.*¹⁶⁸

Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul IV

*

*“Cei care aspiră la nașterea în Tărâmul Pur sunt primiți și niciodată abandonați de puterea Legământului și făcuți să atingă Nașterea în momentul morții”.*¹⁶⁹

Shinran Shonin, *Explicații ale inscripțiilor de pe rulourile sacre*

*

*“...’dacă nu se vor naște acolo, fie ca eu să nu ating cea mai înaltă Iluminare’*¹⁷⁰ :

Dacă cei care se încred în Legământ nu se vor naște în adevăratul tărâm adus la perfecțiune de Legământul Principal, atunci nu voi deveni un Buddha.

*Asta înseamnă că cei ce aspiră să se nască acolo sunt primiți de puterea Legământului și făcuți să atingă Nașterea la sfârșitul vieții lor”.*¹⁷¹

Shinran Shonin, *Explicații ale inscripțiilor de pe rulourile sacre*

¹⁶⁸ *Ibid*

¹⁶⁹ *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p.505.

¹⁷⁰ Fragment din Legământul Principal al lui Buddha Amida: „*Dacă după ce voi atinge Buddhitatea, ființele sensibile din cele zece direcții care se încred în mine cu o minte sinceră și aspiră să se nască în Tărâmul meu, rostind Numele (Namo Amida Bu) meu chiar și numai de zece ori, nu se vor naște acolo, fie ca eu să nu ating cea mai înaltă Iluminare.*”

¹⁷¹ *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p. 506.

*

“În ceea ce mă privește, nu adaug nici o semnificație condițiilor bune sau rele ale cuiva în clipele sale ultime. Cei în care shinjin este fixat definitiv nu au nici o îndoială, aflându-se așadar printre cei cu adevărat stabiliți. Din acest motiv, sfârșitul lor – chiar și al celor ignoranți – este unul fericit..”¹⁷²

Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 6

*

“Viața mea a ajuns acum la deplinătatea anilor ei. Cu siguranță mă voi naște în Tărâmul Pur înaintea ta, așa că în mod sigur te voi aștepta acolo.”¹⁷³

Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 12

Acest fragment dovedește faptul că Shinran asociază moartea lui iminentă cu nașterea în Tărâmul Pur.

*

“Din moment ce se află în stadiul de non-retrogresiune până la nașterea în Tărâmul Pur, se mai spune despre ei și că aparțin stadiului celor cu adevărat stabiliți. [...] Credincioșii se află în stadiul celor cu adevărat stabiliți până la nașterea în Tărâmul Pur.”¹⁷⁴

Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 13

După cum reiese din acest citat și altele asemănătoare, intrarea în stadiul de non-retrogresiune (stadiul celor cu adevărat stabiliți) în momentul apariției shinjinului sau a credinței nu este același lucru cu nașterea în Tărâmul Pur. Afirmția lui Shinran este foarte clară, acest

¹⁷² *Scrisorile lui Shinran (Mattosho)*, Seria traducerilor din buddhismul Shin 6, traducere de Rev Josho Adrian Cîrlea, IABC, Kyoto, 2004, p 30

¹⁷³ *Idem*. p. 43

¹⁷⁴ *Idem* p. 44 (corectat)

stadiu este anterior nașterii acolo – “*până la nașterea în Tărâmul Pur*”.

*

Iată un fragment dintr-o scrisoare trimisă lui Shinran Shonin de către Kyoshin:

*“Cei care ating adevăratul shinjin
ajung automat printre cei cu adevărat stabiliți
și intră în stadiul de non-retrogresiune,
de aceea, ei vor atinge în mod necesar Nirvana.*

*Declarația ‘vor atinge Nirvana’ înseamnă că, atunci când inima
celor care au adevăratul shinjin ajunge, la sfârșitul vieții lor, în
Tărâmul Împlinirii, acele persoane devin una cu lumina inimii lui
Tathagata.”¹⁷⁵*

Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 14

Ren’i, un alt discipol, i-a trimis răspunsul lui Shinran în care se confirmă faptul că afirmațiile lui de mai sus sunt adevărate:

“Am transmis în amănunt conținutul scrisorii tale lui Shonin iar el a spus că aceasta este în întregime fără de greșeală.”¹⁷⁶

*

*“Împlinirea dorinței puternice a lui Myoho-bo de a se naște în
Tărâmul Pur este cu siguranță sărbătorită de cei din provincia
Hitachi care au aceeași aspirație.”¹⁷⁷*

Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 19

Aici Shinran se referă la moartea lui Myoho-bo pe care o echivalează cu nașterea în Tărâmul Pur.

¹⁷⁵ *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p. 541.

¹⁷⁶ *Idem* p. 543.

¹⁷⁷ *Idem* p. 550.

*

“Vă rog citiți copiile după 'Esențialul Crediței' de Seikaku, 'Despre puterea personală și Puterea Celuilalt' și alte tratate pe care vi le-am trimis înainte. Astfel de oameni sunt cei mai buni învățători ai epocii noastre. Din moment ce s-au născut deja în Tărâmul Pur, nimic nu poate depăși ceea ce este scris în tratatele lor. Ei au înțeles pe deplin învățătura Maestrului Honen și din acest motiv au atins nașterea perfectă în Tărâmul Pur”¹⁷⁸

Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 19

În momentul în care a trimis această scrisoare, maestrul Seikaku și Ryukan erau deja morți, ceea ce înseamnă că nașterea lor în Tărâmul Pur **nu** a fost atinsă în timpul vieții, ci după moarte, lucru de la sine înțeles pentru Shinran.

*

În timp ce îi critica pe unii discipoli, Shinran a spus: *“astfel de oameni nu au nici o aspirație pentru nembutsu sau pentru Legământul lui Buddha și, în acest fel, oricât de sârguincios ar recita nembutsu cu această atitudine este dificil pentru ei să atingă Nașterea de după moarte”*.¹⁷⁹

Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 19

*

“Sunt foarte trist să aud vestea legată de Kakunen-bo. M-aș fi așteptat să ajung înaintea lui în Tărâmul Pur, însă din păcate, am fost lăsat în urmă. Asta mă întristează nespun de mult. Kakushin-bo, care a plecat anul trecut, a ajuns cu siguranță în Tărâmul Pur și ne așteaptă. De asemenea, eu însumi îi voi întâlni acolo; toate acestea sunt imposibil de descris în cuvinte. Spusele lui Kakunen-bo nu difereau deloc de ceea ce eu însumi am propovăduit atâta timp, ceea ce înseamnă că amândoi mergem în același loc – Tărâmul Pur. Dacă

¹⁷⁸ *Ibid*

¹⁷⁹ *Idem* p. 551.

*voi mai fi însă în viață în a zecea lună a anului viitor ne vom putea reîntâlni în această lume. De asemenea, din moment ce credința ta nu diferă deloc de a mea, chiar dacă eu plec înaintea ta, fii sigur că te voi aștepta în Tărâmul Pur”.*¹⁸⁰

Shinran Shonin, *Scrisori neincluse în colecție*, Scrisoarea 2

Aici din nou, Shinran echivalează moartea unor discipoli apropiați (Kakunen-bo și Kakushin-bo) cu nașterea în Tărâmul Pur .

*

*“Mai mult decât atât, nedorind să mergem în Tărâmul Pur foarte repede, ne temem că am putea muri chiar și când suntem puțin bolnavi; aceasta este de asemenea, acțiunea patimilor oarbe. Ne este foarte greu să abandonăm această veche casă a durerii unde am migrat până acum timp de nenumărate kalpa și nu suntem plini de dor după Tărâmul Pur al păcii, unde ne vom naște până la urmă. Cât pot fi de puternice patimile noastre oarbe! Dar deși nu ne prea dorim să părăsim această lume Saha, în momentul în care legăturile noastre karmice cu ea sunt rupte și în cele din urmă murim, vom merge în acel tărâm.”*¹⁸¹

Shinran Shonin, *Tannisho*, capitolul 9

*

*„Cel mai important lucru este să păstrați ferm în mintea și inima voastră credința Puterii Celuilalt. Dincolo de asta, să spuneți nembutsu fie că mergeți, că stați așezați, în picioare sau întinși, în semn de recunoștință față de bunăvoința lui Buddha Amida. Dacă aveți această înțelegere, nașterea ce va urma în Tărâmul Pur este pe deplin asigurată.”*¹⁸²

Rennyō Shonin, *Scrisori*

¹⁸⁰ *Idem* p. 579 - 580.

¹⁸¹ *Idem*, p. 666.

¹⁸² *Rennyō Shonin Ofumi: The Letters of Rennyō*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.16

Expresia „nașterea ce va urma în Tărâmul Pur” este foarte clară și nu înseamnă deloc „aici și acum”, în această viață așa cum vom vedea și în pasajele următoare.

*

„Nu știi de ce dar în ultimul timp (vara asta) am căzut adeseori pradă somnolenței și când mă gândesc de ce sunt atât de amorțit și apatic nu am nici o îndoială că momentul morții ce duce la nașterea în Tărâmul Pur ar putea fi foarte aproape.”¹⁸³

Rennyō Shonin, *Scrisori*

*

„Femeile care devin soții ale preoților de pe acest munte din Yoshizaki să fie conștiente că toate acestea se întâmplă deoarece condițiile din viețile lor trecute sunt puternice și profunde. Totuși, această conștientizare nu va apărea decât după ce își vor da seama că viața de după moarte este o chestiune de cea mai mare importanță și după ce credința s-a stabilit definitiv în inima lor. De aceea, femeile care sunt neveste de preoți trebuie ca prin toate mijloacele, să atingă credința neclintită.

Mai întâi, pentru că ceea ce se înțelege prin minte stabilită în tradiția noastră diferă foarte mult și este superioară în general înțelegerii școlilor Jodo¹⁸⁴, ea este numită marea credință a Puterii Celuilalt. De aceea, trebuie să fim conștienți de faptul că, cei care au atins această credință - zece din zece și o sută dintr-o sută - sunt asigurați de nașterea ce va urma în Tărâmul Pur..”¹⁸⁵

¹⁸³ *Idem* p.17

¹⁸⁴ Prin „școlile Jodo” Rennyō se referă la diversele ramuri ale școlii Jodoshu, create de unii discipoli ai lui Honen Shonin, alții decât Shinran, care însă nu au înțeles corect învățătura Maestrului lor.

¹⁸⁵ *Rennyō Shonin Ofumi: The Letters of Rennyō*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.22

*

„Dacă vrei să atingi credința în Buddha Amida trebuie să realizezi în primul rând că viața omului este asemenea unui vis ori unei iluzii și că viața de după moarte din Tărâmul Pur este într-adevăr rezultatul plin de beatitudine în eternitate; că viața umană înseamnă bucuria unor cincizeci - o sută de ani, în timp ce viața de după moarte este chestiunea de cea mai mare importanță.”¹⁸⁶

Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

„Ceea ce trebuie să ne dorim este **nașterea în Tărâmul Pur după moarte**, cel pe care trebuie să ne bazăm este Tathagata Amida. [...] Și totuși, preoții din această regiune se află într-o serioasă contradicție cu Dharma lui Buddha. Ei îi numesc pe adepții de la care primesc donații, 'buni discipoli' sau 'oameni credincioși'. Aceasta este o greșeală gravă. De asemenea, discipolii au senzația că dacă oferă multe lucruri preoților vor fi salvați de puterea acestora. Și asta este o mare greșeală. Din această cauză, între preoți și discipolii lor nu există nici un fel de înțelegere a credinței specifice tradiției noastre. Asta este jalnic. Fără îndoială că nici preoții și nici discipolii lor nu se vor naște în Tărâmul Pur, ci vor cădea în iad.

Cu toate că deplângem această situație, tot nu o deplângem îndeajuns, cu toate că ne mâhnește și ne întristează, mâhnirea noastră ar trebui să fie și mai adâncă. De acum înainte, preoții să-i caute pe cei care cunosc în detaliu marea credință a Puterii Celuilalt, să facă în așa fel încât propria lor credință să fie pe deplin stabilă și apoi să predea esențialul acelei credințe discipolilor lor. Atunci vor atinge cu siguranță împreună **nașterea care va veni în Tărâmul Pur - chestiunea de cea mai mare importanță.**”¹⁸⁷

¹⁸⁶ *Idem* p.23

¹⁸⁷ *Idem* p.24

*

”Cel mai important lucru este să abandonăm celelalte practici și să ne refugiem în practica adevărată. A ne refugia în practica adevărată înseamnă să ne bazăm din toată inima noastră și fără nici o îndoială pe Tathagata Amida. Ființele sensibile din cele zece direcții care au această credință sunt primite de lumina lui Amida; El nu le abandonează niciodată iar în momentul morții le va duce fără greș în Tărâmul Pur. Doar prin credința sinceră ne vom putea naște în Tărâmul Pur. Cât de ușor și fără nici un efort din partea noastră atingem această minte stabilită! Din acest motiv, cele două caractere ‘anjin’ înseamnă ‘minte ușor de atins’.”¹⁸⁸

Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

”Trebuie să înțelegem că am fost primiți în lumina atot-pătrunzătoare a lui Tathagata Amida și că vom sălășlui în ea de-a lungul întregii noastre vieți. Apoi, când vom muri, Amida ne va duce imediat în adevăratul tărâm al împlinirii (Tărâmul Pur).”¹⁸⁹

Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

”Cum ar trebui să ne încredem în Tathagata Amida pentru a fi salvați în legătură cu chestiunea de cea mai mare importanță a vieții de după moarte? În momentul în care ne încredem fără nici o îndoială sau îngrijorare în Tathagata Amida, abandonând toate celelalte practici și acțiuni virtuozose amestecate¹⁹⁰, Amida trimite

¹⁸⁸ *Idem*, p.43

¹⁸⁹ *Idem* p.46

¹⁹⁰ A abandona ”toate celelalte practici și acțiuni virtuozose amestecate” înseamnă a ne baza exclusiv pe Puterea lui Buddha Amida pentru atingerea nașterii în Tărâmul Pur. Abandonăm acțiunile virtuozose amestecate în sensul că nu avem senzația că nașterea în Tărâmul Pur are loc datorită așa ziselor noastre fapte bune. În conformitate cu Shinran o ființă neiluminată, fiind încă centrată în ego, nu este

către noi lumina Sa nemărginită în care ne primește și nu ne abandonează niciodată. Aceasta se numește ‘a primi avantajul luminii lui Tathagata Amida care îmbrățișează toate ființele.’ Se mai numește de asemenea, ‘a primi avantajul Legământului care nu ne abandonează niciodată.’ După ce am fost primiți în acest fel în lumina lui Tathagata Amida ne vom naște în adevăratul tărâm al împlinirii imediat ce viața noastră se va sfârși. Să nu vă îndoiiți niciodată de acest lucru.”¹⁹¹

Rennyō Shonin, *Scrisori*

*

*”În această provincie dar și în altele, sunt multe persoane care se află în gravă contradicție cu învățătura tradiției noastre despre mintea stabilită. Fiecare are senzația că a înțeles corect și foarte puțini se gândesc să facă efortul de a atinge adevărata credință întrebându-i pe ceilalți despre viziunile și interpretările greșite ale Dharmei. Acesta este un atașament penibil. Dacă **nașterea ce va urma** în tărâmul împlinirii nu este stabilită definitiv după o căință rapidă și confesiune a acestor viziuni și dacă nu se acceptă credința autentică a tradiției noastre, vor ajunge precum aceia care au mers la un munte plini de comori și s-au întors de acolo cu mâinile goale.”¹⁹²*

Rennyō Shonin, *Scrisori*

*

în stare să facă adevărate fapte bune și nu poate avea adevărate merite și virtuți pe care să se bazeze (să le transfere către) în atingerea nașterii în Tărâmul Pur. După el, faptele noastre bune vor fi mereu **amestecate** cu otrava egoismului. Numai Buddha (Tathagata) Amida, fiind fără de ego, este cu adevărat virtuos și își poate transfera meritele și virtuțile către nașterea tuturor ființelor în Tărâmul Său Pur.

¹⁹¹ Rennyō Shonin *Ofumi: The Letters of Rennyō*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.60-61

¹⁹² *Idem*, p.67

*"Cei în care mintea stabilită nu a fost încă realizată (mianjin) [...] trebuie ca prin toate mijloacele să atingă credința Puterii Celuilalt care se bazează pe adevărul și realitatea Legământului Principal, stabilindu-și în acest fel **nașterea ce va urma** în tărâmul împlinirii. În acest fel vor putea să-și exprime recunoștința față de bunăvoința Maestrului fondator. [...] Aceasta este în deplin acord cu ceea ce Shan-tao a spus în comentariul său:*

*'A avea tu însuși credință și a-i călăuzi pe ceilalți către credință este cel mai dificil dintre toate lucrurile dificile; a propovădui marea Compasiune și a-i trezi pe ceilalți către ea înseamnă a răspunde cu recunoștință bunăvoinței lui Buddha.'*¹⁹³

Rennyō Shonin, *Scrisori*

*

*"Dacă există încă, printre noi, unii care nu au primit credința - adică nu au înțeles adevărul și realitatea Legământului Principal - nu avem încotro decât să acceptăm faptul că aceștia nu au primit încă impulsul binelui karmic din trecut¹⁹⁴. Dacă binele lor karmic din trecut nu se manifestă, atunci totul este în zadar iar **nașterea ce va urma** în Tărâmul Pur nu poate fi stabilită."*¹⁹⁵

Rennyō Shonin, *Scrisori*

*

¹⁹³ *Idem*, p.69

¹⁹⁴ „Binele din trecut” reprezintă karma bună din viețile trecute și această viață, care se manifestă acum printr-o stare a minții deschisă și receptivă față de mesajul Legământului Principal al lui Buddha Amida. În Jodo Shinshu practica principală este „monto” – „a asculta” învățătura. Mulți însă aud învățătura despre Legământul Principal dar nu toți sunt deschiși față de ea. Această deschidere este foarte importantă în tradiția noastră și este manifestarea binelui din trecut. De asemenea, dacă ascultăm învățătura în mod repetat, devenind îmbibați cu Dharma în toată ființa noastră, această ascultare permanentă va deveni tot un fel de „bine din trecut” care ne va face deschiși față de Legământul Principal.

¹⁹⁵ *Rennyō Shonin Ofumi: The Letters of Rennyō*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.70

”Ceea ce trebuie să ținem minte este că nașterea noastră în Tărâmul Pur este stabilită definitiv prin bunăvoința fără limite a lui Tathagata Amida; având această înțelegere să spunem 'Namo Amida Butsu' indiferent că suntem treji sau dormim¹⁹⁶, în semn de recunoștință pentru bunăvoința Sa.

*De ce altceva mai avem nevoie pentru **nașterea în Tărâmul Pur după moarte**? Ce jalnic este faptul că unii îi induc pe alții în eroare discutând despre învățături false cu origine incertă și necunoscute școlii noastre, alterând în acest fel transmisia Dharmei autentice. Trebuie să reflectați cu atenție asupra acestor lucruri.*”¹⁹⁷

Rennyō Shonin, *Scrisori*

*

”Astfel, odată ce primim credința care se exprimă în mod natural prin nembutsu, trebuie să înțelegem că deși suntem ființe mizerabile și posesoare ale unei karme negative, făcători de rele toată viața noastră, când această credință se trezește în noi pentru prima dată suntem imediat salvați de lucrarea de neconceput a Legământului lui Buddha Amida. Apoi, recunoscând din adâncul inimii noastre bunăvoința Legământului Principal - cauza atotputernică a nașterii în Tărâmul Pur - să spunem nembutsu indiferent că suntem treji sau dormim, în semn de recunoștință față de bunăvoința lui Buddha.

*Nimic altceva în afara acestor lucruri nu ne este de nici un folos pentru **atingerea nașterii în Tărâmul Pur după moarte**, însă cu toate acestea, unii vorbesc într-un mod absurd - ca și cum ceva ar lipsi - despre învățături necunoscute și excentrice care nu au fost transmise în tradiția noastră, ducându-i pe alții în confuzie și alterând transmisia autentică a Dharmei. Trebuie să reflectăm cu atenție asupra acestor lucruri.*”¹⁹⁸

¹⁹⁶ Adică indiferent de condițiile exterioare. Nembutsu poate fi rostit în orice timp, loc și de către oricine.

¹⁹⁷ *Rennyō Shonin Ofumi: The Letters of Rennyō*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.73

¹⁹⁸ *Idem*, p.78-79

Rennyo Shonin, *Scrisori*

Mai ales în zilele noastre, când diverse învățături greșite primesc din ce în ce mai multă susținere în sangha internațională, trebuie să reflectăm cu atenție asupra avertismentelor lui Rennyo Shonin.

*

”Dacă cei ce doresc să se nască după moarte în Tărâmul Pur nu ajung să primească credința în urma influenței karmei din trecut, nașterea acolo este imposibilă. Așa cum spunea Maestrul fondator: ‘Dacă ajungi să ai credință, bucură-te de condițiile din trecutul îndepărtat’.”¹⁹⁹

Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

*”Oamenii trăiesc fără să fie conștienți de moartea care poate veni oricând, atât la bătrâni cât și la tineri. Existența noastră este atât de efemeră precum licărirea unui fulger sau roua de dimineață iar vântul impermanenței ne poate lovi chiar acum. Cu toate acestea, nu ne gândim decât la cum să ne prelungim viața cât mai mult posibil, fără să aspirăm la **nașterea în Tărâmul Pur după moarte**. Ce jalnic este acest lucru!*

Așadar, de acum înainte, să ne încredem din toată inima în Legământul Principal al lui Buddha Amida. Refugiindu-ne cu hotărâre în Buddha al Vieții Infinite, să aspirăm la nașterea în adevăratul tărâm al împlinirii și să rostim Numele Lui.”²⁰⁰

Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

”Când ne refugiem pentru prima oară și fără nici o îndoială în Legământul Principal nașterea în Tărâmul Pur vine imediat dacă murim atunci. Dar dacă viața noastră durează mai mulți ani, să continuăm să rostim nembutsu în semn de recunoștință pentru

¹⁹⁹ *Idem*, p.82

²⁰⁰ *Idem*, p.84

bunăvoința lui Buddha și să așteptăm momentul morții pentru a ajunge acolo."²⁰¹

Rennyō Shōnin, *Scrisori*

*

"Mintea stabilită a tradiției noastre înseamnă să abandonați înclinația către alte diverse practici și să vă încredeți din toată inima în Tathagata Amida, fără să vă temeți de iluziile și karma voastră rea. Să nu aveți nici cea mai mică îndoială că ființele sensibile care se bazează din toată inima pe Amida pentru a-și rezolva odată pentru totdeauna problema de cea mai mare importanță a vieții de după moarte, vor fi cu toții salvați. Aceia care au obținut înțelegerea profundă a acestor lucruri se vor naște cu siguranță în Tărâmul Pur, zece din zece și o sută dintr-o sută."²⁰²

Rennyō Shōnin, *Scrisori*

*

"Dacă ținem cont de faptul că tărâmul oamenilor este un loc al impermanenței atât pentru tineri cât și pentru bătrâni, cu siguranță că la un moment dat ne vom îmbolnăvi și vom muri. Toți trebuie să înțelegem că din cauza condițiilor unei astfel de lumi, este esențial să atingem cât mai repede o credință stabilă și să fim în acest fel, siguri de nașterea care va veni în Tărâmul Beatitudinii Supreme."²⁰³

Rennyō Shōnin, *Scrisori*

*

²⁰¹ *Idem*, p.87

²⁰² *Scrisorile Maestrului Rennyō (Gobunsho)* - Seria traducerilor din buddhismul Jodo Shinshu, nr 8, traducere de Rev Josho Adrian Cirlea, IABC, Kyoto, 2005, p.50, p.101

²⁰³ *Rennyō Shōnin Ofumi: The Letters of Rennyō*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.102

”Când abandonăm celelalte practici și ne încredem din toată inima noastră în Buddha Amida pentru a fi salvați în ceea ce privește viața de după moarte, nu există nici o îndoială că ne vom naște în Tărâmul Beatitudinii Supreme.”²⁰⁴

Rennyō Shonin, *Scrisori*

*

”Acea care nu se preocupă de viața lor de după moarte sunt considerați ignorați chiar dacă ar fi experți în cele optzeci de mii de învățături Dharma; aceia care și-au rezolvat problema vieții de după moarte sunt considerați înțelepți chiar dacă sunt mireni ce nu știu să citească. Așa se spune.”²⁰⁵

Rennyō Shonin, *Scrisori*

*

”Așa cum spunea Maestrul Shinran, nici un bărbat sau femeie nu vor putea fi salvați dacă nu se încred în Legământul Principal al lui Buddha Amida. Așadar, să nu existe nici un fel de îndoială că aceia care abandonează toate celelalte practici și se încred din toată inima lor în Tathagata Amida pentru a fi salvați în legătură cu viața de după moarte, se vor naște în Tărâmul Împlinirii zece din zece și o sută dintr-o sută, indiferent ce fel de oameni ar fi ei.”²⁰⁶

Rennyō Shonin, *Scrisori*

*

”Către toate femeile, dacă vă pasă cu adevărat de viața de după moarte și vă întoarceți către Dharma lui Buddha cu devoțiune sinceră, nu trebuie să faceți altceva decât să vă încredeți în

²⁰⁴ *Idem*, p.104

²⁰⁵ *Scrisorile Maestrului Rennyō (Gobunsho)* - Seria traducerilor din buddhismul Jodo Shinshu, nr 8, traducere de Rev Josho Adrian Cirlea, IABC, Kyoto, 2005, p.59

²⁰⁶ *Rennyō Shonin Ofumi: The Letters of Rennyō*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.108

Tathagata Amida și, lăsând la o parte celelalte practici, să vă bazați din toată inima pe Amida, fiind complet sigure de eliberarea voastră în viața de după moarte. Atunci vă veți naște fără greș în tărâmul fericirii. Să nu vă îndoiiți niciodată de acest lucru.”²⁰⁷

Rennyō Shōnin, *Letters*

*

” În atingerea minții stabilite recomandată de Shinran, Maestrul tradiției noastre, trebuie pur și simplu să nu luăm în seamă faptul că suntem ființe neputincioase posesori ai unei karme profund negative, să renunțăm la înclinația de a îndeplini diverse practici și la goana după acumularea de merite și să ne încredem din toată inima și din tot cugetul nostru în Tathagata Amida, fiind pe deplin siguri de eliberarea noastră în legătură cu viața de după moarte. Atunci Amida ne salvează pe toți fără nici o excepție, zece din zece și o sută dintr-o sută.”²⁰⁸

Rennyō Shōnin, *Scrisori*

*

”Deoarece impermanența acestei lumi ne face să nu putem fi siguri de nimic atât în ceea ce-i privește pe tineri cât și pe bătrâni, trebuie să luăm imediat în calcul chestiunea de cea mai mare importanță a vieții de după moarte și să ne încredem din toată inima noastră în Buddha Amida și să spunem nembutsu.”²⁰⁹

Rennyō Shōnin, *Scrisori*

²⁰⁷ *Scrisorile Maestrului Rennyō (Gobunshō) - Seria traducerilor din buddhismul Jōdo Shinshū*, nr 8, traducere de Rev Josho Adrian Cirlea, IABC, Kyoto, 2005, p.69

²⁰⁸ *Idem*, p.70

²⁰⁹ *Rennyō Shōnin Ofumi: The Letters of Rennyō*, translated from the Japanese (Taishō, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.118-119

2) Pasaje care dovedesc faptul că nașterea în Tărâmul Pur are loc după moarte și înseamnă atingerea Iluminării (Nirvanei/Buddheității)

”Oricât de mult ați practica în această viață nu are cum să dureze mult timp. Însă după moarte vă veți naște în tărâmul lui Amitayus (Amida) unde veți avea parte de beatitudine nesfârșită. Fiind întotdeauna în armonie cu Calea, nu veți mai cădea în nașterile și morțile repetate și nici nu veți mai fi afectați de lăcomie, furie și ignoranță.”²¹⁰

Buddha Shakyamuni, *Marea Sutră*

*

*”Vorbind la modul general, practicantul nembutsu este lăudat cu cele cinci însușiri deosebite și binecuvântat cu protecția Celor Doi Onorați (Avalokitesvara și Mahasthamaprapta). Acestea sunt avantajele din prezent. Avantajul **din viitor** (după moarte) este că practicantul se va naște în Tărâmul Pur și va deveni un Buddha”.*²¹¹

Honen Shonin, *Senchakushu*

*

”Citim în comentariul Maestrului de la templul Kuang-ming (Shan-tao):

*‘[...]Trebuie să ne devotăm cu sinceritate acestei învățături până la sfârșitul zilelor noastre și după ce vom abandona aceste trupuri impure să realizăm beatitudinea naturii Dharma’.*²¹² ”²¹³

²¹⁰ *The Three Pure Land Sutras*, translated by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, revised second edition, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 2003, p. 53

²¹¹ *Honen’s Senchakushu – Passages on the Selection of the Nembutsu in the Original Vow (Senchaku Hongan Nembutsu Shu)*, translated and edited by Senchakushu English Translation Project, Kuroda Institute, University of Hawai’i Press, Honolulu and Sogo Bukkyo Kenkujo, Taisho University, Tokyo, p.124

²¹² Aici ”natura Dharma” se referă la natura de Buddha.

Ființele din samsara ori ființele neiluminate sunt asemenea unor semințe căzute într-un sol neroditor. Chiar dacă potențialul oricărei semințe este să devină un

Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul IV

*

”Fie că cineva rămâne în urmă (în viață) sau pleacă mai devreme (moare înainte) este foarte dureros să fi despărțit prin moarte. Însă acela care va atinge primul Nirvana se angajează să-i salveze fără greș în primul rând pe aceia care i-au fost apropiați și îi ghidează pe cei cu care a fost legat karmic, rudele sale și prietenii.”²¹⁴

Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 14

*

” Cât despre mine, Shinran, nu am spus nembutsu nici măcar o singură dată pentru odihna tatălui meu și a mamei mele care au murit. De fapt, toate ființele sensibile fără nici o excepție, au fost părinții sau frații și surorile noastre de-a lungul nenumăratelor vieți,

copac, dacă e plantată într-un pământ sărăcăcios, lipsit de nutrienții necesari și în prezența multor buruieni, aceasta nu se va dezvolta.

Asemenea semințelor, potențialul oricărei ființe este să devină un Buddha (asta este ceea ce se înțelege prin “toate ființele au natura de Buddha”), însă pentru că ne aflăm în această lume samsarică, ea însăși efectul și ecoul karmei noastre negative, nu putem crește și nu ne putem transforma în Buddhași.

Exact din acest motiv, avem nevoie să îl lăsăm pe Amida să ne ducă în Tărâmul Său Pur. Acest Tărâm este cel mai bun sol pentru ca niște semințe asemenea nouă să își dezvolte rapid potențialul lor natural și să devină Buddhași. Spre deosebire de diferitele planuri de existență samsarice, Tărâmul Pur este pământul Iluminării sau grădina perfectă manifestată de Buddha Amida unde totul conduce la Iluminare. Așadar, trebuie să ne încredem pur și simplu în El și să ne dorim să fim plantați (să renaștem) acolo, unde primind toți nutrienții necesari și nefiind împiedicați de nici un fel de buruieni, ne vom transforma în Copaci ai Iluminării.

²¹³ *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 175.

²¹⁴ *Scrisorile lui Shinran (Mattosho)*, Seria traducerilor din buddhismul Shin 6, traducere de Rev Josho Adrian Cîrlea, IABC, Kyoto, 2004, p. 51-52.

în multe stări de existență. Atingând Buddhitatea după această viață îi vom putea salva pe fiecare dintre ei."²¹⁵

Shinran Shonin, *Tannisho*, capitolul 5

*

"Datorită luminii lui Amida ce strălucește deasupra noastră, ajungem să primim shinjinul (credița) cel tare precum diamantul. În chiar momentul în care credința se trezește pentru prima oară în noi, Amida ne așează în stadiul celor cu adevărat stabiliți. Iar când viețile noastre se vor sfârși, toate patimile oarbe și piedicile rele fiind transformate, suntem făcuți capabili să înțelegem lipsa de început a întregii existențe"^{216, 217}.

Shinran Shonin, *Tannisho*, capitolul 14

*

"Dacă ne încredem în Legământul lui Amida care ne primește și nu ne abandonează niciodată, atunci chiar dacă datorită unor împrejurări neprevăzute comitem o faptă rea și murim fără să spunem nembutsu, tot ne vom naște imediat în Tărâmul Pur. Mai mult, chiar dacă spunem nembutsu în momentul morții, această recitare nu este nimic altceva decât expresia recunoștinței noastre pentru bunăvoința lui Amida, încredințându-ne astfel lui Buddha din ce în ce mai mult pe măsură ce momentul Iluminării se apropie."²¹⁸

Shinran Shonin, *Tannisho*, capitolul 14

*

²¹⁵ *Tannisho - plângere împotriva abaterilor de la adevăratul shinjin*, Seria traducerilor din buddhismul Shin 6, traducere din limba engleză de Josho Adrian Cirlea, IABC, Kyoto, 2003, p. 10

²¹⁶ "Lipsa de început a întregii existențe" înseamnă atingerea Înțelepciunii lui Buddha care trece dincolo de orice dualitate de genul, "început și sfârșit", "samsara și nirvana", etc.

²¹⁷ *Tannisho - plângere împotriva abaterilor de la adevăratul shinjin*, Seria traducerilor din buddhismul Shin 6, traducere din limba engleză de Josho Adrian Cirlea, IABC, Kyoto, 2003, p. 27

²¹⁸ *Idem*, p. 28

” Se poate oare spune despre aceia care vorbesc despre atingerea Iluminării în această viață că manifestă diverse corpuri ale acomodării²¹⁹, că posedă cele treizeci și două de caracteristici²²⁰ și cele optzeci de semne ale lui Buddha²²¹ și că propovăduiesc Dharma pentru a ajuta ființele sensibile în același fel ca Sakyamuni? Asta este ceea ce înseamnă a atinge Iluminarea în această viață. Se spune într-un imn:

'Când apare momentul potrivit ca shinjinul indestructibil precum diamantul să se stabilească în noi, Amida ne învăluie și ne protejează cu lumina compasiunii sale, depărtându-ne pentru totdeauna de lumea nașterii și a morții'.

*Asta înseamnă că în momentul în care shinjinul (credița) se stabilește în noi, suntem primiți și niciodată abandonați și de aceea nu vom mai transmigra în viitor în cele șase lumi. Doar atunci ne despărțim pentru totdeauna de naștere și moarte. **Conștientizarea acestor lucruri poate fi ea greșit numită 'atingere a Iluminării'?** Este păcat că poate apărea o asemenea înțelegere falsă.*

Regretatul nostru Maestru spunea:

*' În conformitate cu adevărata esență a Căii Tărâmului Pur, **adeptii se încred în Legământul Principal în această viață și ating Iluminarea în Tărâmul Pur; aceasta este învățătura pe care am primit-o'.** ”²²²*

Tannisho, capitolul 15

²¹⁹ Nirmanakaya, în sanscrită. Vezi subcapitolul referitor la Cele trei corpuri ale lui Buddha Amida din această carte.

²²⁰ „Treizeci și două de caracteristici”, se referă la cele treizeci și două de semne fizice ale desăvârșirii atribuite unui Buddha și unui Cakravatin (rege ideal).

²²¹ „Optzeci de semne ale lui Buddha”, se referă la cele optzeci de caracteristici fizice importante ale unui Buddha. Acestea sunt caracteristici fizice minore ce însoțesc cele treizeci și două de semne principale.

²²² Tannisho - plângere împotriva abaterilor de la adevăratul shinjin, Seria traducerilor din buddhismul Shin 6, traducere din limba engleză de Josho Adrian Cirlea, IABC, Kyoto, 2003, p. 30-31

Nașterea în Tărâmul Pur și atingerea Iluminării sunt atinse după moarte. Shinjin sau încrederea în Legământul Principal al lui Buddha Amida, care se primește în această viață și ne face să intrăm în stadiul celor asigurați de nașterea în Tărâmul Pur nu trebuie confundată cu atingerea efectivă a nașterii în Tărâmul Pur. De aceea, adevărata învățătură este:

”adeptii se încred în Legământul Principal în această viață și ating Iluminarea în Tărâmul Pur²²³”.

3) Pasaje care arată calitățile iluminate ale celor născuți în Tărâmul Pur al lui Buddha Amida și care nu pot fi găsite în mințile și trupurile samsarice de “aici și acum” ale adeptilor neiluminați

M-am întrebat adeseori, cum poate susține cineva o asemenea idee aberantă cum că Tărâmul Pur ar fi ”aici și acum” sau ”în mintea noastră” dacă nu poate manifesta efectiv, aici și acum, toate calitățile Tărâmului Pur? Cum poate acel om să se afle în Tărâmul Pur dar să aibe în continuare o minte impură și să fie neiluminat? Aceste constatări de bun simț sunt suficiente pentru a realiza că astfel de viziuni nu aparțin Porții Dharma a Tărâmului Pur ori învățăturii bazate pe credința simplă a școlii Jodo Shinshu.

²²³ **Întrebare:** Ce parte a minții noastre merge în Tărâmul Pur? Este vorba de mintea pe care o avem acum? Adică noi cei de acum mergem în Tărâmul Pur?

Răspuns: Ceea ce știm cu siguranță este că nașterea în Tărâmul Pur are loc după moartea fizică. Asta este ceea ce maeștrii tradiției noastre au propovăduit și ceea ce scrie în sutre.

La moarte, „fluxul conștiinței” părăsește acest trup fizic și în loc să treacă prin bardo sau starea intermediară și apoi în alte stări de existență supuse iluziei, ajunge direct în Tărâmul Pur unde Iluminarea apare imediat. În exact acel moment al nașterii în Tărâmul Pur, iluziile minții/conștiinței noastre se topesc automat precum gheața în apropierea focului iar adevărata noastră natură iluminată este dezvăluită. Așadar, putem spune că mergem în Tărâmul Pur așa cum suntem acum dar odată ajunși acolo, în mediul sigur și iluminat al lui Amida, ne transformăm în ceva complet diferit, adică în Buddhași atot-iluminați.

Însă toate acestea sunt imposibil de înțeles la nivelul la care ne aflăm acum de ființe neiluminate și de aceea nu pot intra în detalii. Acum tot ceea ce trebuie să facem este să ne încredem în Amida. Jodo Shinshu este calea credinței simple, nu a înțelegerii în această viață a naturii ultime a minții.

Se spune în *Marea Sutră*:

*”Înfățișarea lor este superbă, nobilă și majestuoasă, de neegalat în toate lumile și nici o ființă, cerească sau umană, nu poate fi comparată cu ei. Toți sunt înzestrați cu corpuri ale Naturaleții, Vidului și Infinitului.”*²²⁴

Așadar, sunt cumva acei învățați care pretind că Tărâmul Pur este ”aici și acum” înzestrați ”cu corpuri ale Naturaleții, Vidului și Infinitului”?

Shinran însuși a făcut referire la fragmentul anterior din *Marea Sutră* în lucrarea *Pasaje pe Calea Tărâmului Pur*:

*”Înfățișarea lor este impunătoare și minunată, de neegalat în toate lumile. Caracteristicile lor, subtile și delicate, nu aparțin oamenilor și zeilor; cu toții au trupuri ale Naturaleții, Vidului și Infinitului.”*²²⁵

Au ei culoarea aurului pur, așa cum li s-a promis celor născuți în Tărâmul Pur?

”Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din tărâmul meu”²²⁶ nu vor avea cu toții culoarea aurului pur, fie să nu ating Iluminarea perfectă”. (al 3-lea Legământ).

²²⁴ *The Three Pure Land Sutras*, translated by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, revised second edition, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 2003, p.31

²²⁵ *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p.300

²²⁶ Ființele născute în Tărâmul Pur sunt uneori numite ”oameni și devași (zei) din tărâmul meu”, ceea ce nu înseamnă că în Tărâmul Pur există cele șase tărâmurii neiluminate ale existenței, anume iaduri, spirite flămânde, animale, oameni, spirite combative (asura/semizeii) sau zei. Shakyamuni însuși a explicat în *Marea Sutră* că expresia ”oameni și devași” din Tărâmul Pur apare în acest discurs doar în relație cu stările lor de existență de înaintea de a se naște în Tărâmul Pur:

”Au aceeași formă și nici o diferență nu există între ei, fiind numiți ”zei” (deva) și ”oameni” doar ca analogie cu stările de existență din alte lumi. Înfățișarea lor este superbă, nobilă și majestuoasă, de neegalat în toate lumile și nici o ființă, cerească sau umană, nu poate fi comparată cu ei. Toți sunt înzestrați cu corpuri ale Naturaleții, Vidului și Infinitului”.

Au aceeași înfățișare, după cum a promis Amida în al 4-lea Legământ?

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din Tărâmul meu nu vor avea cu toții aceeași înfățișare, ci va exista chiar și cea mai mică diferență de frumusețe între ei, fie să nu ating Iluminarea perfectă”. (al 4-lea Legământ)

Ființele neiluminate din samsara au diferite forme și înfățișări, culoare sau frumusețe. Ele diferă mult unele de altele iar asta se datorează diferitelor tipuri de karmă pe care le moștenesc din viețile trecute. Însă odată ce s-au născut în Tărâmul Pur și au devenit Buddhași sunt eliberați de lanțurile karmei și trec dincolo de formă, culoare sau alte diferențe. Asta este ceea ce se înțelege prin „*vor avea cu toții aceeași înfățișare*“.

A avea culoarea aurului pur înseamnă de asemenea, a avea corpuri transcendente ce încarnează toate calitățile Iluminării.

Mai mult decât atât, în al 21-lea Legământ Amida promite că cei născuți în Tărâmul Pur sunt *”înzestrați cu cele treizeci și două de semne ale unui Mare Om”*. Buddha Shakyamuni a spus același lucru în *Marea Sutră* despre cei născuți în Tărâmul Pur:

“Ananda, ființele sensibile născute acolo au toate cele treizeci și două de semne fizice ale unui Mare Om, precum și înțelepciune perfectă cu care pătrund adânc în natura tuturor dharmelor (fenomenelor) și le înțeleg natura subtilă. Puterile lor supranaturale nu au nici un fel de obstacol iar simțurile sunt ascuțite și clare”.

În mod cert, dacă își verifică puțin trupurile lor samsarice nimeni din cei care pretind că Tărâmul Pur ar fi *”aici și acum”* nu au *”cele treizeci și două de semne ale unui Mare Om”*. Dar probabil au *”înțelepciune perfectă cu care pătrund adânc în natura tuturor dharmelor și le înțeleg natura subtilă”* ori vre-un fel de *”puteri*

Pentru o explicație detaliată a celor 48 legăminte ale lui Buddha Amida, vezi cartea mea, *Cele 48 Legăminte ale lui Buddha Amida*, Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2014

supranaturale” pe care le țin ascunse de noi, oamenii obișnuiți cu o credință simplă?

Probabil au deja vieți nesfârșite²²⁷ (al 15-lea Legământ²²⁸), își aduc aminte *”toate viețile trecute”* și cunosc cel puțin *”evenimentele petrecute în timpul ultimelor o sută de mii de kotis de nayuta de kalpa”* (al 5-lea Legământ) ori posedă *”ochiul divin prin care văd pe o distanță de cel puțin o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmurile Buddھاșilor”* (al 6-lea legământ) și au *”capacitatea de a ști gândurile celorlalți”* (al 8-lea Legământ). Probabil sunt înzestrați *”cu corpul zeului-Vajra Narayana”* (al 26-lea Legământ) ori sunt capabili să meargă *”peste tot într-o singură clipă, chiar și dincolo de o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmurile Buddھاșilor”* (al 9-lea Legământ), au *”urechi divine cu care aud învățăturile a cel puțin o sută de mii de kotis de nayuta de Buddha”* și reușesc *”să și le amintească pe toate”* (al 7-lea Legământ), îi venerează direct pe toți Buddha din cele zece direcții (al 24-lea legământ) și le aduc ofrande în persoană (al 23-lea Legământ), aud *”în mod spontan orice învățături doresc”* (al 46-lea legământ) etc.

Probabil ei nu dau niciodată *”naștere la gânduri pline de atașamente”* (al 10-lea legământ), sunt *”liberi de orice obstacole mentale, au gânduri pure și nici un fel de lenevie”*. Probabil, așa cum spune Buddha Shakyamuni, *”trupurile lor samsarice și patimile rele s-au stins împreună cu ultimele tendințe karmice”²²⁹*. Probabil *”înțelepciunea lor este asemenea oceanului adânc iar Samadhiul precum regele munților”²³⁰*.

²²⁷ Cei născuți în Tărâmul Pur sunt dincolo de moarte și de aceea, manifestările lor transcendente sunt fără de sfârșit.

²²⁸ *”Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii și devașii din tărâmul meu vor avea vieți limitate, cu excepția celor care doresc ei înșiși să le scurteze în conformitate cu legămintele lor originare, fie să nu ating Iluminarea perfectă”*. (al 15-lea Legământ)

²²⁹ *The Three Pure Land Sutras*, translated by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, revised second edition, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 2003, p.44

²³⁰ *Ibid.*

Calitățile iluminate ale celor născuți în Tărâmul Pur sunt descrise în detaliu în *Marea Sutră* și de aceea invit pe oricine are iluzia că se află ”aici și acum” în Tărâmul Pur să studieze cu atenție pasajele de mai sus și să reflecteze asupra lor. În următoarele rânduri vă voi arăta diverse citate din textele Maeștrilor Jodo Shinshu în care ei au explicat, de asemenea, că Tărâmul Pur este locul unde se atinge Iluminarea.

*

*”Acel Tărâm al lui Buddha este plin cu nenumărate ocazii de a primii refugiile și nu există nici un fel de tărâmurile rele sau învățători răi. Cel care se naște acolo atinge automat Iluminarea supremă. De aceea, eu însumi îl slăvesc pe Buddha Amida, Cel mai Onorat din lume”.*²³¹

Bodhisattva Nagarjuna, *Cele Doisprezece Slăviri ale lui Buddha Amida (Junirai)*

*

*”Cei care se nasc în acest tărâm (Tărâmul Pur al lui Buddha Amida) pot vedea cu ochii lor cerești toate zonele universului, fără nici un fel de obstacol. Sfinții îi întâmpină cu plecăciuni. Ființele din acest tărâm au puteri miraculoase și își cunosc toată karma lor trecută.”*²³²

Bodhisattva Nagarjuna citat de Maestrul Genshin în *Ojoyoshu*

*

²³¹ *The Pure Land Writings*, vol I, The Indian Masters, general editor Tokunaga Michio, The Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 2012, p.42.

²³² *Genshin's Ojoyoshu – Collected Essays on Birth into the Pure Land*, translated from Japanese by A.K. Reischauer, The Transactions of the Asiatic Society of Japan, second series, volume VII, 1930, free online edition at <http://www.amida-jiretreat-temple-romania.blogspot.ro/2014/03/genshins-ojoyoshu-free-english-edition.html#more>

*”Tărâmul Pur este plin cu numeroase tipuri de arome.
Sunetul lui curat iluminează ființele de peste tot.
Subtil și plin de armonie, el este auzit de-a lungul tuturor celor zece direcții.
Amida, Cel Perfect Iluminat, care este Regele Dharma al acestui tărâm,
îl susține cu Puterea Lui.
Ființele lotusului curat al lui Tathagata
se nasc prin transformare din lotusul Iluminării perfecte.
Bucurându-se de gustul Dharmei lui Buddha,
cei născuți în Tărâmul Pur mănâncă mâncarea meditației și a Samadhi-ului.
Fiind pentru totdeauna liberi de orice suferință fizică și mentală,
plăcerea lor este neîntreruptă.
În acea lume a virtuților Mahayana toate ființele sunt egale
și nu există nici un fel de cuvinte de umilință și defăimare.
Nimeni nu se naște acolo ca femeie²³³, handicapat²³⁴ sau având
semințele celor două vehicule²³⁵.
Toate dorințele spirituale ale ființelor
se vor împlini în acel tărâm.
Din acest motiv aspir să mă nasc acolo
în Tărâmul lui Buddha Amida.”²³⁶*

²³³ Nici un fel de femeie nu se află în Tărâmul Pur în sensul că toate ființele născute acolo ating Iluminarea supremă, trecând astfel dincolo de feminitate sau masculinitate și implicit, dincolo de orice formă de discriminare. Vezi explicațiile mele ale celui de-al 35-lea Legământ care se referă la salvarea femeilor din cartea *Cele 48 Legăminte ale lui Buddha Amida*, Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2015, p.47

²³⁴ Indiferent de handicapul sau dizabilitățile fizice pe care le are cineva în această viață, ele dispar automat la nașterea în Tărâmul Pur al lui Buddha Amida.

²³⁵ ”Cele două vehicule” se referă la Sravaka sau Pratyekabuddha - persoane care ating eliberarea personală din naștere și moarte dar nu se implică în salvarea altor ființe. Ei sunt considerați inferiori aspiranților vehicolului Mahayana care doresc să devină Buddhași pentru binele tuturor ființelor și leagă propria atingere a Iluminării de salvarea celorlalți. Nașterea în Tărâmul Pur prin poarta Legământului Principal duce automat la atingerea stării de Buddha și la o neîntreruptă activitate de salvare a tuturor ființelor. Vezi explicațiile mele asupra legămintelor 11 și 22 din cartea *Cele 48 Legăminte ale lui Buddha Amida*, Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2015, paginile 54 și 63.

*

”Trebuie să înțelegem faptul că recompensa Tărâmului Pur înseamnă a fi liberi de două tipuri de defăimare sau înjosire: a ființelor și a numelor acestora. Cele trei tipuri de ființe care nu există în Tărâmul Pur sunt: 1) cei care aparțin celor două vehicule, 2) femeile și 3) persoanele cu handicap. Pentru că respectivele tipuri de oameni nu există acolo se spune că în Tărâmul Pur nu există nici un fel de defăimare sau înjosire. Însă în lumea noastră găsim trei tipuri de termeni înjositori. Dar pentru că cele trei tipuri de oameni de mai sus nu există în Tărâmul Pur, înseamnă că nici termenii înjositori referitori la aceștia nu se regăsesc acolo. [...] De aceea, se spune că Tărâmul Pur este liber de orice fel de cuvânt înjositor. ‘Egal’ înseamnă a fi asemănători în înfățișare.”²³⁷

Bodhisattva Vasubandhu, *Tratat despre Tărâmul Pur (Jodoron)*

*

”A cincea poartă în stadiul de ‘întoarcere în această lume’ este a privi cu mare compasiune toate ființele suferinde, a manifesta corpuri ale transformării și adaptării și a te juca în grădina nașterii și morții și în pădurea patimilor oarbe folosindu-te de puterile supranaturale; aceasta înseamnă așadar, a te afla în stadiul de a-i învăța și călăuzi pe ceilalți prin transferul de merit de la Buddha Amida²³⁸”²³⁹.

²³⁶ *The Pure Land Writings*, vol I, The Indian Masters, general editor Tokunaga Michio, The Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 2012, p.47

²³⁷ *Idem*, p.56

²³⁸ Transferul de merit de la Buddha Amida către practicant este de două tipuri:

- 1) „transferul de merit al mersului înainte” (Oso-Eko) și
- 2) „transferul de merit al întoarcerii înapoi” (Genso-Eko).

Primul înseamnă că Amida își transferă meritele sale către noi, făcându-ne astfel capabili să atingem Buddhitatea în Tărâmul Pur iar al doilea că cel care a devenit astfel un Buddha, împărtășindu-se din Iluminarea lui Amida, este făcut capabil să se întoarcă în această lume și să lucreze la salvarea tuturor ființelor.

Bodhisattva Vasubandhu citat de Shinran Shonin in *Kyogyoshinsho*,
capitolul IV

*

”Nici măcar numele celor trei tărâmurile rele²⁴⁰ nu există acolo, ci doar sunete ale beatitudinii Nirvanice. Din acest motiv, este el numit ‘Pace și Beatitudine’.”²⁴¹

Maestrul T’an-luan, *Ojoronchu*

*

”Tărâmul Pur este ținutul în care se află locuitorii săi puri.”²⁴²

Maestrul T’an-luan, *Ojoronchu*

*

”Când oamenii obișnuiți și plini de patimi oarbe ating nașterea în Tărâmul Pur nu vor mai fi afectați de legăturile karmice ale celor trei lumi²⁴³. Așadar, vor atinge Nirvana chiar și fără să rezeze patimile oarbe [prin puterea lor personală]”²⁴⁴

Maestrul T’an-luan citat de Shinran Shonin în *Kyogyoshinsho*,
capitolul IV

*

²³⁹ *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 195.

²⁴⁰ Iadurile, tărâmurile spiritelor flămânde (preta) și domeniul animalelor.

²⁴¹ *Ojoronchu – T’an-luan’s Commentary on Vasubandhu’s Discourse on the Pure Land*, a study and translation by Hisao Inagaki, Nagata Bunshodo, Kyoto, 1998, p.227-228

²⁴² *Idem*, p.268

²⁴³ Cele trei lumi sunt: 1) lumea dorinței, 2) lumea formei și 3) lumea non-formei. Toate ființele samsarice de la locuitorii iadurilor până la oameni și zei aparțin uneia dintre acestea.

²⁴⁴ *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 173

”Întrebare: căreia din cele trei lumi îi aparține Tărâmul Păcii și al Beatitudinii?”

Răspuns: Tărâmul Pur este suprem și extraordinar, esența sa aflându-se dincolo de tărâmurile lumești. Cele trei lumi sunt casa întunecată a Samsarei locuită de ființele obișnuite. Deși există diferite grade de plăcere și suferință iar durata de viață a acestora este mai scurtă sau mai lungă, mizeria se găsește peste tot. Soarta bună și rea alternează în cicluri nesfârșite. Deoarece suferă în toate aspectele vieții lor ființele sunt greșit călăuzite de cele patru viziuni rele. Atât în stadiul cauzal, cât și în cel al rezultatului, falsitatea este mereu prezentă. Iată ce jalnic este totul! De aceea, Tărâmul Pur nu aparține celor trei lumi.”²⁴⁵

Maestrul Tao-ch’o, An-le-chi (Anrakushu)

*

”Recompensa Tărâmului Pur este a fi eliberat de dorințe, de aceea el nu aparține lumii dorințelor.”²⁴⁶

Maestrul Tao-ch’o oferind un citat din Marele discurs al Înțelepciunii în lucrarea An-le-chi (Anrakushu)

*

”Este odihnitor și plin de alinare. În acel tărâm nu există nici un fel de schimbare de anotimp.”²⁴⁷

Maestrul Tao-ch’o oferind un citat din Imnuri despre Marea Sutră Sutra [Imn spre slava lui Buddha Amida] în lucrarea An-le-chi (Anrakushu)

*

”Se spune în Sutra lui Bodhisattva al Salvării Curate:

²⁴⁵ *Collection of Passages on the Land of Peace and Bliss - AN LE CHI* by Tao-ch’o, translated by Zuio Hisao Inagaki, Horai Association International, Singapore, 2015, p 30-31.

²⁴⁶ *Idem*, p 31.

²⁴⁷ *Idem*, p 32

*'Dacă cineva se concentrează asupra lui Buddha Amida timp de cinci, zece sau mai mulți ani se va naște în Tărâmul Vieții Infinită, adică va atinge corpul Dharma (Dharmakaya ultimă/starea de Buddha) în Tărâmul Pur.'*²⁴⁸

În această lume impură viața omului e scurtă. Dar dacă vă nașteți în Tărâmul Pur al lui Buddha Amida viața voastră²⁴⁹ va fi nesfârșită și de neconceput. [...] Fiecare dintre voi trebuie să cântărească bine acest avantaj și să aspire să se nască acolo."

Maestrul Tao-ch'o, *An-le-chi (Anrakushu)*

*

"Îi îndemnăm pe oameni să se îndrepte către Tărâmul din vest pentru refugiu. Odată născuți acolo cele trei învățături avansează în mod spontan iar cele zece mii de practici sunt îndeplinite la perfecțiune. De aceea, se spune în Marea Sutră (adaptare):

*'În Tărâmul lui Amida nu există nici măcar un singur loc, nici cât un fir de păr, în care să se facă vreun rău'*²⁵⁰

Maestrul Tao-ch'o, *An-le-chi (Anrakushu)*

*

"După ce veți ajunge în Tărâmul Pur veți obține cele șase puteri supranaturale cu care veți reintra în Samsara pentru a călăuzi ființele sensibile de-a lungul tuturor epocilor viitoare".²⁵¹

Maestrul Shan-tao, *Ojoraisan*

²⁴⁸ *Idem*, p.122

²⁴⁹ Viața în Tărâmul Pur se referă la trupurile transcendente ale celor născuți acolo cu ajutorul cărora se pot manifesta liber în toate lumile pentru a salva ființele.

²⁵⁰ *Collection of Passages on the Land of Peace and Bliss - AN LE CHI* by Tao-ch'o, translated by Zuio Hisao Inagaki, Horai Association International, Singapore, 2015, p.127

²⁵¹ *Shan-tao's Liturgy for Birth – Ojoraisan*, compiled by Master Shan-tao, annotated translation by Zuio Hisao Inagaki, edited by Doyi Tan, Singapore, 2009, p.38

*

*”Vreau să abandonez trupul închis în burtă
și să ating nașterea în Tărâmul Păcii și Beatitudinii
unde voi vedea imediat manifestarea glorioasă a lui Buddha Amida
cea plină de nesfârșite merite și virtuți
și unde voi întâlni mulți Tathagata și înțelepți.
Obținând cele șase puteri supranaturale
voi continua să salvez ființele sensibile aflate în suferință
până când toate lumile lor de-a lungul întregului univers vor fi goale.
Acesta este legământul meu.
După ce am făcut acest legământ mă refugiez în Buddha Amida
din toată inima mea”.*²⁵²
Maestrul Shan-tao, *Ojoraisan*

*

*”Toate învățăturile care duc la atingerea Buddhității în această
lume impură sunt numite Calea Sacră (sau Calea Înțelepților). A
realiza Iluminarea prin contemplarea adevăratei naturi a întregii
existențe, a urmări purificarea celor șase organe de simț prin
meditația exclusivă asupra Sutrei Lotusului, a aspira la atingerea
Buddhității în chiar starea actuală prin intermediul celor trei
practici mistice, a urma cele patru căi de atingere a Nirvanei, a
aspira la atingerea celor trei și celor șase aptitudini transcendente -
acestea sunt numite Calea dificilă.
Pe de altă parte, învățătura Porții Dharma a Tărâmului Pur începe
cu atingerea nașterii în Tărâmul Pur, urmată de realizarea acolo a
Iluminării și a Buddhității”.*²⁵³
Honen Shonin, *Wago Toroku*

*

²⁵² *Idem*, 2009, p.68

²⁵³ *The Promise of Amida Buddha: Honen's Path to Bliss – the first English translation of the Genko edition of the works of Honen Shonin composed in Japanese - also known as Collected Teachings of Kurodani Shonin: The Japanese Anthology (Wago Toroku)*, translated by Joji Atone and Yoko Hayashi, Wisdom Publications, Boston, 2011, p. 187-188

”Dacă se nasc în Tărâmul Pur vor fi înzestrați cu înțelepciune superioară iar puterile misterioase de comunicare îi vor face capabili să ajungă la cei care au fost binefăcătorii, rudele și cunoștințele lor de-a lungul multor vieți și generații, pentru a-i atrage și ajuta. Având ochiul divin pot vedea unde trăiesc aceștia în viața de acum și îi pot auzi. Puterea lor misterioasă de comunicare le dă posibilitatea de a fi alături de ei și de a lua forme adaptate nevoilor și specificului acestora, învățându-i și călăuzindu-i pe calea salvării.

În Byodokyo se spune:

*'Cei care s-au născut în Tărâmul Pur știu unde au locuit în viețile trecute, ce situație au avut atunci și prin ce cauze au ajuns acum în Tărâmul Pur. Din moment ce știu absolut orice despre situația actuală a tuturor ființelor ei înțeleg tot ceea ce gândesc în sinea lor diverșii zei, insecte, animale, oameni etc, precum și toate limbile pe care aceștia le vorbesc.'*²⁵⁴

Maestrul Genshin, Ojoyoshu

*

”Nașterea în Tărâmul Pur este numită Prima Deschidere a Lotusului. Toate plăcerile celui născut acolo cresc de o sută de mii de ori față de ce au fost până atunci. Un astfel de adept se aseamănă cu un orb ce a primit pentru prima oară darul vederii sau cu un țăran sărac ce a fost transportat deodată în cel mai frumos palat. Uitându-se la trupul său vede că pielea îi devine strălucitoare și plină de raze aurii. Hainele îi sunt împodobite de comori iar ornamente din pene extraordinare și o coroană de nestemate îi acoperă capul și părul. La gât are un colier de pietre prețioase iar pe trupul său apar diverse ornamente imposibil de descris în cuvinte.

²⁵⁴ *Genshin's Ojoyoshu – Collected Essays on Birth into the Pure Land*, translated from Japanese by A.K. Reischauer, *The Transactions of the Asiatic Society of Japan*, second series, volume VII, 1930, free online edition at <http://www.amida-ji-retreat-temple-romania.blogspot.ro/2014/03/genshins-ojoyoshu-free-english-edition.html#more>

Imediat ce zărește strălucirea lui Buddha ochii lui devin puri și poate vedea mulțimea celor adunați acolo sau în alte lumi. [...] Vocea tainică a Dharmei neprețuite este auzită peste tot și umple acest Tărâm al comorilor.

[...] Credincioșii, cât încă erau în această lume, nu puteau decât să citească și să audă vorbindu-se despre minunățiile Tărâmului Pur, însă odată născuți acolo le pot vedea cu proprii lor ochi. Ce mare trebuie să fie bucuria lor!”²⁵⁵

Maestrul Genshin, Ojoyoshu

*

”Diferiții locuitori ai Tărâmului Pur posedă cele cinci moduri tainice de comunicare, imposibil de înțeles de cei încă nenăscuți acolo. Ei trăiesc liberi și după pofta inimii lor. Dacă, de exemplu, vor să privească de-a lungul universului fără să se miște din loc, pot face asta fără nici un efort. De asemenea, pot auzi orice voce a oricărei ființe din univers fără să se deplaseze nici măcar un centimetru. Mai mult decât atât, pot auzi lucruri din trecutul fără de început ca și cum s-ar întâmpla în prezent. Ei cunosc cele mai intime gânduri ale tuturor ființelor din cele șase zone ale existenței ca și cum le-ar privi într-o oglindă clară. Pot merge peste tot ca și cum tărâmurile Buddhașilor din toate cele zece direcții se află la picioarele lor. Pot face tot ceea ce doresc de-a lungul spațiului infinit și al timpului fără de sfârșit.

[...] Pentru ființele din lumea noastră este imposibil să vadă fără lumina soarelui ori a unei lămpi și nu se pot apropia de un obiect fără să se deplaseze către el. Suntem atât de slabi încât nu putem vedea nici măcar printr-o foaie de hârtie. Nu știm nimic despre lucrurile trecute, ci doar despre ceea ce trăim aici și acum; viețuim într-o cușcă și avem obstacole în toate direcțiile. Însă printre cei născuți în Tărâmul Pur nu există nici măcar unul care să nu aibă puterea misterioasă de a transcende spațiul și timpul.

²⁵⁵ *Idem.*

Chiar dacă timp de o sută de mii kalpa nu au plantat ei înșiși semințele (karma) acestor însușiri extraordinare²⁵⁶, ele le aparțin în mod natural ca o consecință a faptului că s-au născut în Tărâmul Pur. Cât de fericiți trebuie să fie!”²⁵⁷

Maestrul Genshin, Ojoyoshu

*

”Deoarece au capacitatea de a-și înțelege destinele lor karmice, discută unii cu alții despre viețile trecute, anume în ce țări au locuit, cum au fost treziți și influențați de cutare sau cutare scriptură, cum au aprofundat cutare sau cutare învățătură, etc. În acest mod ei discută unul cu altul despre virtuțile care le-au bucurat inima sau își descriu în detaliu povestea nașterii în Tărâmul Pur.”²⁵⁸

Maestrul Genshin, Ojoyoshu

*

”Cei născuți în Tărâmul Pur pot recita întreg canonul buddhist într-o clipită și explica la perfecțiune cele mai profunde pasaje. În acest fel, plăcerea lor [întru Dharma] nu se sfârșește niciodată. Locul lor este pur iar în acest Tărâm vor rămâne pentru totdeauna, fiind mereu liberi de ororile celor trei lumi și de cele opt dificultăți²⁵⁹. Viața aici este nelimitată iar ei au scăpat definitiv de nașterile și morțile repetate și nu mai trebuie să îndure cele patru tipuri de suferință: a

²⁵⁶ Adică nu au obținut aceste puteri prin practici bazate pe puterea lor personală.

²⁵⁷ *Genshin's Ojoyoshu – Collected Essays on Birth into the Pure Land*, translated from Japanese by A.K. Reischauer, The Transactions of the Asiatic Society of Japan, second series, volume VII, 1930, free online edition at <http://www.amida-ji-retreat-temple-romania.blogspot.ro/2014/03/genshins-ojoyoshu-free-english-edition.html#more>

²⁵⁸ *Idem*

²⁵⁹ Cele opt dificultăți sunt: 1) a fi orb sau surd, 2) a avea înțelepciune lumească (deoarece poate ceda tentației acesteia), 3) a fi născut înainte sau după apariția unui Buddha în această lume, 4) prea multă fericire sau plăcere, ceea ce îl poate face pe om să uite de Dharma lui Buddha, 5) viață prea lungă pentru că duce la sporirea atașamentelor, 6) existența în iad, 7) existența ca fantomă flămândă (preta) și 8) existența în formă de animal.

nașterii, bătrâneții, bolii și morții, ce caracterizează viața omenească.

[...] Trupurile lor sunt asemenea diamantului și de aceea, nu ard nici dacă sunt puse în foc; nu devin negre nici dacă sunt date cu nămol. Inima lor nu este întinată de nici un fel de mediu. Trupurile lor minunate, puternice și pline de curăție nu sunt afectate în nici un fel de suferințele lumii²⁶⁰. Nu pot fi răniți nici dacă sunt atacați de nenumărați războinici; nu pot fi arși nici dacă sunt aruncați în mijlocul flăcărilor nesfârșite și nu pot fi înecați nici dacă ar fi scufundați în oceanul cel mai adânc. De aceea, pot merge fără nici o problemă chiar și în cele opt iaduri fierbinți și cele opt iaduri reci pentru a-și salva rudele și prietenii.

[...] Dacă examinăm chiar și cele mai mici părți ale trupurilor noastre nu găsim decât suferință - cu atât mai mult dacă luăm în considerare părțile mai mari. Dar când ne vom naște în Tărâmul Pur totul va fi minunat și neschimbabil asemenea diamantului, fără creștere sau descreștere. De aceea, spre deosebire de aceste trupuri de carne, acolo în Tărâmul Pur nu există nici un fel de suferință."²⁶¹
Maestrul Genshin, *Ojoyoshu*

*

"Laicii și călugării acestei din urmă ere, precum și învățătorii religioși de azi se complac în diverse concepte de genul 'natura noastră este la fel cu a lui Buddha' și 'tot ceea ce există se află în

²⁶⁰ Cele opt suferințe ale lumii: 1) nașterea, 2) bătrânețea, 3) boala, 4) moartea, 5) ura, 6) despărțirea, 7) frustrarea neîmplinirii dorințelor și 8) toate cele șapte suferințe precedente luate împreună.

²⁶¹ *Genshin's Ojoyoshu – Collected Essays on Birth into the Pure Land*, translated from Japanese by A.K. Reischauer, *The Transactions of the Asiatic Society of Japan*, second series, volume VII, 1930, free online edition at <http://www.amida-ji-retreat-temple-romania.blogspot.ro/2014/03/genshins-ojoyoshu-free-english-edition.html#more>

mintea noastră', discreditând în acest fel adevărata realizare a Iluminării în Tărâmul Pur".²⁶²

Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul III

*

"Se spune în Colecție de pasaje despre Tărâmul Păcii și Beatitudinii (An le chi):

În conformitate cu Sutra despre Samadhiul contemplării lui Buddha:

Buddha Shakyamuni l-a îndemnat pe tatăl său, regele Suddhodana, să practice Nembutsu samadhi (concentrarea exclusivă pe Numele lui Buddha Amida). Tatăl său l-a întrebat:

'De ce nu îmi recomanzi și mie, discipolul tău, practica meditației asupra virtuților ultime ale stadiului de Buddha, cea care este asemenea cu Așaitatea, realitatea ultimă sau cel mai înalt principiu al vacuității (Sunyata)? '

Buddha i-a răspuns: 'Cea mai înaltă virtute a tuturor Buddha este starea nelimitată și profund subtilă ce conține nenumărate calități transcendente, precum și înțelepciunea eliberării. Aceasta nu este o stare ce poate fi practică și experimentată de oamenii obișnuiți. De aceea, te îndemn pe tine să practici Nembutsu samadhi'

Atunci, tatăl său, regele, l-a întrebat: 'Care sunt caracteristicile și meritele nembutsului?' Buddha i-a răspuns: 'Să presupunem că există undeva o pădure de copaci eranda²⁶³, de patruzeci de yojana la pătrat și că în ea nu s-ar afla decât un singur lăstar de santal ale cărui rădăcini și muguri se află încă în pământ. Pădurea eranda este plină de mirosoare scârboase iar dacă cineva mușcă doar o singură dată dintr-o floare sau fruct eranda înnebunește și moare. Mai târziu, când santalul își întinde rădăcinile și mugurii și este gata să se

²⁶² *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.83

²⁶³ Copaci otrăvitori și urât mirosoare.

trânformе într-un copac emite o aromă luxuriantă și transformă automat această pădure într-una frumos mirositoare. Cei care sunt martorii schimbării respective rămân copleșiți de uimire'.

Apoi, Buddha a continuat: 'Un singur gând nembutsu al unei ființe prinsă în naștere și moarte produce același efect. Dacă cineva se gândește constant la Buddha Amida atunci se va naște în prezența Lui. **Imediat ce persoana respectivă se naște în Tărâmul Pur tot răul din el se transformă în mare compasiune, la fel precum aroma copacului de santal transformă pădurea eranda.'**

Aici pădurea eranda simbolizează cele trei otrăvuri²⁶⁴ și cele trei obstacole din ființele sensibile, precum și nenumăratele păcate karmice grave pe care aceștia le comit. Copacul de santal reprezintă pornirea ființelor sensibile de a spune nembutsu. Expresia 'este gata să se transforme într-un copac' ne arată că, în cazul în care ființele sensibile continuă să rostească nembutsul [credinței] de-a lungul vieții lor atunci cauza karmică a nașterii în Tărâmul Pur este definitiv stabilită.²⁶⁵

Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*

*

"Când ființele obișnuite ajung în Tărâmul Pur, toate relele și mizeriile lor karmice, provenite din eoni de vieți trecute, atât de numeroase precum firele de praș, vor dispărea imediat.

Obținând automat cele șase puteri supranaturale, ei ating libertatea neîngrădită a mișcării și acțiunii;

Fiind mereu eliberați de bătrânețe și boală, impermanența nu va mai avea nici un efect asupra lor.²⁶⁶

²⁶⁴ Ignoranța, furia și lăcomia.

²⁶⁵ *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 29-30.

²⁶⁶ *Idem*, p. 41-41.

Imnurile lui Fa-chao, pe baza lucrării *Sutra slăvirii Tărâmului Pur*, citate de Shinran în *Kyogyoshinsho*, capitolul II.

*

*”În Tărâmul din vest adeptul avansează pe Cale mai repede decât în această lume Saha, deoarece în acel tărâm nu există cele cinci dorințe sau cele cinci obstacole”.*²⁶⁷

Imnurile lui Fa-chao pe baza lucrării *Sutra despre viața lui Buddha (Buddha-carita)*, citate de Shinran în *Kyogyoshinsho*, capitolul II.

*

”Ființele ignorante care au comis cele zece păcate grave și cele cinci păcate de moarte s-au tot înecat în oceanul nașterilor și morților repetate timp de nenumărate kalpa.

*Însă când vor ajunge în Tărâmul lui Amida vor deveni una cu corpul naturii Dharma.*²⁶⁸

Imnurile lui Fa-chao pe baza *Sutrei Contemplației asupra lui Buddha Amitayus (Sutra Contemplației)*, citate de Shinran Shonin în *Kyogyoshinsho*, capitolul II

*

*”Se spune în Adunarea Învățăturii lui Tathagata al Vieții Infinite: ‘Locuitorii Tărâmului Pur sunt înțelepți iar tărâmul însuși este minunat’”.*²⁶⁹

De asemenea, se spune:

²⁶⁷ *Idem*, p. 42-43.

²⁶⁸ *Idem*, p. 45.

²⁶⁹ *Idem*, p. 47.

'Pentru a-i face pe oamenii obișnuiți și inferiori să își dorească să se nască acolo, trebuiesc prezentate caitățile extraordinare ale aceluia tărâm'".²⁷⁰

Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul II

*

"Maestrul Yuan-chao a spus:

Calea distrugerii iluziilor și a atingerii adevăratei Așaității (Iluminării) în această lume se bazează pe puterea personală și este expusă în diferite sutre Mahayana și Hinayana. Calea atingerii Iluminării în alt tărâm depinde în mod necesar de Puterea Celuilalt și înseamnă propovăduirea nașterii în Tărâmul Pur".²⁷¹

Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul II

*

"După ce atingem lumea Lotusului²⁷²

vom realiza adevărata Așaitate și vom atinge Dharmakaya ultimă. Apoi, jucându-ne în pădurile patimilor oarbe, vom manifesta puteri supranaturale²⁷³;

Intrând în stările samsarice de existență vom manifesta corpuri ale transformării și acomodării pentru a salva toate ființele".²⁷⁴

Shinran Shonin, *Imnul Adevăratei Credințe și al Nembutsului (Shoshin nembutsu ge)*

Kyogyoshinsho, capitolul III

*

²⁷⁰ *Idem*, p. 48.

²⁷¹ *Idem*, p. 65.

²⁷² Altă denumire a Tărâmului Pur.

²⁷³ După ce atingem Iluminarea supremă în Tărâmul Pur ne întoarcem în această lume, în diverse forme, pentru a ajuta toate ființele. Această acțiune de manifestare în samsara este numită "joacă" deoarece mintea celui născut în Tărâmul Pur este complet liberă de orice suferință. El poate fi în același timp în Tărâmul Pur și în nenumărate locuri din univers pentru a ajuta și propovădui Dharma.

²⁷⁴ *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 78.

*În ceea ce privește nașterea în Tărâmul Pur, Marea Sutră spune: 'Toți sunt înzestrați cu corpuri ale Naturaleții, Vidului și Infinitului'. Discursul despre Tărâmul Pur spune: 'Adunarea înțelepților care îl înconjoară pe Tathagata asemenea florilor curate se nasc acolo prin transformare, din lotusul Iluminării'. De asemenea, Comentariul la Discursul lui Vasubandhu despre Tărâmul Pur spune: 'Ei se nasc acolo exclusiv prin calea nembutsu și prin nici o altă cale'. De asemenea, Nașterea lor este numită 'nașterea de neconceput' ”²⁷⁵ Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul V*

*

”Realizarea de către adept a minții non-discriminatorii este numită 'starea de a privi toate ființele asemenea propriilor copii'.

Această stare este natura de Buddha

și ne vom trezi către ea după ce ajungem în Tărâmul Păcii.

Tathagata este Nirvana;

Nirvana este natura de Buddha.

Aflându-se dincolo de capacitatea noastră de a o realiza în starea de ființe ignorante,

o vom atinge după ce ne naștem în Tărâmul Păcii.”²⁷⁶

*Shinran Shonin, *Imnurile Tărâmului Pur (Jodo Wasan)**

*

”Dacă nu ar exista transferul virtuții de la Buddha Amida cum am putea noi să atingem Iluminarea în Tărâmul Pur?”²⁷⁷

*Shinran Shonin, *Imnurile epocilor Dharma (Koso Wasan)**

*

²⁷⁵ *Idem*, p. 231

²⁷⁶ *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p. 350.

²⁷⁷ *Idem*, p. 411.

*"În Esențialul Credinței, de Maestrul Seikaku, se spune:
'Tărâmul Beatitudinii este tărâmul Nirvanei celei necreate' ".²⁷⁸*

Iată și comentariul lui Shinran:

" 'Tărâmul Beatitudinii' este Tărâmul Pur al fericirii unde sunt întotdeauna bucurii nenumărate și nici un fel de suferință. I se spune de asemenea, Tărâmul Păcii. Maestrul T'an-luan este cel care l-a slăvit și numit 'Tărâmul Păcii' '. De asemenea, Tratatul despre Tărâmul Pur îl descrie ca fiind 'Lumea Lotusului'.

Expresia 'Tărâmul Nirvanei' se referă la locul unde adeptul depășește iluziile ignoranței și atinge Iluminarea supremă. 'Tărâm' înseamnă 'loc' și de aceea, să știți că este locul unde se atinge Iluminarea.' "²⁷⁹

Shinran Shonin, *Note asupra Esențialului credinței*

*

Comentând cuvintele lui Honen Shonin, *"ca act ce duce la nașterea în Tărâmul Pur, nembutsu este considerat fundamental"*, Shinran a spus:

"Să știți că aceste cuvinte proclamă faptul că nembutsu este cauza adevărată a nașterii în Tărâmul Pur. 'Cauza adevărată' este semința nașterii în Tărâmul Pur și a atingerii fără greș a Buddheității".²⁸⁰

Shinran Shonin, *Explicații ale inscripțiilor de pe rulourile sacre*

*

"Așa că, precum a propovăduit Shakyamuni, în chiar momentul în care noi, cei stăpâniți de ignoranță și patimi oarbe, ne naștem în Tărâmul Păcii atingem fructul suprem al Buddheității."²⁸¹

Shinran Shonin, *Mattosho, Scrisoarea 2*

²⁷⁸ *Idem*, p. 460.

²⁷⁹ *Idem*, p. 460-461.

²⁸⁰ *Idem*, p. 512.

²⁸¹ *Idem*, p. 526.

*

”Nirvana este Iluminarea perfectă. Comentariul lui T’an-luan povestește despre un copac numit ‘creștere miraculoasă’. Acest copac se află îngropat în pământ timp de o sută de ani, însă când începe să producă vlăstari crește cu o sută de metri pe zi. La fel cum copacul petrece o sută de ani sub pământ, tot așa ne aflăm noi în această lume în stadiul celor cu adevărat stabiliți (asigurați de Nirvana). Și la fel cum crește el o sută de metri într-o singură zi, tot așa este și pentru noi atingerea Nirvanei [de după nașterea în Tărâmul Pur].”²⁸²

Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 14

*

”Când cineva intră în Tărâmul Pur el atinge imediat Nirvana supremă sau Iluminarea supremă. Deși termenii sunt diferiți amândoi se referă la Iluminarea lui Buddha care este Dharmakaya ultimă. Acest lucru este cunoscut ca fiind transferul de merit (de la Buddha Amida) al mersului înainte către nașterea în Tărâmul Pur.”²⁸³

Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 21

*

*”Pur, minunat, nelimitat
și împodobit cu imense comori este tărâmul lui Amida;
Toate virtuțile își găsesc împlinirea acolo.
Nici unul din tărâmurile Buddhașilor din cele zece direcții nu se
compară cu el.”²⁸⁴*

Shinran Shonin, *Pasaje pe calea Tărâmului Pur*

*

²⁸² *Scrisorile lui Shinran (Mattosho)*, Seria traducerilor din buddhismul Shin 6, traducere de Rev Josho Adrian Cîrlea, IABC, Kyoto, 2004, p.50

²⁸³ *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p. 555.

²⁸⁴ *Idem*, p. 304.

”Prima este puterea karmică - acel tărâm a fost adus la perfecțiune de puterea karmică a marelui Legământ al lui Dharmakara. A doua este puterea virtuților lui Amida, regele perfect și atot-Iluminat prin care tărâmul este susținut.”

Spre deosebire de lumea noastră care este efectul karmei colective a ființelor născute aici, Tărâmul Pur este efectul *puterii karmice a marelui Legământ al lui Dharmakara*. Așadar, Tărâmul Pur nu este aici și acum, în această lume samsarică.

”Ne naștem cu siguranță în Tărâmul Fericirii și apoi realizăm că nașterea și moartea sunt însăși Nirvana cea mare. Aceasta este calea practicii ușoare, numită și Puterea Celuialt.

Ajungând în Tărâmul Fericirii prin lucrarea spontană a Legământului, atingem imediat beatitudinea eternă a Dharmakaya.”²⁸⁵
Shinran Shonin, *Imnurile celor două porți*

*

”În ceea ce privește transferul de merit de la Buddha Amida, acesta are două aspecte: transferul de merit al mersului înainte către Tărâmul Pur și transferul de merit al întoarcerii în această lume.”²⁸⁶
Shinran Shonin, *Pasaje asupra celor două aspecte ale transferului de merit*

*

”Datorită adevăratei cauze - transferul de merit de la Buddha Amida al mersului înainte - atingem Iluminarea sau Nirvana supremă. Aceasta este adevărata intenție a Marii Sutare. De aceea, este numită

²⁸⁵ *Idem*, p. 628-629.

²⁸⁶ *Idem*, p. 628-633.

'Nașterea în conformitate cu Marea Sutră' și 'nașterea de neconceput'.”²⁸⁷

Shinran Shonin, *Colecție de pasaje despre tipurile de naștere în sutrele Tărâmului Pur*

*

”Întrebare: Ar trebui să percepem stadiul celor cu adevărat stabiliți și starea de Nirvana ca fiind două avantaje sau unul singur?

Răspuns: Trezirea pentru prima oară a credinței este unul și același lucru cu a intra în stadiul celor cu adevărat stabiliți. Acesta este avantajul pe care îl primim în lumea impură de acum.

*Apoi, trebuie să înțelegem că Nirvana este avantajul pe care îl primim în Tărâmul Pur. De aceea, trebuie să le percepem ca fiind două avantaje distincte”.*²⁸⁸

Rennyō Shonin, *Scrisori*

*

*”Tărâmul oamenilor este un loc al nesiguranței. Tărâmul Beatitudinii Supreme este locul eternității. De aceea, să nu ne construim sălașul în tărâmul nesigur al oamenilor, ci să aspirăm la nașterea în Tărâmul etern al Beatitudinii Supreme. În tradiția noastră credința este deasupra a orice. Dacă nu suntem conștienți de acest lucru totul este în zadar. Trebuie neapărat să ne statornicim în credință și să aspirăm la nașterea în Tărâmul Pur..”*²⁸⁹

Rennyō Shonin, *Scrisori*

²⁸⁷ *Idem*, p. 628-639.

²⁸⁸ *Rennyō Shonin Ofumi: The Letters of Rennyō*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.14

²⁸⁹ *Idem*, p.115

Dharma este medicamentul suprem oferit de Buddha, cel mai bun Doctor, iar când îl primim trebuie să avem atitudinea unor pacienți smeriți și recunoscători, a căror sănătate și salvare depinde în întregime de prescripția Doctorului și de administrarea corectă a medicamentului. Dacă suntem preoți și învățători nu putem fi delăsători în ceea ce privește salvarea ființelor din naștere și moarte, la fel cum un bun farmacist nu oferă otravă celor care vin la el să primească medicamentul prescris de doctorul lor.

Atât timp cât noi înșine nu suntem Doctori (Buddhași) nu avem autoritatea de a schimba Medicamentul (Dharma), rolul nostru fiind doar acela de a acționa asemenea unui bun farmacist care oferă celorlalți exact ceea ce le-a prescris Doctorul (Buddha). Cu adevărat, Amida Dharma nu este proprietatea noastră iar atunci când ne referim la ea trebuie să ne comportăm ca niște transmițători, nu ca și cum am fi creatorii acesteia. Exact asta încerc să fac aici - să arăt adevărata învățătură despre Buddha Amida și Tărâmul Său Pur, contracarând în același timp unele dintre cele mai răspândite viziuni greșite ale vremurilor noastre.

Rev Jōshō Adrian Cîrlea este reprezentantul comunității buddhiste Jodo Shinshu din România, fondator al Tariki Dojo și al templului Amidaji. În 2003 a primit ordinația de preot la templul Nishi Hongwanji din Kyoto, de la Patrihul acestei tradiții, Sokunyo Shonin.

*“Wherever the Buddha’s teachings have flourished,
either in cities or countrysides,
people would gain inconceivable benefits.
The land and people would be enveloped in peace.
The sun and moon will shine clear and bright.
Wind and rain would appear accordingly,
and there will be no disasters.
Nations would be prosperous
and there would be no use for soldiers or weapons.
People would abide by morality and accord with laws.
They would be courteous and humble,
and everyone would be content without injustices.
There would be no thefts or violence.
The strong would not dominate the weak
and everyone would get their fair share.”*

** THE BUDDHA SPEAKS OF
THE INFINITE LIFE SUTRA OF
ADORNMENT, PURITY, EQUALITY
AND ENLIGHTENMENT OF
THE MAHAYANA SCHOOL **

Taking Refuge with a mind of Bodhichitta

**In the Buddha, the Dharma and the Sangha,
I shall always take refuge
Until the attainment of full awakening.**

**Through the merit of practicing generosity
and other perfections,
May I swiftly accomplish Buddhahood,
And benefit of all sentient beings.**

The Prayers of the Bodhisattvas

**With a wish to awaken all beings,
I shall always go for refuge
To the Buddha, Dharma, and Sangha,
Until I attain full enlightenment.**

**Possessing compassion and wisdom,
Today, in the Buddha's presence,
I sincerely generate
the supreme mind of Bodhichitta
For the benefit of all sentient beings.**

**"As long as space endures,
As long as sentient beings dwell,
Until then, may I too remain
To dispel the miseries of all sentient beings."**

**GREAT VOW
BODHISATTVA EARTH-TREASURY
(BODHISATTVA KSITIGARBHA)**

**“ Unless Hells become empty,
I vow not to attain Buddhahood;
Till all have achieved the Ultimate Liberation,
I shall then consider my Enlightenment full !”**

**Bodhisattva Earth-Treasury is
entrusted as the Caretaker of the World until
Buddha Maitreya reincarnates on Earth
in 5.7 billion years.**

**Reciting the Holy Name:
NAMO BODHISATTVA KSITIGARBHA**

**Karma-erasing Mantra:
OM BA LA MO LING TO NING SVAHA**

With bad advisors forever left behind,
From paths of evil he departs for eternity,
Soon to see the Buddha of Limitless Light
And perfect Samantabhadra's Supreme Vows.

The supreme and endless blessings
of Samantabhadra's deeds,
I now universally transfer.
May every living being, drowning and adrift,
Soon return to the Pure Land of Limitless Light!

*** The Vows of Samantabhadra ***

I vow that when my life approaches its end,
All obstructions will be swept away;
I will see Amitabha Buddha,
And be born in His Western Pure Land of
Ultimate Bliss and Peace.

When reborn in the Western Pure Land,
I will perfect and completely fulfill
Without exception these Great Vows,
To delight and benefit all beings.

*** The Vows of Samantabhadra Avatamsaka Sutra ***

DEDICATION OF MERIT

May the merit and virtue
accrued from this work
adorn Amitabha Buddha's Pure Land,
repay the four great kindnesses above,
and relieve the suffering of
those on the three paths below.
May those who see or hear of these efforts
generate Bodhi-mind,
spend their lives devoted to the Buddha Dharma,
and finally be reborn together in
the Land of Ultimate Bliss.

Homage to Amita Buddha!

NAMO AMITABHA

南無阿彌陀佛

【羅馬尼亞文：THE TRUE TEACHING ON
AMIDA BUDDHA AND HIS PURE LAND】

財團法人佛陀教育基金會 印贈

台北市杭州南路一段五十五號十一樓

Printed and donated for free distribution by

The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation

11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415

Email: overseas@budaedu.org

Website: <http://www.budaedu.org>

Mobile Web: m.budaedu.org

This book is strictly for free distribution, it is not to be sold.

Această carte este pentru distribuție gratuită.

Vânzarea ei este strict interzisă.

Printed in Taiwan

2,500 copies; February 2016

RO007-13882

